

Ang Konggregasyon ni Kristo

Ang Kasaysayan ng mga Unang Alagad ng
Panginoong Jesu Kristo

PAUNANG SALITA

Ang Kasaysayan ng mga Unang Alagad ng Panginoong Jesu Kristo ay isang bagong salin na hinango mula sa orihinal na wikang Griego (Textus Receptus).

Sa pamamagitan ng aklat na ito natin matutuklasan ang nangyari sa mga alagad matapos na umakyat sa langit ang pisikal na katawan ng ating Panginoong Jesus. Dito rin natin mauunawaan kung paano sinunod ng mga unang alagad ang mga salita at tagubilin ng ating Panginoon para tayo ay matuto at makasunod rin gaya nila.

Dahil sa mga nakasulat sa aklat na ito malalaman natin ang paglago ng Salita ni Kristo sa buong Emperiong Romano. Sana'y maliwanagan ka sa iyong matutunghayan at ang mga salitang iyong mababasa ay mangusap sa iyong buhay at magdulot ng kaligtasan sa iyong buong pagkatao.

LISTAHAN NG MGA NILALAMAN

PAGLULUBLOB SA ESPIRITU SANTO.....	8
PAG-AKYAT NI JESU KRISTO SA LANGIT.....	8
PUMILI NG BAGONG APOSTOL ANG MGA ALAGAD	9
PAGBUHOS NG ESPIRITU SANTO SA MGA ALAGAD	10
IPINANGARAL NI PEDRO SI JESU KRISTO SA BUONG MADLA.....	11
NALIGTAS ANG 3000 KALULUWA SA PANGAGARAL NI PEDRO	12
PINAGALING NG DIYOS ANG 40 TAON NANG LUMPO	13
IPINAKITA NI PEDRO ANG KASALANAN NG MGA JUDIO.....	14
SI JESUS ANG PARATING NA PROPETANG BINANGGIT NI MOISES.....	15
INUSIG NG MGA PANGULO NG KAPARIAN ANG MGA ALAGAD	15
MATAPANG NA HUMARAP SINA PEDRO SA HUKUMAN.....	16
NANALANGIN ANG MGA ALAGAD AT ANG BIYAYA NG ESPIRITU	17
ANG PAG-IBIG NG MGA ALAGAD SA ISA'T ISA	18
ANG KASALANAN NI ANANIAS AT SAFIRA LABAN SA ESPIRITU SANTO	18
MARAMING HIMALA AT SENYALES ANG NAGAGANAP SA KALAGITNAAN NILA	19
WALANG TIGIL NA NANGANGARAL ANG MGA ALAGAD PAGLABAS SA BILANGGUAN	20
NAKINIG ANG MGA PINUNO SA PAYO NI GAMALIEL	21
HUMIRANG ANG MGA ALAGAD NG 7 LINGKOD	22
LUMAGANAP NG HUSTO ANG SALITA NG DIYOS.....	22
NAGPATOTOO SI ESTEBAN SA SALITA NG DIYOS	23
ANG ISRAEL SA GITNA NG EGYPT	23
ANG PAGKATAWAG NI MOISES	24
ANG PROPESIYA NI MOISES TUNGKOL KAY KRISTO	25
HINDI NAKATIRA ANG DIYOS SA TEMPLONG GAWA NG TAO.....	26
PINATAY NILA SI ESTEBAN	27
NAGSIKALAT ANG MGA ALAGAD DAHIL SA PAG-UUSIG	27
TINANGGAP NG SAMARIA ANG MASAYANG BALITA	28
TINANGGAP NG MGA SAMARITANO ANG ESPIRITU SANTO	28
PINADALA SI FELIPE NG ESPIRITU SA ISANG OPISYAL NG ETHIOPIA	29
SINAGOT NI FELIPE ANG KATANUNGAN NG OPISYAL	30
NAGPAKITA ANG PANGINOON KAY SAULO	30
PINAPUNTA NG PANGINOON SI ANANIAS KAY SAULO	31

NANGARAL SI PABLO SA MGA SIMBAHAN NA SI KRISTO ANG ANAK NG DIYOS	32
MGA HIMALANG NAGANAP SA PAGHAYO NI PEDRO.....	33
BUMISITA ANG ISANG ANGHEL SA ISANG OPISYAL NG KAPULISAN.....	34
ANG PANGITAIN NI PEDRO	34
NAGPUNTA SI PEDRO SA BAHAY NI CORNELIO	35
NANGARAL SI PEDRO SA SAMBAHAYAN NI CORNELIO.....	36
BUMUHOS ANG ESPIRITU SANTO HABANG NANGANGARAL SI PEDRO.....	37
NAGPALIWANAG SI PEDRO SA MGA KAPATIRAN TUNGKOL KAY CORNELIO	37
SIMULA NG MINISTERYO NI BARNABAS AT SAULO SA MGA DAYUHANG BANSA	39
PINALAYA SI PEDRO NG ANGHEL MULA SA BILANGGUAN	40
NAKALUSOT SI PEDRO SA KAMAY NI HERODES.....	41
ANG KATAPUSAN NI HERODES SA KAMAY NG ANGHEL.....	41
PINAHAYO NG ESPIRITU SANTO SINA BARNABAS AT PABLO	42
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA CYPRUS	42
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA ANTIOCH, PISIDIA.....	43
SI JESUS ANG PINANGAKONG BINHI NI DAVID	44
SI JESUS ANG BANAL NG DIYOS NA NAGBANGON MULA SA PATAY	44
NAINGGIT ANG MGA JUDIO DAHIL MARAMING TAO ANG NANALIG SA MASAYANG BALITA	45
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA ICONIUM	46
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA LYSTRA.....	46
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA DERBE AT PERGA.....	47
PAGTATALO PATUNGKOL SA BATAS NI MOISES.....	48
HINDI NARARAPAT NA IPATAW ANG BATAS NI MOISES SA MGA HENTIL.	49
NAGHIWALAY SI BARNABAS AT PABLO NG LANDAS.....	50
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA PHRYGIA AT GALATIA	51
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA PHILIPPI, MACEDONIA.....	52
PAG-UUSIG ANG KAPALIT NG KALAYAAN	53
NALIGTAS ANG WARDEN NG KULUNGAN.....	53
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA THESSALONICA	54
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA BEREIA.....	55
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA ATHENS.....	56
ANG DIYOS AY HINDI YARI SA BATO, GINTO O PILAK	57
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA CORINTH	57
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA EPHEBUS	59

MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA ASIA	59
PAG-UUSIG NA DUMATING SA ASIA	61
BINALIKAN NI PABLO ANG MGA ALAGAD SA IBA'T IBANG LUGAR.....	63
NAKATULOG SI EUTICO SA PANGANGARAL NI PABLO.....	63
HULING HABILIN NI PABLO SA MGA PUNONG-LINGKOD NG MGA KONGREGASYON	64
BUMIYAHE SI PABLO PATUNGONG JERUSALEM	66
SINIKAP NG MGA PINUNO SA JERUSALEM NA LINISIN ANG PANGALAN NI PABLO	67
NAGKAGULO ANG JERUSALEM SA PAGTUKLAS KAY PABLO	68
NAGPATOTOO SI PABLO SA KANYANG MGA KABABAYAN	69
DI TINANGGAP NG MGA TAO ANG TESTIMONIYA NI PABLO	70
HUMARAP SI PABLO SA MGA PINUNONG JUDIO	71
DAHILAN NG MGA PAG-UUSIG NA KINAKAHARAP NI PABLO	72
DINALA SI PABLO KAY GOBERNADOR FELIX	73
NILITIS SI PABLO SA HARAPAN NG GOBERNADOR	74
DEPENSA NI PABLO SA MGA PARATANG NG MGA JUDIO	75
NAGPATOTOO PATUNGKOL KAY KRISTO SI PABLO SA GOBERNADOR	76
NANAWAGAN SI PABLO NA HUMARAP SA EMPERADOR.....	76
HINANGAD NG HARI NA PAKINGGAN SI PABLO	77
NAGPATOTOO SI PABLO SA HARI AT SA BAGONG GOBERNADOR	79
NILAHAD NI PABLO ANG PAGKATAWAG SA KANYA NI KRISTO	80
NAPANIWALA ANG HARI SA TESTIMONYA NI PABLO.....	80
NAGLAYAG PAPUNTANG ITALY SINA PABLO.....	81
DI NILA PINAKINGGAN ANG BABALA NI PABLO	82
DUMATING ANG ANGHEL NG DIYOS	83
LIGTAS NA DUMAONG ANG BARKO SA DALAMPASIGAN.....	84
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA MELITA	85
NAKARATING SA ROME SI PABLO	85
MINISTERYO NG MASAYANG BALITA SA ROME	86

Paglulublob sa Espiritu Santo

1 ¹ Tunay nga, sa naunang salaysay na ginawa ko, O Teofilo, tungkol sa lahat ng bagay na parehong sinimulang gawin at ituro ni Jesus ² hanggang sa araw na Siya ay kunin sa itaas, ay nag-utos Siya sa pamamagitan ng Espiritu Santo sa mga apostol na Kanyang pinili. ³ Ipinakita Niya rin sa kanila ang Kanyang sarili na buháy matapos na magdanas Siya ng hrap gamit ang napakaraming ebidensya sa loob ng 40 araw habang *Siya'y* nakikita nila at nagsasalita ng mga bagay patungkol sa Kaharian ng Diyos. ⁴ At habang kasama *nila* Siyang nagkakatipon ay inutusan Niya silang, "Huwag *kayong* umalis sa Jerusalem, sa halip ay maghintay sa pangako ng Ama na narinig niyo sa Akin, ⁵ dahil tunay na si Juan ay naglublob sa tubig, pero hindi na lilipas ang mahabang panahon, kayo ay ilulublob sa loob ng Espiritu Santo." ⁶ Kaya't nang sila ay nagkatipon, nagtanong sila sa Kanya *at* nagsabing, "Panginoon, ito na ba ang panahon kung saan ay ibinabalik Niyo *na* ang kaharian sa Israel?" ⁷ Pero sinabi Niya sa kanila, "Hindi para sa inyo *ang* malaman *pa* ang mga sandali o mga panahon na itinakda ng Ama sa Kanyang sariling kapangyarihan. ⁸ Pero tatanggap kayo ng kapangyarihan pagdating sa inyo ng Banal na Espiritu, at kayo ay magiging mga saksi Ko di lamang sa loob ng Jerusalem, pati rin sa lahat ng dako ng Judea at Samaria, at hanggang sa dulo ng daigdig."

Pag-akyat ni Jesu Kristo sa Langit

⁹ At matapos sabihin ang mga bagay na ito, habang sila ay nakatingin pa, Siya ay kinuha paitaas, at isang ulap ang nagdala sa Kanya palayo sa kanilang paningin. ¹⁰ At habang sila'y nanonood sa pag-alis Niya papunta sa langit, sabay sa tabi nila ay may biglang tumayo na dalawang lalaking nakadamit na puti. ¹¹ At sinabi ng mga ito, "Mga lalaking Galilenyo, bakit kayo nakatayo habang nakatingin sa direksyon ng langit? Itong Jesus na inangat mula sa inyo papuntang langit ay darating sa paraan kung paano niyo Siya nakitang umaalis papunta sa langit." ¹² Kaya't bumalik sila papuntang Jerusalem mula sa bundok na

kung tawagin ay Olibo na malapit sa Jerusalem - isang lakaran kapag sa araw ng Pamamahinga *bumiyahe*.¹³ At nang makapasok ay umakyat sila papunta sa pinaka itaas na palapag kung saan ay magkakasamang nakatira sina Pedro, at Tyago, at Juan, at Andres, Felipe, at Tomas, Bartolome, at Mateo, Tyagong *anak* ni Alfeo, at Simong Masigasig, at Judas *na kapatid* ni Tyago.¹⁴ Silang lahat ay nagkakaisang nagpapatuloy sa pananalangin at pagsusumamo sa Diyos kasama ng mga kababaihan at ni Maria na ina ni Jesus pati na ang mga kapatid Niya.

Pumili ng Bagong Apostol ang mga Alagad

¹⁵ At sa loob ng mga panahong iyon ay tumayo si Pedro sa gitna ng mga alagad na ang bilang ng pinagsamang mga pangalan ay aabot sa 120. Sinabi niya,¹⁶ "Mga lalaking kapatid, kailangang matupad itong nakasulat sa Biblia na sinabi ng Espiritu Santo sa pamamagitan ng bibig ni David patungkol kay Judas na nagsilbing gabay sa mga dumakip kay Jesus;¹⁷ dahil kasama siya sa bilang natin at tumanggap siya ng bahagi sa ministryong ito.¹⁸ Ngayon naman, *ang taong* ito ay nakakuha ng isang lote mula sa gantimpala ng kasamaan. At pagkahulog, ang nangyari ay nahati siya sa gitna at naglabasan ang lahat ng laman-loob niya.¹⁹ At naging kaalaman ito sa lahat ng mga naninirahan sa Jerusalem, kaya naman ay tinawag ang lugar na iyon sa kanilang sariling wika, Akeldama, na ibig sabihin ay bukid ng dugo.²⁰ "Dahil naisulat sa aklat ng mga Awit: 'Pabayaang tahanan niyang walang tao; at hayaang walang nakatira sa loob nito; at ang pamumuno niya ay ibigay sa iba.'²¹ Kaya't maigi *na* mula sa mga nakasama nating lalake sa lahat ng panahon na ang Panginoong Jesus ay pumari't paritong kasama natin,²² mula sa simula ng paglulublob ni Juan hanggang sa araw na kinuha Siya paitaas mula sa atin, mula sa mga ito *ay may* isa na maging saksing kasama natin sa pagbangon Niya mula sa mga patay.²³ Kaya't pumili sila ng dalawa: si Jose na tinatawag na Barsabas (Justo ang apelyido niya), at si Matias.²⁴ At habang nananalangin ay sinabi nila, "Kayo *po*, Panginoon, ang tagasuri ng mga puso ng lahat. Ipakita Niyo *po kung* sino mula sa dalawang ito ang pinili Ninyo²⁵ na tumanggap ng bahagi sa ministryong ito at sa

katungkulang humayo kung saan dahil sa kasamaan ay pinabayaan ni Judas para umalis papunta sa lugar *na para* sa kanya." ²⁶ At nagbigay sila ng mga pangalan nilang *dalawa*, at nalaglag ang pamato na nakapangalan kay Matias; at inilagay siya sa bilang kasama ng 11 mga apostol.

Pagbuhos ng Espiritu Santo sa Mga Alagad

2 ¹ Ngayon, nang dumating ang araw ng Pentecostes, silang lahat ay nagkasundong magtipon sa isang lugar. ² At biglang may dumating na tunog mula sa langit na parang may dala-dalang malakas na hangin, at pinuno nito ang buong bahay kung saan sila nakaupo. ³ At doo'y may nakita silang mga dila na parang apoy na naghiwa-hiwalay at lumapag sa ibabaw ng bawat isa sa kanila. ⁴ At silang lahat ay napuspos ng Espiritu Santo at nagsimula silang magsalita sa iba't ibang wika. Ang pagsasalita nila ay naaayon sa ibinibigay ng Espiritu. ⁵ At sa loob ng Jerusalem ay may mga nakatirang Judio, mga maka-Diyos na kalalakihan, mula sa iba't ibang bansa sa silong ng langit. ⁶ At *nang* ang tunog na iyon ay dumating, nagtipon ang mga tao at nagtaka dahil ang bawat isa *sa kanila* ay naririnig ang mga ito na nagsasalita sa kanyang sariling wika. ⁷ At habang namamangha silang lahat at nagtataka ay sinabi nila sa isa't isa, "Tignan niyo, hindi *ba* lahat itong mga nagsasalita ay mga Galilenyo?" ⁸ Kaya paanong naririnig natin ang bawat isa sa ating sariling wika kung saan tayo ipinanganak? ⁹ Mga taga Parthia, at Medes, pati taga Elam; at ang mga nakatira sa Mesopotamia, di lang sa Judea, pati rin *sa* Cappadocia, sa Pontus at sa Asia, ¹⁰ pati *sa* Phrygia at Pamphylia, *sa* Egypt at sa mga nasasakupan ng Libya papunta ng Cyrene; pati ang mga bumibisitang mga Romano, di *lang* mga tubong Judio pati rin ang mga sumapi sa relihiyon, ¹¹ mga Cretenyo, at mga Arabiyano - naririnig namin na sinasabi nila sa aming wika ang mga kadakilaan ng Diyos!" ¹² At habang namamangha silang lahat at nalilito, sinabi *nila* sa isa't isa, "Ano kaya ang ibig nitong sabihin?" ¹³ Pero *may* ilan na pabirong sinabing, "Puno ang mga tiyan niyan ng sariwang katas ng ubas!"

Ipinangaral ni Pedro si Jesu Kristo sa Buong Madla

¹⁴ Pero tumayo si Pedro kasama ng 11, at nagsalita siya sa kanila ng malakas: "Mga kalalakihang Judio, at lahat kayo na nakatira sa Jerusalem, *hayaan ninyo na* mapaliwanag ito sa inyo; at pakinggan ninyo ang mga salita ko. ¹⁵ Dahil ang mga *taong* ito ay hindi lasing, gaya ng inyong hinala, dahil alas nuebe palang ng umaga. ¹⁶ Pero ito ay ang binanggit sa pamamagitan ng propeta Joel: ¹⁷ At mangyayari sa huling mga araw, sabi ng Diyos, na kukuha Ako mula sa Espiritu Ko para ibuhos sa lahat ng katawang tao. At magpapahayag ng salita ng Diyos ang inyong mga anak na lalake at ang inyong mga anak na babae, at ang inyong mga kabataang lalake ay makakakita ng mga pangitain, at ang inyong matatandang lalake ay mananaginip ng mga panaginip.¹⁸ At maging sa mga alipin Kong lalake at sa mga alipin Kong babae ay ibubuhos Ko *ang isang bahagi* mula sa Espiritu Ko sa mga araw na iyon, at sila'y magpapahayag ng salita ng Diyos. ¹⁹ At magbibigay Ako ng mga kamangha-manghang bagay sa gitna ng langit sa itaas, at mga tanda sa ibabaw ng daigdig sa ibaba, dugo at apoy, at singaw ng usok. ²⁰ Ang araw ay pipihit papunta sa dilim at ang buwan sa *pagiging* dugo, bago dumating ang dakila at maluwalhating Araw ng Panginoon. ²¹ At mangyayari na bawat isang tumawag sa pangalang ng Panginoon ay maliligtas. ²² Mga kalalakihan ng Israel, makinig kayo sa mga salitang ito; Si Jesus na Nazareno *ay* isang lalaking napatunayang mula sa Diyos sa inyong harapan *gamit* ang mga himala, at kamangha-manghang bagay at mga senyales na ginawa ng Diyos sa pamamagitan Niya sa kalagitnaan ninyo, kung paanong kayo rin mismo ang nakakaalam. ²³ Siya *na* ipinadampot dahil sa itinakdang layunin at naunang kaalaman ng Diyos ay kinuha niyo, *at* sa kamay ng masasama ay inyong ipinako sa krus *para* patayin: ²⁴ na ibinangon ng Diyos nang palayain *Siya* sa pait ng kamatayan, dahil wala itong kapangyarihan na gapusin Siya. ²⁵ Dahil sinasabi ni David patungkol sa Kanya, "Nakikita ko lagi ang Panginoon sa harapan ko dahil Siya ay nasa kanang tabi ko, para hindi ako matinag. ²⁶ Dahil dito ay nagdiwang ang puso ko, at sobrang saya ng dila ko, at bukod pa rito ay mananahan ang aking katawang-tao ng may

pag-asa, ²⁷ dahil hindi mo pababayaan ang kaluluwa ko sa gitna ng impiyerno ni hahayaan Mong maranasan ng Iyong Banal ang pagkabulok. ²⁸ Ipinaranas Mo sa akin ang landas ng Buhay; pupunuin Mo ako ng kagalakan sa gitna ng presensya Mo." ²⁹ Mga kalalakihan *at* mga kapatid, hayaan *niyong* magsalita *ako* sa inyo ng malaya patungkol sa Amang David na namatay rin at nilibing, pero ang puntod niya ay kasama natin hanggang ngayon. ³⁰ Kaya bilang propeta at nauunawaan na ang Diyos ay sumumpa sa kanya ng isang pangako *na* mula sa bunga ng baywang niya ayon sa laman, ay itatatag ang Kristo na uupo sa gitna ng trono niya. ³¹ Nang makita *ito* sa hinaharap ay nagsalita siya patungkol sa pagbangon ng Kristo mula sa mga patay, kung saan hindi pinabayaan ang kaluluwa Niya sa mundo ng mga patay ni nakaranas ng pagkabulok ang laman Niya. ³² Itong Jesus na ito ay ibinangon ng Diyos mula sa mga patay kung saan kaming lahat ay mga saksi. ³³ Kaya't nang maitaas sa kanang tabi ng Diyos, at tanggapin ang ipinangakong Banal na Espiritu mula sa Ama ay ibinuhos Niya ito na nakikita at naririnig niyo ngayon. ³⁴ Dahil si David ay hindi umakyat papunta sa kalangitan pero sinabi niya mismo, '*Sinabi* ng Panginoon sa Panginoon Ko: *Umupo Ka* sa kanang tabi Ko' ³⁵ hanggang sa gawin Kong patungan ng mga paa Mo ang mga kaaway Mo. '³⁶ Kaya't dapat malaman ng buong sambayanan ng Israel na itong Jesus na ito ay ginawa ng Diyos na parehong Panginoon at Kristo, Siya na ipinako niyo sa krus!"

Naligtas ang 3000 Kahuluwa sa Pangagaral ni Pedro

³⁷ At nang mapakinggan nila *ito* ay naantig ang kanilang puso sabay sinabi nila sa harapan ni Pedro at ng ibang mga apostol, "Ano ang gagawin namin, mga lalaking kapatid?" ³⁸ At sinabi ni Pedro sa harapan nila, "Magbalik-loob na kayo at magpalublob sa tubig ang bawat isa sa inyo ayon sa pangalan ni Jesu-Kristo para sa kapatawaran ng mga kasalanan, at tatanggapin ninyo ang regalo ng Banal na Espiritu. ³⁹ Dahil ang pangako ay para sa inyo, at sa inyong mga anak, at sa lahat ng nasa malalayong *lugar* - sa sinumang tinawag ng Panginoon nating Diyos. ⁴⁰ At sa pamamagitan ng marami pang salita ay nagpatuloy siyang magpatotoo at makiusap na nagsabing, "*Iligtas niyo* ang sarili

niyo mula sa masamang henerasyong ito!" ⁴¹ Ngayon, ang mga totoo at masasayang tumanggap ng kanyang mensahe ay nagpalublob sa tubig. At may 3000 mga kaluluwa ang nadagdag nang araw na iyon. ⁴² At sila ay nagpapatuloy sa turo ng mga apostol at sa pagsasalo-salo, at sa paghahati ng tinapay at sa mga panalangin. ⁴³ At dinapuan ng takot ang bawat isang kaluluwa, at maraming himala at mga senyales ang nangyayari sa pamamagitan ng mga apostol. ⁴⁴ At lahat ng mananampalataya ay malapit sa isa't isa, at ang pag-aari ng lahat ay ibinabahagi sa isa't isa, ⁴⁵ pati na ang mga ari-arian at ang mga kayamanan ay ipinagbibili nila at ipinamimigay sa kanilang lahat ayon sa anumang pangangailangan na mayroon. ⁴⁶ At sa bawat araw ay nagpapatuloy sila ng may iisang hangarin; sa loob ng templo, at sa paghahati-hati ng tinapay sa bawat tahanan. Nagsasalo-salo sila sa pagkain nang may kagalakan at dalisay na puso, ⁴⁷ nagpupuri sa Diyos at nagtatamasa ng pabor sa lahat ng tao. At ang Panginoon ay nagdaragdag sa konggregasyon araw-araw ng mga naliligtas.

Pinagaling ng Diyos ang 40 Taon Nang Lumpo

3 ¹ Ngayon si Pedro at si Juan ay magkasamang umaakyat sa loob ng templo pagsapit ng oras ng pananalangin. Iyon ay alas tres ng hapon. ² At may kinakargang isang lalake na naging lumpo mula pa sa tiyan ng kanyang ina. Siya ay dinadala nila araw-araw sa tabi ng pintuan ng templo na kung tawagin ay "Maganda," para manghingi ng abuloy mula sa mga pumapasok sa loob ng templo. ³ Nang makita niya si Pedro at si Juan na malapit nang pumasok sa loob ng templo, nagmakaawa siya para makatanggap ng limos. ⁴ Pero nang ibaling ni Pedro sa kanya ang paningin kasama ni Juan ay sinabi nito, "Tumingin ka sa amin." ⁵ At nakinig siya sa kanila, umaasa na may tatanggapin mula sa kanila. ⁶ Pero sinabi ni Pedro, "Wala akong pilak at ginto, pero ibibigay ko sa iyo itong mayroon ako. Sa pamamagitan ng pangalan ni Jesu Kristo na Nazareno, tumayo ka at maglakad!" ⁷ At nang hawakan siya sa kanang kamay ay tinulungan *siyang* makatayo. Pero biglang lumakas ang mga paa at ang mga bukong-bukong niya. ⁸ At paglundag ay

tumayo siya at nagsimulang maglakad. At pumasok siya kasama nila sa loob ng templo - naglalakad, at lumulundag, at nagpupuri sa Diyos. ⁹ At nakita siya ng lahat ng taong naglalakad at nagpupuri sa Diyos. ¹⁰ at nakilala nila na siya nga iyon na umuupo para *tumanggap* ng limos sa tabi ng pintuang Maganda ng templo. At sila'y napuno ng pagkamangha at pagtataka tungkol sa nangyari sa kanya. ¹¹ Pero habang ang lumpong pinagaling ay nakahawak kay Pedro at Juan, magkakasamang tumakbo papunta sa kanila ang lahat ng tao malapit sa tinatawag na Portico ni Solomon na labis ang pagkamangha.

Ipinakita ni Pedro ang Kasalanan ng mga Judio

¹² At pagkakita ni Pedro ay nagsalita siya sa harapan ng mga tao, "Mga lalaking Israelita, bakit kayo nagtataka patungkol sa bagay na ito? O bakit kayo nakatitig sa amin na para bang sa pamamagitan ng aming sariling kapangyarihan o kabanalan ay nagawa namin siyang palakarin. ¹³ Ang Diyos ni Abraham, at ni Isaac, at Jacob, ang Diyos ng ating mga ninuno ay niluwalhati ang lingkod Niyang si Jesus, na inyong ipinadakip, pagkatapos ay inyo Siyang itinakwil sa harap ni Pilato matapos itong magdesisyon na palayain Siya. ¹⁴ Pero itinakwil niyo ang Banal at Matuwid at hiniling niyo na isang mamamatay-tao ang ibigay sa inyo. ¹⁵ At pinatay niyo ang Prinsipe ng Buhay na ibinangon ng Diyos mula sa mga patay kung saan kami ay mga saksi. ¹⁶ At sa pangalan Niya, sa pamamagitan ng pananalig sa pangalan Niya ay napalakas *ang taong* ito na nakikita at nakikilala niyo. Samakatuwid, ang pananalig na nagmumula sa Kanya ang nagbigay dito nang lubusang kagalingan sa harapan ninyong lahat. ¹⁷ At ngayon mga kapatid, alam ko na ginawa ninyo *ito* dahil sa kamangmangan gayundin ng mga pinuno ninyo. ¹⁸ Pero sa ganitong paraan ay tinupad ng Diyos ang mga bagay na ipinahayag noon sa pamamagitan ng bibig ng lahat ng Kanyang mga propeta na dapat magdusa ang Kristo. ¹⁹ Kaya't magbago kayo ng kaisipan at magbalik-loob na kayo para sa paglilinis ng inyong mga kasalanan, nang sa ganun ay dumating ang panahon ng kaginhawahan mula sa presensya ng Panginoon, ²⁰ at maipadala Niya *si* Jesu Kristo na noon ay ipinangaral sa inyo, ²¹

na totoong kailangang tanggapin sa langit hanggang *sa dumating* ang panahon na maibalik ang lahat sa dati gaya ng sinabi ng Diyos sa pamamagitan ng bibig ng lahat ng Kanyang mga banal na propeta noong unang panahon.

Si Jesus ang Parating na Propetang Binanggit ni Moises

²² Dahil talagang sinabi ni Moises sa harapan ng mga ama na, 'Magtatatag ang Panginoong Diyos niyo ng isang propeta para sa inyo mula sa mga kapatid niyo na katulad ko; Siya ang pakikinggan niyo sa lahat ng sasabihin Niya sa inyo gaano man karami. ²³ At mangyayari na bawat kaluluwa na hindi makikinig sa propetang ito ay pupuksain mula sa bansa. ²⁴ At bukod pa rito, lahat ng mga propeta mula kay Samuel at iyong mga sumunod pa; lahat sila ay nagsalita at nag-anunsyo *patungkol* sa mga araw na ito. ²⁵ Kayo ay mga lalaking anak ng mga propeta at ng testamento na ginawa ng Diyos sa harap ng mga ama natin na nagsasabi kay Abraham, 'At sa *pamamagitan* ng binhi mo ay pagpapalain ang lahat ng mga pamilya sa daigdig.' ²⁶ Nang dumating ang lingkod Niyang si Jesus, sa inyo Siya unang ipinadala ng Diyos para pagpalain kayo kapag tumalikod ang bawat isa sa inyo mula sa kasamaan."

Inusig ng mga Pangulo ng Kaparian ang mga Alagad

4 ¹ Pero habang nagsasalita sila sa harap ng mga tao, tinambangan sila ng mga pari, at ng pinuno sa templo kasama ng mga Saduseo, ² na konsumido na dahil sa pagtuturo nila sa mga tao at pangangaral ng pagkabuhay mula sa mga patay sa pamamagitan ni Jesus. ³ At inaresto sila ng mga ito at inilagay sa kulungan hanggang sa kinabukasan dahil gabi na noon. ⁴ Sa kabila nito, marami sa nakarinig ng Salita ang nanalig, at ang bilang ng mga kalalakihan ay aabot sa 5,000. ⁵ At nangyari kinabukasan na nagtipon-tipon ang kanilang mga mahistrado, at mga punong-lingkod, kasama ng mga dalubhasa sa Biblia sa Jerusalem, ⁶ kasama *sina* Annas na pangulo ng kaparian, at si Caiafas, pati si Juan at si Alexander at lahat sila na

mula sa pamilya ng pangulo ng kaparian. ⁷ At nang patayuin sila sa gitna ay nagsimula ang mga itong mag-imbestiga, "Sa pamamagitan ng anung kapangyarihan o sa pamamagitan ng kaninong pangalan ninyo ginawa ang bagay na ito?"

Matapang na Humarap sina Pedro sa Hukuman

⁸ Sa puntong iyon ay sinabi sa kanila ni Pedro na puspos ng Espiritu Santo, "Mga matataas na opisyal ng bayan, at mga punong-lingkod ng Israel, ⁹ kung kami ngayon ay hinahatulan tungkol sa mabuting ginawa sa taong may sakit, kung papaano siya napagalang, ¹⁰ dapat malaman niyong lahat at ng lahat ng tao sa Israel na sa pamamagitan ng pangalan ni Jesu Kristo na Nazareno, na inyong ipinapako sa krus, na binuhay ng Diyos mula sa mga patay - sa pamamagitan Niya ang lalaking ito ay nakatayo sa harapan niyo na walang kapansanan. ¹¹ Ito ay ang bato na itinaon ninyong mga tagapagtayo ng gusali na naging pangunahing batong-sandigan. ¹² Wala ring kaligtasan sa pamamagitan ninuman, dahil walang ibang pangalan sa ilalim ng langit na ibinigay sa mga tao kung saan tayo kinakailangang maligtas." ¹³ Pero nang makita ng mga ito ang katapangan ni Pedro at ni Juan at napag-alamang sila ay mga ordinaryong mamamayan at hindi nakapag-aral, nagtaka sila at natukoy nila ang mga ito na sila ay mga nakasama ni Jesus. ¹⁴ Pero *dahil* nakikita ng mga ito ang taong gumaling na nakatayo kasama nila, wala silang masabing laban dito. ¹⁵ Pero nang utusan silang pumunta sa labas ng hukuman ay sumangguni sila sa isa't isa ¹⁶ na nagsabing, "Ano ang gagawin natin sa mga taong ito? Dahil talagang isang kagila-gilalas na senyales ang nangyari sa pamamagitan nila na alam na ng lahat ng mga nakatira sa Jerusalem, at hindi natin ito kayang pabulaanan. ¹⁷ Pero para hindi *na* ito lalong kumalat *pa* sa kalagitnaan ng mga tao, takutin natin sila ng may pagbabanta para huwag nang magsalita tungkol sa pangalang ito sa kahit kaninong tao." ¹⁸ At nang ipatawag sila ay nag-utos ang mga ito sa kanila na huwag nang magsalita kahit kailan, ni magturo *pa* patungkol sa pangalan ni Jesus.

Nanalangin ang Mga Alagad At ang Biyaya ng Espiritu

¹⁹ Pero sumagot sa kanila si Pedro at si Juan na nagsabing, "Kayo ang magpasya kung matuwid ba sa harapan ng Diyos na kayo ang pakinggan imbes na ang Diyos?" ²⁰ Dahil hindi namin magawa na hindi sabihin ang aming mga nakita at narinig." ²¹ At matapos silang pagbantaan muli ay pinalaya na sila *dahil* walang maisip ang mga ito kung paano sila parurusahan dahil sa mga tao, dahil ang lahat ay nagpupuri sa Diyos patungkol sa nangyari. ²² Higit na kasi sa kwarenta anyos ang tao kung saan nangyari ang senyales ng kagalingan na ito. ²³ At matapos palayain ay nagpunta sila sa kanilang mga kasamahan at ibinalita nila ang lahat ng sinabi sa kanila ng mga pangulo ng kaparian at ng mga punong-lingkod. ²⁴ At nang marinig nila *ang mga bagay na ito* sabay-sabay silang nanalangin sa Diyos ng malakas at nagsabing, "Panginoon, Kayo *po* ang Diyos na gumawa ng langit at ng daigdig, pati ng dagat, at lahat ng nananahan sa kanila ²⁵ na sa pamamagitan ng bibig ni David na lingkod Niyo ay nagsabing, 'Bakit nagwawala ang mga dayuhan at ang mga tao ay nag-iisip ng mga bagay na walang kabuluhan?' ²⁶ Sama-samang tumayo ang mga hari ng daigdig at ang mga matataas na pinuno ay nagkita-kita *para* salungatin ang Panginoon at labanan ang Kanyang Kristo. ²⁷ Dahil ang totoo ay nagkasundo *sina* Herodes pati na si Pontio Pilato kasama ng mga dayuhan at ng bayang Israel, *para* labanan ang Banal *na* Lingkod Niyong si Jesus na Inyong hinirang, ²⁸ para gawin anumang bagay na itinalagang mangyari ng Inyong kamay at ng Inyong kagustuhan. ²⁹ At ngayon naman *po*, Panginoon, tignan Niyo ang mga pagbabanta nila at ipagkaloob Niyo *po* sa mga alipin Niyo *ang kakayanan* na sabihin ang Salita Niyo ng may buong katapangan, ³⁰ habang inuunat Niyo ang Inyong kamay para magpagaling; at *ang* mga senyales at mga himala ay mangyari sa pamamagitan ng pangalan ng banal Niyong lingkod *na si* Jesus." ³¹ At nang sila ay makapanalangin, nayanig ang lugar kung saan sila nagkakatipon at silang lahat ay napuspos ng Espiritu Santo at nakapagsalita sila ng Salita ng Diyos ng may katapangan.

Ang Pag-Ibig ng mga Alagad sa Isa't isa

³² At ang buong bilang ng mga nanampalataya ay *may* iisang puso at kaluluwa, at walang isa man na may ari-arian na nagsasabi na iyon ay para lang sa kanyang sarili, sa halip ay itinuturing nila ang lahat ng bagay ay para sa lahat. ³³ At nagbibigay ng testimonya ang mga apostol sa pagbangon ng Panginoong Jesus mula sa mga patay *taglay* ang dakilang kapangyarihan, at matinding grasya ang sumasa kanilang lahat, ³⁴ dahil wala ni isa man sa kanila ang may kakulangan, dahil lahat ng nagmamay-ari ng mga lupain o mga bahay ay nagkukusang magbenta *ng mga ito*, at dinadala nila ang halaga ng mga pinagbentahan, ³⁵ at inilalapag nila sa tabi ng paanan ng mga apostol, at iyon ay ipinamimigay ayon sa pangangailangan ng bawat isa. ³⁶ At si Jose, na pinangalanan ng mga apostol na Barnabas, (ang ibig sabihin ay anak ng kaginhawahan, isang Levita, *at* tubong Cyprus) ³⁷ na nagmamay-ari ng lupa ay ibinenta ito, dinala niya ang pera at inilapag sa tabi ng paanan ng mga apostol.

Ang Kasalanan ni Ananias at Safira laban sa Espiritu Santo

5 ¹ At may isang lalake, Ananias ang pangalan, ang nagbenta ng ari-arian kasama ni Safira na asawa niya. ² Pero nagtabi siya ng palihim para sa sarili mula sa halaga ng napagbentahan na alam rin ng asawa niya. At nang dalhin iyung isang parte, ay inilapag niya *ito* sa tabi ng paanan ng mga apostol. ³ Pero sinabi ni Pedro, "Ananias, ano ang dahilan na napuspos ni Satanas ang puso mo na nagawa mong magsinungaling sa Espiritu Santo, at nagtabi ka ng palihim para sa sarili mula sa halaga ng ibinayad sa lupa? ⁴ Habang ito'y nasa iyo *pa*, hindi ba't nanatili itong ganito? At nang ito'y maibenta na, ito ay nasa ilalim ng iyong pamamahala. Anung dahilan na inilagay mo sa loob ng puso mo ang gawaing ito? Hindi ka nagsinungaling sa mga tao, kundi sa Diyos!" ⁵ At nang marinig ni Ananias ang mga salitang ito ay nabuwal siya *sabay* nalagutan ng hininga. At tinamaan ng matinding takot ang lahat ng mga nakarinig ng mga bagay na ito. ⁶ At nagtayuan ang mga

kabataang lalake, binalot nila siya at inilabas *para* ilibing. ⁷ Pero pagkalipas ng halos tatlong oras na pagitan, dumating rin ang asawa niya na walang kaalam-alam sa nangyari. ⁸ At nagsimulang magsalita sa kanya si Pedro, "Sabihin mo sa akin kung ganito niyo nga kalaki naibenta ang lupa. At sinabi niya, "Oo, ganyan *nga* kalaki." ⁹ Pero sinabi ni Pedro sa kanya, "Bakit naman dahil dyan ay nagkasundo kayong subukan ang Espiritu ng Panginoon? Pansinin mo, ang mga paa ng mga naglibing sa asawa mo ay malapit na sa pintuan, at sila ang magdadala sa iyo palabas." ¹⁰ At bigla itong nabuwal sa tabi ng paanan niya at nalagutan ng hininga. At pagpasok ng mga kabataang lalake ay natagpuan nila itong patay *na*. At nang dalhin sa labas ay nilibing nila *ito* katabi ng asawa niya. ¹¹ At tinamaan ng matinding takot ang buong kongregasyon, at ang lahat ng mga nakarinig sa mga bagay na ito.

Maraming Himala at Senyales ang Nagaganap sa Kalagitnaan nila

¹² At maraming mga senyales at mga himala ang naganap sa kalagitnaan ng mga tao sa pamamagitan ng mga kamay ng mga apostol; (at silang lahat ay patuloy na nagsasama-sama sa loob ng Beranda ni Solomon. ¹³ At wala sa mga *taong* natira *sa labas* ang may lakas ng loob na sumama sa kanila, gayun pa man ay hinahangaan sila ng mga tao. ¹⁴ Kaya't maraming mananampalataya ang patuloy na nadaragdag sa Panginoon, malalaking bilang ng parehas na kalalakihan at kababaihan.) ¹⁵ Kaya naman ay inilalabas *na* ang mga may sakit sa tabi ng mga kalsada at inilalagay sa ibabaw ng mga banig at mga upuan para sa pagdaan ni Pedro ay matamaan man lang ang ilan sa kanila ng anino niya. ¹⁶ At nagdagsaan rin ang sangkatutak na tao *mula* sa mga lungsod na nakapalibot sa Jerusalem na dala-dala ang mga may sakit, at sinumang pinahihirapan ng maruruming espiritu, *at* silang lahat ay nagsisigaling. ¹⁷ At tumayo ang pangulo ng kaparian, at lahat ng kasama niya, (na siyang sekta ng mga Saduseo) *at* sila ay napuno ng galit. ¹⁸ At dinakip nila ang mga apostol at nilagay nila ang mga ito sa loob ng pampublikong bilangguan. ¹⁹ Pero sa gitna ng gabi, isang anghel ng Panginoon

ang nagbukas sa mga pintuan ng bilangguan at naglabas sa kanila. Ang sabi niya, ²⁰ "Lumakad kayo, at pagtayo sa loob ng templo ay sabihin niyo sa mga tao ang lahat ng salita ng Buhay na ito."

Walang Tigil na Nangangaral ang mga Alagad Paglabas sa Bilangguan

²¹ At pagkarinig nito ay maagang-maaga pa *lamang* ay pumasok na sila sa loob ng templo at patuloy silang nagturo. At paglabas ng pangulo ng kaparian at ng mga kasamahan niya ay pinatawag nila ang hukuman at ang buong grupo ng mga matatandang pinuno ng mga lalaking anak ni Israel para magpulong, at nagpadala sila ng mga tao papunta sa bilangguan para kunin sila. ²² Pero pagpunta *roon* ng mga kawal ay hindi sila nakita ng mga ito sa loob ng bilangguan. At pagbalik ay ibinalita nila ²³ *at* sinabing, "Talagang nadatnan naming nakakandadong mabuti ang bilangguan at ang mga bantay na nakatayo sa labas sa tapat ng mga pintuan. Pero nang buksan *namin* ay wala kaming natagpuan sa loob!" ²⁴ At nang marinig nila ang mga salitang ito, ang *pangulo ng* kaparian, at ang kapitan ng templo, kasama ang mga bigating mga pari ay pare-parehas *na* nawindang dahil sa mga ito, *at* di nila alam kung saan ito hahantong. ²⁵ Pero may isang dumating na nagbalita *at* nagsabi sa kanila, "Tignan niyo, ang mga lalaking inilagay niyo sa loob ng bilangguan ay nakatayo sa loob ng templo at nagtuturo sa mga tao!" ²⁶ Kaya't umalis ang kapitan kasama ang mga tauhan *at* dinakip nila ang mga ito nang hindi gumagamit ng dahas dahil sa takot nila, kundi ay baka batuhin sila ng mga tao. ²⁷ At nang dalhin sila ay pinatayo sila *ng mga ito* sa gitna ng hukuman at tinanong sila ng pangulo ng kaparian ²⁸ na nagsabing, "Hindi *ba't* kabilin-bilinan namin sa inyo na huwag nang magturo tungkol sa pangalang ito? At tignan niyo, pinuno niyo ang Jerusalem ng katuruan niyo, at gusto niyo *pa* kaming sisihin sa pagpatay sa taong ito!" ²⁹ Pero pagsagot ni Pedro at ng mga apostol ay sinabi nila, "Kailangang masunod ang Diyos higit kaysa tao. ³⁰ Ang Diyos ng ating mga ama ang nagpalaki kay Jesus na pinatay niyo nang isabit *niyo Siya* sa puno. ³¹ Siya ang itinanghal ng Diyos sa kanang kamay Niya *bilang*

Pinakapangulo at Tagapagligtas para bigyan ng pagsisipi ang Israel, at kapatawaran ng mga kasalanan. ³² At kami ang Kanyang mga saksi *patungkol* sa mga bagay na ito, at ang Espiritu Santo rin na ibinigay ng Diyos sa mga sumusunod sa Kanya." ³³ At nang marinig nila *ito* ay naantig ang kalooban nila, at nag-usap usap sila para patayin ang mga ito.

Nakinig ang Mga Pinuno sa Payo ni Gamaliel

³⁴ Pero may tumayong isang Pariseo *mula* sa gitna ng hukuman na nagngangalang Gamaliel, isang guro ng Batas na ginagalang ng lahat ng tao. Inutos niyang sandaling dalhin sa labas ang mga apostol, ³⁵ at sinabi niya sa harapan nila, "Mga kalalakihan ng Israel, mag-ingat kayo patungkol sa mga taong ito, sa anumang binabalak niyong gawin, ³⁶ dahil bago *pa* ang mga pangyayaring ito ay dumating si Teudas na idineklara ang sarili na kala mo kung sino, kung saan ay 400 bilang ng mga kalalakihan ang sumunod, na napahamak, at lahat ng mga napaniwala niya ay naghiwa-hiwalay at napunta sa wala. ³⁷ Pagkatapos *naman* nito ay lumitaw si Judas na Galilenyo sa gitna ng panahon ng pagpaparehistro at tumangay siya ng napakaraming tao para sumunod sa kanya. Ito rin ay napahamak at lahat ng mga napaniwala niya ay naghiwa-hiwalay ng landas. ³⁸ At sa ngayon, sinasabi ko sa inyo, lumayo kayo mula sa mga taong iyan, at pabayaan niyo sila. Dahil kung mula sa tao ang planong ito o ang gawaing ito, ito ay mabubuwag. ³⁹ Pero kung ito ay mula sa Diyos, hindi niyo ito kayang buwagin; kundi baka kayo rin ay matagpuan na lumalaban sa Diyos." ⁴⁰ At sumang-ayon sila sa kanya: at nang tawagin ang mga apostol, *at* bugbugin, inutusan nila *ang mga ito* na huwag nang magsalita *pa* tungkol sa pangalan ni Jesus, at pinakawalan na nila ang mga ito. ⁴¹ Kaya naman, nagdiriwang sila habang umaalis mula sa presensya ng hukuman, dahil itinuring silang karapat-dapat na magdanas ng kahihiyan alang-alang sa pangalan Niya. ⁴² At kada araw sa loob ng templo at bawat tahanan ay walang tigil silang nagtuturo at nagpapahayag ng Masayang Balita ni Jesus na Kristo.

Humirang ang mga Alagad ng 7 Lingkod

6 ¹ At sa kalagitnaan ng mga panahong iyon nang dumami ang bilang ng mga alagad ay nagkaroon ng reklamo ang mga Griyego laban sa mga Hebreo dahil ang kanilang mga balo ay napapabayaang sa kalagitnaan ng araw-araw na pamimigay ng tulong. ² Kaya't pinatawag ng Labindalawa ang malaking grupo ng mga alagad *sabay* sinabing, "Hindi nararapat para sa amin na iwanan ang Salita ng Diyos para maglingkod sa hapag-kainan. ³ Kaya't mga kapatid, maghanap kayo ng pitong lalake mula sa inyo na kilalang matino, puspos ng Espiritu Santo at karunungan na itatalaga naming mangasiwa sa trabahong ito. ⁴ Pero kami ay masigasig na magpapatuloy sa panalangin at sa pamamahagi ng Salita." ⁵ At ang salita ay naging kalugod-lugod sa harapan ng buong grupo ng mga tao at pinili nila si Esteban, isang lalake na puspos ng pananalig at ng Espiritu Santo, pati si Felipe, at Procoro, saka si Nicanor, at Timon, pati si Parmenas at Nikolas na naging Judio mula sa Antioch. ⁶ Pinatayo nila ang mga ito sa harap ng mga apostol at matapos ipanalangin ay ipinatong sa mga ito ang kanilang mga kamay.

Lumaganap ng Husto ang Salita ng Diyos

⁷ At ang Salita ng Diyos ay lumaganap, at sobrang dumami ang bilang ng mga alagad sa loob ng Jerusalem, pati ang malaking grupo ng mga kaparian ay naging masunurin sa pananampalataya. ⁸ At si Esteban, na puno ng pananampalataya at kapangyarihan ay gumagawa ng mga dakilang himala at mga senyales sa kalagitnaan ng mga tao. ⁹ Pero pumalag ang ilan mula sa Simbahan ng mga Pinalaya kung tawagin, at ng mga taga Cyrene at Alexandria, saka ng mga taga Cilicia at Asia. Nakipagtalo sila kay Esteban, ¹⁰ pero wala silang kapangyarihang labanan ang karunungan at ang Espiritu na taglay niya sa pagsasalita. ¹¹ Kaya't sinuhulan nila *ang ilang* mga kalalakihan para magsabing, "Narinig namin siya na nagsasabi ng mga masasamang salita laban kay Moises at sa Diyos. ¹² Inudyukan rin nila ang mga tao at ang mga punong-lingkod, pati ang mga dalubhasa sa Biblia. At pagdating *nila* ay dinakip nila siya at dinala papunta sa hukuman. ¹³ Naglagay rin sila ng mga pekeng

testigo na nagsabing, "Ang taong ito ay walang tigil na nagsasalita ng mga masasamang bagay laban sa banal na lugar na ito at sa Batas. ¹⁴ Dahil narinig namin siyang nagsasabi na itong Jesus na Nazareno ay bubuwagin ang lugar na ito at babaguhin ang mga tradisyon na ibinigay sa atin ni Moises." ¹⁵ At lahat ng nakaupo sa gitna ng hukuman na nakatitig sa kanya ay nakita ang mukha niya na parang mukha ng isang anghel.

Nagpatotoo si Esteban sa Salita ng Diyos

7 ¹ At sinabi ng pangulo ng kaparian, "Totoo nga ba ang mga bagay na ito?" ² At sinabi niya, "Mga kalalakihan, mga kapatid, at mga ama, makinig kayo. Ang Diyos ng kaluwalhatian ay nagpakita sa ama nating si Abraham na nasa Mesopotamia bago pa man siya tumira sa Haran, ³ at sinabi Niya sa harapan niya, "Lumabas ka mula sa iyong lupain at mula sa iyong pamilya, at pumunta ka sa lupain na ipapakita Ko sa iyo." ⁴ Kaya't lumabas siya mula sa lupain ng mga Caldeo. Tumira siya sa gitna *ng* Charan, at mula roon, pagkatapos na mamatay ng ama niya, siya'y inilipat Niya sa gitna ng lupaing ito kung saan kayo ngayon nakatira. ⁵ At wala Siyang ibinigay na pamana sa kanya roon ni isang hakbang ng paa, pero ipinangako Niya sa kanya na ibibigay Niya iyon *sa kanya* bilang pag-aari at sa binhi niya pagkatapos niya *kahit* wala *pa* siyang anak. ⁶ At nagsalita ang Diyos ng ganito, na ang binhi niya ay mamumuhay bilang dayuhan sa gitna ng lupain ng ibang bansa, at aalipinin sila nito at pahihirapan *sa loob ng* 400 taon. ⁷ "At ang bansa kung saan sila inalipin ay hahatulan Ko," sabi ng Diyos, "At pagkatapos ng mga bagay na ito ay lalabas sila at paglilingkuran nila Ako sa loob ng lugar na ito." ⁸ At ibinigay Niya sa kanya ang Testamento ng Pagtutuli, at kaya naman *mula* sa kanya ay ipinanganak si Isaac, at tinuli niya ito sa ika-8 araw. At si Isaac *naman* kay Jacob, at si Jacob sa 12 Patriyarka.

Ang Israel sa Gitna ng Egypt

⁹ At ang mga Patriyarka na nainggit kay Jose, ay ibinenta *siya* sa Egypt, pero ang Diyos ay kasama niya. ¹⁰ At siya'y iniligtas Niya

mula sa lahat ng paghihirap niya at binigyan siya ng pabor at karunungan sa harapan ng Paraon na hari ng Egypt, at itinalaga siya nito *para* mamuno sa Egypt at sa buong sambahayan nito. ¹¹ Pero dumating ang taggutom sa buong lupain *ng* Egypt at Canaan, at matinding kahirapan, at wala nang makitang pagkain ang mga ama natin. ¹² Pero nang marinig ni Jacob na may mais sa loob ng *Egypt*, pinadala niya ang mga ama natin sa unang pagkakataon. ¹³ Pero sa pangalawang pagkakataon ay nagpakilala na si Jose sa mga kapatid niya at nakilala ng Paraon ang pamilya ni Jose. ¹⁴ Kayat nag-utos si Jose na tawagin ang ama niyang si Jacob, at lahat ng mga kamag-anak niya - 75 na mga kaluluwa. ¹⁵ Kaya't bumaba si Jacob sa Egypt at *doon* namatay, siya at ang mga ama natin, ¹⁶ at dinala papunta *sa* Sychem at inilagay sa loob ng libingan na binili ni Abraham sa halaga ng salapi mula sa mga lalaking anak ni Hamor na *taga* Sychem. ¹⁷ Pero nang papalapit na ang panahon ng *katuparan ng* pangako na ipinanumpa ng Diyos kay Abraham, lumakas ang bayan *ng Israel* at dumami ang bilang *nila* sa Egypt ¹⁸ Hanggang sa may lumitaw na ibang hari na hindi kumilala kay Jose. ¹⁹ Nang mauto niya ang ating bansa, inabuso niya ang ating mga ama, na nagawa niyang ipatapon sa labas ang mga sanggol nila para ang mga ito ay hindi na mabuhay.

Ang Pagkatawag ni Moises

²⁰ Sa gitna ng panahong *iyon* ay isinilang si Moises, at siya ay mala-diyos sa kagandahan. Siya ay inalagaan ng tatlong buwan sa loob ng bahay ng ama niya. ²¹ Pero nang siya ay maitapon sa labas, pinulot siya ng babaing anak ng Paraon, at pinalaki siya nito na parang sariling anak. ²² At tinuruan si Moises sa lahat ng karunungan ng mga taga Egypt, at siya ay naging makapangyarihan sa pananalita at sa mga gawa. ²³ At nang siya ay tumuntong ng 40 taong gulang, pumasok sa loob ng puso niya na kumustahin ang mga kababayan niya, ang mga anak ni Israel. ²⁴ Pero nang makita ang isa na sinasaktan, ipinagtanggol niya *ito* at ipinaghiganti niya ang inaapi nang patayin niya iyung Egyptiano, ²⁵ dahil inakala niya na maiintindihan ng mga kababayan niya na ang Diyos, sa pamamagitan ng kamay niya,

ay binibigyan *na* sila ng kaligtasan, pero hindi nila iyon naintindihan. ²⁶ At nang sumunod na araw ay nagpakita siya sa kanila habang may nag-aaway, at pinilit niya ang mga ito na magkasundo. Sinabi niya, 'Mga pare, kayo ay magkapatid, bakit niyo sinasaktan ang isa't isa?' ²⁷ Pero iyong *taong* nanakit ng kapwa ay itinaboy siya habang sinasabing, 'Sino ang naglagay sa iyo sa puwesto *para maging* pinuno at tagahatol sa amin?' ²⁸ Hindi *kaya* gusto mo *rin* akong patayin gaya ng ginawa mong pagpatay kahapon sa isang Egyptiano? ²⁹ At tumakas si Moises gawa ng salitang ito, at nangibang bansa sa lupain ng Madiam kung saan siya nagka-anak ng dalawang lalake. ³⁰ At nang matapos *ang* 40 taon, nagpakita sa kanya sa gitna ng ilang ng bundok ng Sina ang anghel ng Panginoon sa loob ng nagbabagang apoy sa mababang punongkahoy. ³¹ At *nang* ito ay makita ni Moises, namangha siya sa pangitain. Pero nang lumapit siya para tignan ito, ay dumating sa kanya ang tinig ng Panginoon. ³² 'Ako ang Diyos ng mga ama mo, ang Diyos ni Abraham, at ang Diyos ni Isaac, at ang Diyos ni Jacob. 'Kaya't natakot si Moises *at* hindi na siya naglakas-loob na tumingin. ³³ At sinabi sa kanya ng Panginoon, 'Tanggalin mo ang sandalyas ng mga paa mo, dahil ang lugar kung saan ka nakatayo ay lupang banal. ³⁴ Pagtingin ay nakita Ko ang pang-aapi sa Aking bayan sa loob ng Egypt, at ang kanilang daing ay narinig Ko, at bumaba Ako para iligtas sila. Kaya't ngayon, halika. Ipapadala kita sa Egypt.'

Ang Propesiya ni Moises tungkol kay Kristo

³⁵ Itong si Moises na itinaboy nila habang sinasabi, 'Sino ang naglagay sa iyo sa puwesto *para maging* pinuno at tagahatol,' ito ang pinadala ng Diyos *na maging* pinuno at tagapagligtas sa pamamagitan ng kamay ng anghel na nagpakita sa kanya sa gitna ng mababang punongkahoy. ³⁶ Siya ang nagdala sa kanila palabas matapos gumawa ng mga himala at mga senyales sa loob ng lupain ng Egypt, at sa gitna ng Mapulang Dagat, at sa gitna ng ilang *sa loob ng* 40 taon. ³⁷ Ito ay ang Moises na nagsabi sa mga lalaking anak ni Israel, 'Isang propeta na katulad ko ang itatatag ng Panginoon ninyong Diyos para sa inyo mula sa inyong mga kapatid. Siya ang diringgin niyo. ³⁸ Ito ang siyang nandoon

sa gitna ng konggregasyon sa gitna ng ilang, kasama ng anghel na nagsalita sa kanya sa gitna ng bundok Sina, at ng mga amang natin na tumanggap ng mga buhay *na* kapahayagan para ibigay sa atin. ³⁹ Kung kanino ayaw sumunod ng ating mga ama, sa halip ay itinaboy nila *siya* at ang mga puso nila ay lumingon tungo sa Egypt ⁴⁰ nang sabihin nila kay Aaron, 'Gawan mo kami ng mga diyos na mamumuno sa amin dahil ang Moises na ito na naglabas sa atin mula sa lupain ng Egypt, wala kaming alam kung ano *na* ang nangyari sa kanya. ⁴¹ At gumawa sila ng guya noong mga araw na iyon, at naghandog ng alay sa isang rebulto at nagdiwang sila sa mga gawa ng mga kamay nila. ⁴² Kaya lumingon ang Diyos at ibinigay sila para maglingkod sa mga hukbo ng langit; kung paano naisulat sa Aklat ng mga Propeta, 'Hindi mga kinatay at mga alay na hayop ang hinandog niyo sa Akin *sa loob ng* ⁴³ 40 taon sa gitna ng ilang, tahanan ni Israel, ⁴³ kundi kinuha niyo ang tolda ni Moloc, at ang bituin ng diyos niyong si Remfan, ang mga imahen na binuo niyo para sambahin sila, kaya naman dadalhin Ko kayo doon *sa* Babylon!'

Hindi Nakatira ang Diyos sa Templong Gawa ng Tao

⁴⁴ Ang tolda ng patotoo ay nasa kalagitnaan ng mga magulang natin sa gitna ng ilang ayon sa ipinag-utos Niya. Siya ay nagsalita kay Moises na gawin ito ayon sa itsura na nakita niya. ⁴⁵ Ito ay dinala rin ng mga sumunod na ninuno natin kasama ni Jesus sa *panahon* ng pananakop sa mga dayuhang bansa, na siyang pinalayas ng Diyos mula sa harapan ng mga ninuno natin hanggang sa panahon ni David; ⁴⁶ na nakasumpong ng pabor sa harapan ng Diyos at hinangad niyang magkaroon ng tahanan para sa Diyos ni Jacob. ⁴⁷ Pero si Solomon ang gumawa para sa Kanya ng bahay. ⁴⁸ Subalit hindi nananahan ang Kataas-taasan sa loob ng mga templong gawa sa kamay gaya ng sinasabi ng propeta, ⁴⁹ 'Ang langit ang trono Ko, at ang daigdig ang tapakan ng mga paa Ko. Anung klaseng bahay ang ipapatayo niyo para sa Akin? Sabi ng Panginoon, o anung klaseng lugar ang mapagpapahingahan Ko? ⁵⁰ Hindi ba ginawa ng mga kamay Ko ang lahat ng ito? ⁵¹ *Kayong* matitigas ang ulo, at di tuli ang puso't mga taynga, lagi kayong lumalaban sa Espiritu Santo: pareho

lang kayo ng mga ninuno niyo. ⁵² Alin sa mga propeta na nagpahayag tungkol sa pagdating ng Matuwid ang hindi inusig ng mga ninuno niyo at pinatay? Ngayon *naman*, kayo ang naging mga traydor *sa Kanya* at mamamaslang Niya! ⁵³ Kayo na tumanggap ng Batas, patungkol sa mga kautusan *na hatid* ng mga anghel, pero hindi niyo *iyon* sinunod."

Pinatay Nila si Esteban

⁵⁴ Nang marinig ang mga bagay na ito ay naantig ang mga puso nila, at nagngalit ang mga ipin nila sa galit sa kanya. ⁵⁵ Pero siya na puspos ng Espiritu Santo ay tumingin sa direksyon ng langit, *at* nakita niya ang kaluwalhatian ng Diyos at si Jesus na nakatayo sa kanang tabi ng Diyos. ⁵⁶ At sinabi niya, 'Tignan niyo, nakikita ko ang kalangitan na nakabukas, at ang Anak ng Tao na nakatayo sa kanang tabi ng Diyos!' ⁵⁷ Pero sumigaw *sila* ng malakas, tinakpan nila ang kanilang mga taynga, at sumugod ng sabay-sabay papunta sa kanya. ⁵⁸ At matapos kaladkarin palabas ng lungsod, ay pinagbabato nila *siya*. At nilapag ng mga testigo ang mga damit nila sa tabi ng paanan ng isang batang lalake na ang pangalan ay Saulo. ⁵⁹ At habang binabato nila si Esteban ay nananalangin siya at sinasabing, "Panginoong Jesus, tanggapin Niyo *po* ang espiritu ko!" ⁶⁰ At nang makaluhod ay sumigaw siya ng malakas, "Panginoon, huwag niyo na *pong* iatang sa kanila ang kasalanang ito!" At nang masabi iyon ay nakatulog na siya.

Nagsikalat ang mga Alagad Dahil sa Pag-uusig

8 ¹ At si Saulo ay sumang-ayon sa pagpaslang sa kanya. At nangyari sa gitna ng panahong iyon ang matinding pag-uusig laban sa kongregasyon na nasa Jerusalem. At lahat ay nangalat sa iba' ibang dako ng Judea, at Samaria maliban lang sa mga Apostol. ² At tinulungan ng mga makadiyos na kalalakihan na mailibing si Esteban, sabay gumawa sila ng malaking pagluluksa para sa kanya. ³ Pero si Saulo ay nagpatuloy sa gawain na sirain ang kongregasyon. Pumapasok *siya* sa iba't ibang bahay at kinakaladkad ang mga kalalakihan pati mga kababaihan para dalhin papuntang bilangguan. ⁴ Sa kabilang banda, ang mga nagsikalat ngayon *ay* nagbabahagi *na* ng Salita

ng Diyos sa iba't ibang lugar saan man sila mapadpad. ⁵ Si Felipe rin, pagbaba papunta sa isang lungsod ng Samaria ay ipinangaral si Kristo sa kanila. ⁶ At ang buong madla ay nakikinig sa mga bagay na sinasabi ni Felipe nang marinig nila at makita ang mga senyales na ginagawa niya, ⁷ dahil marami sa mga sinasaniban ng maruruming espiritu ay sumisigaw ng malakas habang lumalabas ang mga ito, at maraming mga lumpo at pilay ang napagaling.

Tinanggap ng Samaria ang Masayang Balita

⁸ At nagkaroon ng matinding kasiyahan sa loob ng lungsod na iyon. ⁹ Pero may isang lalake na nagngangalang Simon na noon ay nasa loob ng lungsod. Siya ay isang salamangkero at nabudol niya ang bayan ng Samaria sa pagsasabi na siya ay isang dakilang nilalang. ¹⁰ Siya ay pinakikinggan ng lahat mula sa pinaka-aba hanggang sa pinakadakila. Sabi nila, "Ito ang dakilang kapangyarihan ng Diyos!" ¹¹ At pinakikinggan nila siya dahil sa mahabang panahon ay nabudol sila ng *kanyang* mga salamangka. ¹² Pero nang manampalataya sila sa pangangaral ni Felipe ng Masayang Balita, sa mga bagay patungkol sa Kaharian ng Diyos, at sa pangalan ni Jesu Kristo, sila ay nagpalublob sa tubig, ang mga kalalakihan pati rin ang mga kababaihan. ¹³ At si Simon rin mismo ay nanampalataya. At matapos magpalublob, siya ay nagpatuloy kay Felipe. Siya ay namangha nang makita *niya* hindi lang ang mga senyales pati rin ang mga matitinding himala na nagaganap. ¹⁴ Nang mabalitaan ngayon ng mga apostol sa loob ng Jerusalem na tumanggap na ang Samaria ng Salita ng Diyos, ipinadala nila papunta sa mga ito si Pedro at si Juan, ¹⁵ na nang makarating ay ipinanalangin sila para tanggapin nila ang Espiritu Santo. ¹⁶ Dahil hindi pa Siya lumalapag sa kahit kanino sa kanila, at sila ay nailublob pa lang sa pangalang ng Panginoong Jesus.

Tinanggap ng mga Samaritano ang Espiritu Santo

¹⁷ Kaya't ipinatong nila ang mga kamay sa mga ito at tinanggap ng mga ito *ang* Espiritu Santo. ¹⁸ Pero nang makita ni Simon na naipagkakaloob ang Espiritu Santo sa pamamagitan ng

pagpatong ng mga kamay ng mga apostol, sinuhulan niya sila ng malaking halaga ng pera, ¹⁹ sabay nagsabing, "Bigyan niyo rin ako ng kapangyarihang ito para sinumang patungan ko ng mga kamay ay makatanggap ng Espiritu Santo." ²⁰ Pero sinabi sa kanya ni Pedro, "Ang perang kasama mo ay para sa kapahamakan mo, dahil inisip mo *na* ang kaloob ng Diyos ay nakukuha sa pamamagitan ng kayamanan." ²¹ Wala kang parte o bahagi tungkol sa bagay na ito, dahil ang puso mo ay hindi tama sa paningin ng Diyos. ²² Kaya't magsisi ka mula sa kasamaan mong ito, at manalangin ka sa Diyos, kung magkaganun ang kaisipan ng puso mo ay patatawarin sa iyo. ²³ Dahil nakikita ko *na* ikaw ay nakalubog sa apdo ng kapaitan, at nakagapos sa kasamaan." ²⁴ Kaya't sumagot si Simon *sabay* sinabing, "Manalangin kayo para sa akin sa harap ng Panginoon, para hindi mangyari sa akin ang mga sinabi ninyo." ²⁵ Ngayon matapos na makapagpatotoo at makapagpahayag ng Salita ng Panginoon, lumakad na sila pabalik sa Jerusalem at nangaral sila sa maraming baranggay ng mga Samaritano.

Pinadala si Felipe ng Espiritu sa isang Opisyal ng Ethiopia

²⁶ At isang anghel ng Panginoon ang nangusap kay Felipe na nagsabing, "Tumayo ka at lumakad ka papunta sa timog, hanggang sa kalsada na bumababa mula sa Jerusalem patungong Gaza." Iyon ay isang liblib na lugar. ²⁷ At pagkabangon ay pumunta siya. At kapansin-pansin *na may* isang lalaking mula Ethiopia, isang lalaking kinapon, *at* mataas na opisyal *sa ilalim* ng Reynang Kandake ng mga taga Ethiopia na siyang namamahala sa lahat ng kayamanan nito. Siya ay dumating para sumamba sa loob ng Jerusalem ²⁸ at siya'y pabalik na. At habang nakaupo sa ibabaw ng kanyang karwahe, kanya namang binabasa ang propeta Isaias. ²⁹ At sinabi ng Espiritu kay Felipe, "Lapitan mo at sumama ka sa karwaheng iyan." ³⁰ At pagtakbo roon ni Felipe ay narinig niya itong nagbabasa ng propeta Isaias, at sinabi niya, "Naiintindihan niyo *po* ba ang binabasa niyo?" ³¹ At sinabi nito, "Paano ko naman *ito* magagawa maliban sa may gumabay sa akin?" Kaya't tinawag niya si Felipe

na pumanik para umupo sa tabi niya. ³² At ang lugar sa Biblia na binabasa niya ay ito, "Siya ay inakay papunta sa katayan na parang isang tupa at parang isang kordero na walang kaimik-imik sa harapan ng mga manggugupit nito, gayundin *naman* ay hindi Niya binubuksan ang bibig Niya. ³³ Sa gitna ng Kanyang kapakumbabaan, ang hustisya ay inalis sa Kanya, at sino ang makapagsasabi sa haba ng Kanyang buhay, sapagkat ang buhay Niya ay kinuha mula sa daigdig."

Sinagot ni Felipe ang Katanungan ng Opisyal

³⁴ At sumagot ang yunoko kay Felipe *at* sinabi, "Tanong ko sa iyo, tungkol kanino sinasabi ito ng propeta? Tungkol sa kanya, o tungkol sa ibang tao?" ³⁵ At binuksan ni Felipe ang bibig niya at mula sa talatang ito ay ipinahayag niya rito si Jesus. ³⁶ At habang sila ay umaandar sa gitna ng kalsada, dumating sila malapit sa isang lugar na matubig at sinabi ng eunoko, "Tignan mo, tubig! Ano ang pumipigil sa akin na magpalublob?" ³⁷ At sinabi ni Felipe, "Nararapat *lang*, kung ikaw ay nananalig ng buong puso." Sumagot ito at sinabi, "Nananalig ako na si Jesu Kristo ang Anak ng Diyos." ³⁸ At ipinag-utos nitong itigil ang karwahe: at sila'y parehas na lumusong sa tubig, si Felipe gayun din ang eunoko; at inilublob niya ito. ³⁹ Pero nang umahon sila mula sa tubig, *ang* Espiritu ng Panginoon ay tinangay si Felipe at hindi na siya nakita pang muli ng eunoko. *At* nagdiriwang itong umalis papunta sa kanyang lakad. ⁴⁰ Samantala, si Felipe ay natagpuan sa Azotos. At habang siya ay naglalakbay ay ipinapahayag niya ang Masayang Balita sa lahat ng mga lungsod hanggang sa makarating siya sa Caesarea.

Nagpakita ang Panginoon kay Saulo

9 ¹ Pero si Saulo ay nagbubuga pa rin ng pagbabanta at pagpaslang laban sa mga alagad ng Panginoon. Nang makalapit sa pangulo ng kaparian ² ay humingi siya mula rito ng mga liham para *ihatid* sa Damasco sa mga simbahan, sa layon na kung may makita siyang kabilang sa Daan, lalake man o babae, matapos hulihin ay madala niya sa Jerusalem. ³ At sa kanyang paglalakbay ay dumating na siya

malapit sa Damasco. Pero may biglang pumalibot sa kanyang liwanag mula sa langit. ⁴ At pagdapa niya sa ibabaw ng lupa ay narinig niya ang boses na nagsasabi sa kanya, "Saul, Saul, bakit mo Ako inuusig?" ⁵ At sinabi niya, "Sino *po* kayo, Panginoon?" At sinabi ng Panginoon, "Ako si Jesus na iyong inuusig. Mahirap para sa iyo na sipain ang talim ng sibat." ⁶ At habang nanginginig sa takot at nagtataka ay sinabi niya, "Panginoon, ano *po* ang gusto Niyong gawin ko?" At *sinabi* sa kanya ng Panginoon, "Tumayo ka at pumasok ka sa lungsod, at sasabihin sa iyo ang dapat mong gawin." ⁷ Pero ang mga kalalakihan na kasama niya sa paglalakbay ay nakatayo *lamang at* walang masabi, totoong naririnig *nila* ang boses pero wala silang nakikita. ⁸ At tumayo si Saulo mula sa lupa; at nang buksan *niya* ang mga mata niya ay hindi na siya makakita. Pero inakay nila siya *at* dinala papunta sa Damasco. ⁹ At tatlong araw siyang hindi nakakakita. Hindi rin siya kumain ni uminom *man lang*.

Pinapunta ng Panginoon si Ananias kay Saulo

¹⁰ At may isang alagad sa Damasco na nagngangalang Ananias at sinabi sa kanya ng Panginoon sa pamamagitan ng pangitain, "Ananias!" At sinabi niya, "Tignan niyo Panginoon, *narito po* ako!" ¹¹ At *sinabi* ng Panginoon sa kanya, "Pagtayo *mo* ay pumunta ka sa gitna ng kalsada na kung tawagin ay Tuwid at hanapin mo sa loob ng bahay ni Judas ang pangalang Saulo na taga Tarsus. Mapapansin mo na siya ay nananalangin, ¹² at nakita niya sa isang pangitain ang lalake na ang pangalan ay Ananias na dumating at ipinatong ang kamay sa kanya para siya ay makakita." ¹³ Pero sumagot si Ananias, "Panginoon, narinig ko *po* mula sa marami ang tungkol sa taong ito, kung gaano karaming kasamaan ang ginawa niya sa inyong mga banal sa loob ng Jerusalem. ¹⁴ At dito ay nakakuha siya ng kapangyarihan mula sa mga pinunong pari para arestuhin ang lahat ng tumatawag sa pangalan Niyo." ¹⁵ At sinabi sa kanya ng Panginoon, "Lumakad ka na dahil siya *ang* Aking piling sisidlan para dalhin ang pangalan Ko sa harapan ng mga dayuhang bansa at mga hari, pati na sa mga anak ni Israel. ¹⁶ Dahil ipapakita Ko sa kanya kung gaano karaming hira ang kailangan niyang pagdaanan alang-

alang sa pangalan Ko." ¹⁷ Kaya't lumakad si Ananias at pumasok sa loob ng bahay. At nang ipatong rito ang mga kamay ay sinabi niya, "Kapatid *na* Saul, pinadala ako ng Panginoong Jesus, ang nagpakita sa iyo sa kalsada na *iyong* dinaanan pagpunta mo *rito*, para ikaw ay makakita at mapuspos ng Espiritu Santo." ¹⁸ At biglang nalaglag mula sa mga mata niya ang para bang mga kaliskis, at biglang bumalik ang paningin niya at pagtayo ay nagpalublob na siya. ¹⁹ At pagkatanggap ng pagkain ay lumakas na siya. At nanatili si Saulo sa loob ng Damasco ng ilang araw *pa* kasama ng mga alagad.

Nangaral si Pablo sa mga Simbahan na si Kristo ang Anak ng Diyos

²⁰ At kaagad, sa loob ng mga simbahan, ay ipinangaral niya si Kristo na Siya ang Anak ng Diyos. ²¹ At namangha ang lahat ng nakarinig at sinabi, "Hindi *ba* ito iyong nanggugulo sa loob ng Jerusalem sa mga tumatawag sa pangalang ito, at nagpunta siya sa lugar na ito para dalhin silang bihag papunta sa mga pinunong pari?" ²² Pero lalo *pang* lumalakas si Saulo at nililito niya ang mga Judio na nakatira sa Damasco sa pagpapatunay niya na ito nga ang Kristo. ²³ Pero nang lumipas ang maraming araw ay nagkasundo na ang mga Judiong patayin siya. ²⁴ Pero nakarating kay Saulo ang kanilang masamang binabalak. At sila ay nagmamatyag sa mga lagusan, di lang sa araw, pati rin sa gabi para tambangan siya. ²⁵ Kaya't kinuha siya ng mga alagad pagsapit ng gabi *at* inalalayan nila *siyang* makababa sa pader sa loob ng isang kahon. ²⁶ At pagdating ni Saulo sa Jerusalem ay tinangka niyang sumama sa mga alagad, pero lahat sila ay takot sa kanya *dahil* hindi sila naniniwala na siya ay isa *nang* alagad. ²⁷ Pero kinuha siya ni Barnabas, dinala siya sa harap ng mga apostol, at ikinuwento niya sa kanila kung paano niya nakita ang Panginoon sa gitna ng daan, at kung paano Siya nangusap sa kanya, at kung paano sa loob ng Damasco ay magiting siyang nagsalita patungkol sa pangalan ni Jesus. ²⁸ At siya ay kasama nilang pumapasok at lumalabas sa loob ng Jerusalem, ²⁹ at magiting siyang nagsasalita tungkol sa pangalan ng Panginoong Jesus. Nagtuturo rin siya at nakikipagdebate sa mga Griyegong

Judio, pero tinangka nila siyang patayin.³⁰ Pero nang malaman *ito* ng mga kapatiran ay dinala nila siya pababa sa Caesarea at pinapunta nila siya sa Tarsus.³¹ Kaya naman, nang magkaroon ng kapayapaan ang mga konggregasyon sa buong Judea at Galilee, pati na sa Samaria, sila ay *patuloy na* tumatatag. At habang lumalakad sa takot ng Panginoon, at sa pagpapalakas ng Banal na Espiritu, sila ay dumarami.

Mga Himalang Naganap sa Paghayo ni Pedro

³² At nangyari habang si Pedro ay naglilibot sa lahat ng *dako* ay bumaba rin *siya* papunta sa mga banal na naninirahan sa Lydda.
³³ At nakita niya roon ang isang taong nagngangalang Eneas na isang paralisado na nasa walong taon nang nakaratay sa banig.
³⁴ At sinabi sa kanya ni Pedro, "Eneas, si Jesus na Kristo ay pinagagaling ka. Tumayo ka at mag-ayos ka ng sarili." At bigla siyang tumayo.
³⁵ At nang makita siya ng lahat ng nakatira sa Lydda at sa Saron, sila ay nagbalik-*loob* sa Panginoon.
³⁶ At sa Joppa ay may isang alagad na nagngangalang Tabita na na kapag isinalin ay tinatawag na Dorcas. Siya ay puno ng mabubuting gawa at pagtulong sa mahihirap na ginawa niya.
³⁷ At nangyari sa gitna ng mga araw na iyon na nagkasakit siya at namatay. At pagkahugas sa kanya ay inilagay nila *siya* sa isang silid sa itaas na *palapag*.
³⁸ At dahil malapit lang ang Lydda sa Joppa, at narinig ng mga alagad na nandoon si Pedro, nagpadala sila sa kanya ng dalawang lalake para pakiusapan *siya na* puntahan sila agad.
³⁹ At pagtayo ni Pedro, sila ay pinuntahan niya. Pagdating ay dinala nila siya papunta sa silid sa itaas na palapag. At tumayo sa tabi niya ang lahat ng mga babaing balong nag-iiyakan, at pinakita nila sa *kanya* ang mga damit at mga balabal na ginagawa ni Dorcas habang ito ay kasama pa nila.
⁴⁰ Pero nang palabasin *silang* lahat ni Pedro, ay lumuhod siya at nanalangin. At pagbaling *niya* sa katawan ay sinabi niya, "Tabita, bumangon ka!" At ito ay nagbukas ng mga mata nito at pagtingin kay Pedro ay umupo ito.
⁴¹ At pag-abot dito ng kamay ay pinatayo niya ito. At nang tawagin *niya* ang mga banal at ang mga balong babae ay ipinakita niya ito sa *kanila na* buháy.
⁴² At ito ay nabalita sa buong Joppa at maraming nanalig sa Panginoon.
⁴³ At ang

nangyari ay nanatili *pa* siya ng maraming araw sa loob ng Joppa kasama ng isang Simon na tagakulta ng katad.

Bumisita ang isang Anghel sa Isang Opisyal ng Kapulisan

10 ¹ Ngayon, may isang lalake sa loob ng Caesarea na nagngangalang Cornelio na isang kapitan mula sa tropa na kung tawagin ay Italiano, ² isang *taong* relihiyoso at may takot sa Diyos kasama ng kanyang buong sambahayan. Di lang *siya* gumagawa ng maraming pagtulong sa kapwa kundi lagi ring nananalangin sa Diyos. ³ Nakita niya ng malinaw sa isang pangitain, mag-aalas tres ng hapon, ang isang anghel ng Diyos na lumapit papunta sa kanya at nagsabi sa kanya, "Cornelio." ⁴ At nang makita niya ito, natakot siya at sinabi niya, "Ano *po* iyon, panginoon?" At sinabi nito sa kanya, "Ang mga panalangin mo at ang mga pagtulong mo sa kapwa ay inakyat *sa langit* bilang isang ala-ala sa harapan ng Diyos. ⁵ At ngayon ay magpadala ka ng mga tauhan papunta sa Joppa, at ipasundo mo si Simon na may apelyidong Pedro. ⁶ Siya ay nakikituloy kasama ng isang Simon na tagakulta ng katad na ang bahay ay nasa tabing dagat. Siya ang magsasabi sa iyo *kung* ano ang dapat mong gawin." ⁷ At pag-alis ng anghel na kumausap kay Cornelio ay nagpatawag siya ng dalawang tauhan at isang pulis na makadiyos na lagi niyang kasama. ⁸ At matapos niyang sabihin sa kanila ang lahat *ng ito* ay pinaalis niya na sila papunta ng Joppa.

Ang Pangitain ni Pedro

⁹ At kinabukasan, habang naglalakbay ang mga ito at malapit na sa *nasabing* lungsod, umakyat si Pedro sa tuktok ng bahay para manalangin mga bandang alas dose ng tanghali. ¹⁰ Ngayon *naman* ay sobra na siyang gutom at ginusto na niyang kumain. Pero habang naghahanda na sila ay nabuksan ang kanyang espirtual na mata. ¹¹ At nakita niyang bumukas ang langit, at bumababa sa itaas niya ang isang sisidlan na para bang isang napakalapad *na* tela na nakatali sa apat na kanto, at ibinababa ito sa ibabaw ng lupa, ¹² *kung* saan nandoon *ang* lahat ng hayop

sa mundo na may apat na paa, pati na ang mga mababangis na hayop, at ang mga reptilya, pati na ang mga ibon sa himpapawid. ¹³ At dumating ang isang tinig sa kanya, "Bumangon *ka*, Pedro! Katayin mo at kumain *ka*." ¹⁴ Pero sinabi ni Pedro, "Hindi *po* maaari, Panginoon, dahil kahit minsan ay hindi *pa* ako kumain ng anumang marumi o pangkaraniwan!" ¹⁵ At *dumating* muli ang tinig ng ikalawang beses sa kanya, "Ang nilinis ng Diyos ay huwag mong ituring na pangkaraniwan." ¹⁶ At nangyari ito ng tatlong beses, at muling itinaas ang sisidlan papunta sa langit. ¹⁷ At habang si Pedro ay nalilito sa sarili sa kung ano ang kahulugan ng pangitaing nakita niya, kasabay naman, ang mga kalalakihan na ipinadala mula kay Cornelio ay nakapagtangong na *tungkol* sa bahay ni Simon. Nakatayo sila sa tapat ng entrada. ¹⁸ At pagsigaw ay tinanong nila kung doon *ba* nanunuluyan si Simon na *may*apelyidong Pedro. ¹⁹ At habang pinag-iisipan ni Pedro ang tungkol sa pangitain ay sinabi sa kanya ng Espiritu, "Tignan mo, may naghahanap sa iyo na tatlong kalalakihan. ²⁰ Pero pagbangon *mo* ay bumaba ka at sumama ka sa kanila na walang pag-aalinlangan, dahil Ako ang nagpadala sa kanila." ²¹ At nang babain ni Pedro ang mga kalalakihan na ipinadala sa kanya mula kay Cornelio ay sinabi niya, "Tumingin *kayo*, ako ang hinahanap niyo. Ano *po ba* ang sadya *ninyo* bakit kayo naparito?" ²² At sinabi nila, "Si Cornelio *na* isang kapitan, isang matuwid *na* lalake at may takot sa Diyos na pinatutunayan ng buong sambayanan ng mga Judio ay inutusan ng Diyos sa pamamagitan ng isang banal *na* anghel na ipasundo ka papunta sa bahay niya, at pakinggan ang mga salitang mula sa iyo."

Nagpunta si Pedro sa Bahay ni Cornelio

²³ Kaya't matapos silang papasukin sa loob ay pinaunlakan niya *sila*, at kinabukasan ay lumakad si Pedro kasama nila at sinamahan *rin* siya ng isang kapatid na mula sa Joppa. ²⁴ At sumunod na araw ay nakarating na sila sa loob ng Caesarea, at si Cornelio ay inaabangan na sila. Tinawag *rin niya* para magtipon ang mga kamag-anak at ang mga malalapit na kaibigan niya. ²⁵ At habang papasok si Pedro ay sinalubong siya ni Cornelio, nagpatirapa sa paanan *niya* at sinamba *siya*. ²⁶ Pero

pinatayo siya ni Pedro sabay sinabi, "Tumayo ka, Ako rin ay katulad *mo na* isang tao." ²⁷ At habang kinakausap *niya* ito ay pumasok na siya at natagpuan niya ang maraming nagkakatipon. ²⁸ At sinabi niya sa harapan nila, "Nalalaman niyo *kung* paanong ipinagbabawal sa isang lalaking Judio na makisama o lumapit sa ibang lahi, pero ipinakita sa akin ng Diyos *na* hindi *ko* dapat na tawagin ang sinuman na pangkaraniwan o marumi. ²⁹ Dahil rin dito ay walang tutol na pumarito ako nang ipasundo *niyo* ako. Tanong ko naman, ano *po* ba ang dahilan na ako ay pinapunta ninyo?" ³⁰ At sinabi ni Cornelio, "Apat na araw *na ang* nakakalipas hanggang sa oras na ito nang ako ay mag-ayuno. At alas tres ng hapon *noon* habang *ako* ay nananalangin sa loob ng bahay ko, nang biglang *may* isang lalaking tumayo sa harapan ko na nakasuot ng nagliliwanag na damit. ³¹ At sinabi niya, '*Cornelio*, ang panalangin mo ay dininig, at ang mga pagtulong mo sa kapwa ay napansin sa harapan ng Diyos. ³² Kaya naman, magpadala ka *ng tao* papunta sa Joppa at ipatawag mo si Simon na may apelyidong Pedro. Siya ay nanunuluyan sa bahay ni Simon na tagakulta ng katad sa tabing dagat. Pagdating niya, siya ang magsasalita sa iyo. '³³ Kaya agad kitang ipinasundo, at mabuti ang ginawa mo na pumunta *rito*. Kaya naman ngayon, kaming lahat ay narito sa harap ng Diyos para makinig sa lahat ng ipinagagawa sa iyo ng Diyos."

Nangaral si Pedro sa Sambahayan ni Cornelio

³⁴ At binuksan ni Pedro ang bibig niya sabay sabing, "Naiintindihan ko na ang katotohanan, na walang kinikilingan ang Diyos. ³⁵ Pero sa bawat bansa na may takot sa Kanya at gumagawa ng katuwiran, ito ay katanggap-tanggap sa Kanya. ³⁶ Ang salita na ipinadala Niya sa mga lalaking anak ni Israel na idinedeklara ang kapayapaan sa pamamagitan ni Jesu Kristo na Siyang Panginoon ng lahat. ³⁷ Kayo mismo ay nakaalam sa pagdating ng Salita sa buong Judea na nagmula sa Galilee pagkatapos ng Paglulublob na ipinangaral ni Juan, ³⁸ si Jesus na taga Nazareth, kung paanong Siya ay pinahiran ng Diyos ng Espiritu Santo at ng kapangyarihan na matapos humayo ay gumawa ng kabutihan at pinagaling ang lahat ng pinahihirapan

ng diyablo dahil ang Diyos ay kasama Niya. ³⁹ At kami ay mga saksi sa lahat ng ginawa Niya di lamang sa loob ng lalawigan ng mga Judio, kundi pati rin sa loob ng Jerusalem, na pinatay nila sa *pamamagitan ng* pagpako sa *Kanya* sa isang puno. ⁴⁰ Siya ay ibinangon ng Diyos ng ikatlong araw at ipinagkaloob sa Kanya na maging lantad, ⁴¹ hindi sa lahat ng tao kundi sa mga saksi na pinili ng Diyos, *iyon ay* kami na nakasama Niyang kumain at uminom matapos niyang bumangon mula sa mga patay. ⁴² At inatasan Niya kami na magproklama sa mga tao at magpatotoo na Siya ang hinirang ng Diyos na hukom ng mga nabubuhay at ng mga patay. ⁴³ Sa Kanya nagbigay ng testimonya ang lahat ng mga propeta *na* sa pamamagitan ng pangalan Niya ay makatatanggap ng kapatawaran sa mga kasalanan ang bawat isang nananalig sa Kanya."

Bumuhos ang Espiritu Santo Habang Nangangaral si Pedro

⁴⁴ Habang nagsasalita pa si Pedro tungkol sa mga bagay na ito ay lumapag ang Espiritu Santo sa lahat ng mga nakikinig ng Salita, ⁴⁵ at nagulat ang ilan sa mga mananampalatayang tuli, yung mga dumating na kasama ni Pedro, dahil ibinuhos rin sa mga dayuhan ang kaloob ng Banal na Espiritu. ⁴⁶ Narinig nila kasi na nagsasalita ang mga ito sa kakaibang wika, at nagpupuri sa Diyos. Sa puntong iyon ay sumagot si Pedro, ⁴⁷ "Pwede bang ipagbawal ng sinuman ang tubig para hindi mailublob ang mga ito na tumanggap ng Espiritu Santo gaya rin natin?" ⁴⁸ At inutusan niya silang mailublob sa *tubig* sa pangalan ng Panginoon. Pagkatapos ay hiniling nila sa kanya na manatili pa ng ilang araw.

Nagpaliwanag Si Pedro sa Mga Kapatiran tungkol kay Cornelio

11 ¹ Ngayon ay narinig ng mga apostol at ng mga kapatiran na nasa Judea na ang mga dayuhan rin ay tumanggap na ng Salita ng Diyos. ² At nang umakyat si Pedro papuntang Jerusalem, nakipagtalos sa kanya ang ilan sa partido ng mga tuli ³ na nagsabing, "Pumunta ka sa

mga lalaking hindi tuli, at kumain ka pang kasama nila!" ⁴ At ipinaliwanag *ito* ni Pedro sa kanila *mula* sa simula *at* ng may pagkakasunod-sunod. Sabi niya, ⁵ "Ako ay nananalangin sa loob ng lungsod ng Joppa, at nang mabuksan ang espirtual na mata ay nakita ko *sa* isang pangitain ang isang sisidlan na bumababa mula sa langit na parang isang napakalapad na telang ibinababa sa apat na kanto. At iyon ay umabot hanggang sa akin, ⁶ kung saan, nang titigan *ko*, ay napansin ko at nakita ko ang mga hayop na may apat na paa sa mundo, at ang mga mababangis na hayop kasama ng mga reptilya at ng mga ibon sa himpapawid. ⁷ At narinig ko ang tinig na nagsabi sa akin, '*Bumangon ka*, Pedro, katayin mo at kainin.' ⁸ Pero sinabi ko, 'Hindi *po* maaari, Panginoon, dahil kahit minsan ay hindi *pa* nakapasok sa loob ng bibig ko ang anumang marumi o pangkaraniwan! ⁹ Pero sumagot sa akin ang tinig sa pangalawang pagkakataon mula sa langit, 'Ang nilinis ng Diyos ay huwag mong ituring na pangkaraniwan.' ¹⁰ At nangyari ito ng tatlong beses, at muling binatak ang lahat papunta sa langit. ¹¹ At bigla na lang na may tatlong kalalakihan ang tumayo sa harap ng bahay kung saan ako nandoon. Pinadala sila mula *sa* Caesarea para sa akin. ¹² At sinabi sa akin ng Espiritu na sumama sa kanila ng walang pag-aalinlangan. At itong anim na kapatiran ay umalis rin na kasama ko, at pumasok kami sa loob ng bahay nung lalake. ¹³ At ibinahagi niya sa amin *kung* paano niya nakita ang anghel na tumayo sa loob ng bahay niya at sinabi sa kanya, 'Magpadala ka ng mga lalake papunta sa Joppa at ipasundo mo si Simon na ang apelyido ay Pedro. ¹⁴ Siya ang magsasabi sa iyo ng mga salita kung saan ikaw ay maliligtas, pati na ang buong sambahayan mo.' ¹⁵ At nang magsimula akong magsalita, lumapag ang Espiritu Santo sa kanila kung paano rin sa atin noong una. ¹⁶ Kaya't naalala ko ang salita ng Panginoon, *kung* paanong sinabi Niya, 'Totoong naglublob si Juan sa tubig, pero kayo ay ilulublob sa loob ng Espiritu Santo.' ¹⁷ Kaya't kung ibinigay sa kanila ng Diyos ang katumbas na dami ng biyaya gaya rin sa atin na nanalig sa Panginoong Jesu Kristo, ano namang kapangyarihan *ang* mayroon ako para hadlangan ang Diyos?" ¹⁸ At nang marinig *nila* ang mga bagay na ito, nanahimik sila at nagpuri sa Diyos habang sinasabi, "Kung ganyan ay ibinigay na

rin *pala* ng Diyos sa mga dayuhang bansa ang pagbabago patungo sa Buhay."

Simula ng Ministeryo ni Barnabas at Saulo sa mga Dayuhang Bansa

¹⁹ Ngayon naman, ang mga nagsikalat sa iba't ibang lugar dahil sa matinding kahirapan na naganap dahil kay Esteban, ay napadpad hanggang sa Phenice, at Cyprus, at Antioch. Wala silang sinasabihan ng Salita maliban lamang sa mga Judio. ²⁰ Pero ang ilan sa kanila ay kalalakihan *na* mula sa Cyprus at sa Cyrene na nang dumating sa Antioch ay nagsalita sa harapan ng mga Griyego *tungkol* sa Masayang Balita ng Panginoong Jesus. ²¹ At ang kamay ng Panginoon ay kasama nila, kaya't malaking bilang ang nanampalataya at tumalima sa Panginoon. ²² Kaya't ang balita patungkol sa kanila ay umabot sa pandinig ng konggregasyon na nasa Jerusalem, at ipinadala nila si Barnabas para pumunta hanggang sa Antioch ²³ na pagdating at pagkakita sa biyaya ng Diyos ay nagdiwang, at pinakiusapan niya ang lahat na magpatuloy sa Panginoon ng may mabuting hangarin sa puso. ²⁴ Isa kasi siyang mabuting tao, at puno ng Espiritu Santo at ng pananampalataya. Kaya naman nadagdag pa ang malaking bilang ng tao sa Panginoon. ²⁵ Pero nagpunta sa Tarso si Barnabas para hanapin si Saulo. ²⁶ At nang makita ito ay dinala niya ito papunta sa Antioch. At nangyari *na* sa loob ng isang taon ay nakipagtipon sila kasama ng konggregasyon, at nagturo sa malaking bilang ng tao. At ang mga alagad ay unang tinawag na mga Kristiyano sa Antioch. ²⁷ At ng mga panahong iyon ay may dumating na mga propeta sa Antioch mula sa Jerusalem. ²⁸ At tumayo ang isa sa kanila na nagngangalang Agabos. Ipinahiwatig niya sa pamamagitan ng Espiritu *na* magkakaroon ng matinding taggutom sa buong mundo na nangyari naman sa ilalim ng pamamahala ni Emperador Claudio. ²⁹ Kaya naman ang mga alagad, bawat isa ayon sa kanyang kakayanan, ay nagsikap na magpadala ng tulong sa mga kapatiran na nakatira sa loob ng Judea. ³⁰ Ganito nga ang ginawa nila, ipinadala nila *ang mga iyon* sa mga punong-lingkod sa pamamagitan ng kamay nila Barnabas at Saulo.

Pinalaya si Pedro ng Anghel mula sa Bilangguan

12

¹ At kasabay ng mga panahong iyon ay inunat ni haring Herodes ang mga kamay *niya* para wasakin ang ilan mula sa konggregasyon. ² At pinatay niya si Tyago na kapatid ni Juan *gamit* ang tabak. ³ At nang makita niya na iyon ay ikinatuwa ng mga Judio, idinagdag niya rin si Pedro sa *mga* ipadadakip. *At iyon ay mga* araw ng Tinapay na Walang Lebadura. ⁴ At nang mahuli na *siya nito*, ay inilagay *siya* nito sa loob ng bilangguan, sabay naglagay *ng* 16 na pulis para bantayan siya, sa layon na ipakita siya sa madla pagkatapos ng Paskua. ⁵ Ngayon, talagang si Pedro ay binabantayan sa loob ng bilangguan. Pero matinding pananalangin ang ginagawa ng konggregasyon sa harap ng Diyos patungkol sa kanya. ⁶ Pero nang malapit na siyang ipresenta ni Herodes, nang gabing iyon, ay natutulog si Pedro sa pagitan ng dalawang pulis, nakagapos ng dobleng kadena, at *may* mga gwardia na nagbabantay sa harapan ng pintuan ng kulungan. ⁷ Pero biglang *may* anghel ng Panginoon ang tumayo, at *may*ilaw na nagliwanag sa loob ng bilangguan. At nang tapikin *nito* ang tagiliran ni Pedro, itinayo siya nito sabay sinabing, "Bumangon *ka*, bilis!" At ang mga kadena niya ay nalaglag mula sa mga kamay *niya*. ⁸ At sinabi ng anghel sa kanya, "Magbihis ka at isuot mo ang panyapak mo." At ginawa nga niya ito, tapos ay sinabi nito sa kanya, "Isuot mo ang balabal mo at sumunod ka sa akin." ⁹ At paglakad *niya* ay sinundan niya ito, pero hindi niya alam na totoo itong nangyayari sa pamamagitan ng anghel, at inakala niyang isang pangitain ang nakikita niya. ¹⁰ At nang malampasan nila ang unang gwardia, at ang pangalawa, sila ay dumating sa harap ng pintuang bakal na magdadala *sa kanila* palabas ng lungsod na nagbukas ng kusa para sa kanila. At nang makalabas sila ay dumaan sila sa isang kalsada, at biglang humiwalay ang anghel mula sa kanya. ¹¹ At *nang* si Pedro ay bumalik sa sariling *ulirat* ay sinabi niya, "Ngayon, alam ko na ang totoo na nagpadala ang Panginoon ng anghel Niya, at iniligtas ako mula sa kamay ni Herodes at sa lahat ng hangarin ng *mga* mamamayan ng mga Judio. ¹² At nang maging malinaw *ito* ay

nagpunta siya sa bahay ni Maria na ina ni Juan na ang apelyido ay Marcos kung saan ay marami ang nagkatipon at nananalangin.

Nakalusot si Pedro sa Kamay ni Herodes

¹³ At pagkatok ni Pedro sa pintuan ng tarangkahan ay dumating ang isang katulong na babae na nagngangalang Roda para alamin kung sino iyon. ¹⁴ At nang makilala ang boses ni Pedro ay hindi niya *pa* binuksan ang pintuan dahil sa tuwa, pero pagtakbo sa loob ay sinabi niya na nakatayo si Pedro sa harapan ng tarangkahan. ¹⁵ At sinabi nila sa kanya, "Baliw kaba?" Pero nagpumilit siya na ganun nga. At sinabi nila, "Iyon ay anghel niya." ¹⁶ Pero nagpatuloy na kumatok si Pedro. At nang pagbuksan ay nakita nila siya at sila ay nagulat. ¹⁷ Pero sumenyas *siya* sa kamay para patahimikin sila. Ikinuwento niya sa kanila *kung* paano siya inilabas ng Panginoon mula sa bilangguan at sinabi niya, "Ipamalita niyo kay Tyago at sa mga kapatiran ang mga bagay na ito." At nang makalabas ay lumakad siya papunta sa ibang lugar. ¹⁸ Ngayon pagsikat ng araw ay nagkaroon ng hindi maliit na gulo sa hanay ng mga kapulisan *patungkol* sa kung ano ang nangyari kay Pedro. ¹⁹ Pero nang ipahanap siya ni Herodes at hindi *siya* nakita matapos na imbestigahan ang mga gwardia ay nag-utos itong bitaying *ang mga ito*. At bumaba ito mula sa Judea papunta ng Caesarea *para* manatili *roon*.

Ang Katapusan ni Herodes sa Kamay ng Anghel

²⁰ Pero si Herodes ay mainit ang dugo sa mga taga Tyre at mga taga Sidon, at magkasama silang lumapit sa kanya matapos na kumbinsihin si Blastus na namamahala sa mga personal na kagamitan ng Hari na makiusap *para* sa kanilang pagkakasundo, dahil ang kanilang bansa ay pinakakain ng hari. ²¹ At sa isang piling araw si Herodes ay nagsuot ng damit na panghari, at naupo *siya* sa ibabaw ng pedestal para magsalita sa harap nila. ²² At *habang ito ay nagaganap ay* nagsisigawan ang mga taong nagkatipon, "Boses *yan* ng Diyos at hindi ng isang tao!" ²³ Pero bigla siyang tinapik ng anghel ng Panginoon dahil hindi siya nagbigay ng luwalhati sa Diyos. At nang siya ay gawing pagkain

ng mga uod, siya ay namatay. ²⁴ Pero ang Salita ng Diyos ay naging dakila pa at lumaganap. ²⁵ At si Barnabas at si Saulo ay bumalik mula sa Jerusalem pagkatapos nilang maglingkod. Isinama rin *nila* si Juan na ang apelyido ay Marcos.

Pinahayo ng Espiritu Santo sina Barnabas at Pablo

13 ¹ Ngayon ay mayroong ilang mga propeta at mga guro na nandoon sa Konggregasyon sa Antioch; sila ay sina Barnabas, at Simeon na kung tawagin ay Negro, at Lucio na taga Cyrene, si Manaen rin na pinalaking kasama ni Herodes na Gobernador, at si Saulo. ² At habang sila ay naglilingkod sa Panginoon at nag-aayuno ay sinabi ng Espiritu Santo, "Ibukod niyo sa Akin ngayon rin sina Barnabas at si Saulo para sa gawain kung saan Ko sila tinawag." ³ Kaya't nang makapag-ayuno at makapanalangin, at mailapat ang mga kamay sa kanila ay pinaalis na sila. ⁴ Kaya naman, matapos silang ipadala ng Espiritu Santo ay bumaba sila papunta ng Seleucia, at mula roon ay naglayag sila papunta ng Cyprus. ⁵ At pagdating sa Salamis ay ipinangaral nila ang Salita ng Diyos sa loob ng mga simbahan ng mga Judio. At isinama rin nila si Juan *bilang* alalay. ⁶ At nang lakbayin ang isla hanggang sa Paphos ay natagpuan nila ang isang salamangkero, isang pekeng propeta na Judio na nanggangalang Barjesus.

Ministryo ng Masayang Balita sa Cyprus

⁷ Kasama nito ang senador *na si* Sergio Paulo, isang matalinong tao. Ipinatawag niya si Barnabas at Saulo *at* ninais niyang pakinggan ang Salita ng Diyos. ⁸ Pero hinadlangan sila ni Elymas na salamangkero (dahil ganito ang ibig sabihin ng pangalan niya). Tinangka *nitong* ilayo ang senador mula sa pananampalataya. ⁹ Pero si Saulo na *tinatawag* ring Pablo, na puno ng Espiritu Santo at nakatitig sa kanya ¹⁰ ay sinabi, "Nako, *ikaw na* puno ng lahat ng kasinungalingan, at lahat ng kasamaan, anak ng demonyo, kaaway ng lahat ng katuwiran! Hindi ka *ba* titigil sa pagpilipit sa mga matuwid na paraan ng Panginoon? ¹¹ At ngayon ay pansinin mo, ang kamay ng Panginoon ay nasa iyo at ikaw ay mabubulag. Sa loob ng takdang panahon ay hindi mo makikita ang liwanag

ng araw." At biglang *may* hamog at dilim na bumalot sa kanya at naghanap siya ng kamay na aalalay sa paglakad niya. ¹² Kaya't nang makita ng senador ang nangyari ay nanampalataya siya habang namamangha tungkol sa turo ng Panginoon. ¹³ At nang si Pablo *at* mga kasamahan *niya* ay maglayag palayo sa Paphos, dumating sila sa Perga sa Pamphylia, pero si Juan ay umalis mula sa kanila pabalik sa Jerusalem.

Ministryo ng Masayang Balita sa Antioch, Pisidia

¹⁴ Pero nang sila *ay* makaalis mula sa Perga, nagpunta sila sa Antioch sa Pisidia, at pagpasok sa loob ng simbahan sa araw ng Pamamahinga ay naupo sila. ¹⁵ At pagkatapos ng pagbabasa ng Batas at ng mga Propeta ay nagbilin sa kanila ang mga opisyal ng simbahan na nagsabing, "Mga kapatid na kalalakihan, kung mayroon kayong mensahe na kapaki-pakinabang para sa mga tao, magsalita kayo." ¹⁶ Kaya't tumayo si Pablo at pagsenyas ng kamay ay sinabi niya, "Mga kalalakihan ng Israel, at kayong may takot sa Diyos, makinig kayo, ¹⁷ Ang Diyos nitong bayang Israel ay pinili ang mga ama natin at ginawa Niyang dakila ang bayan sa loob ng paninirahan *nito* sa gitna ng lupain ng Egypt. At sila ay inakay Niyang lumabas mula rito sa pamamagitan ng Braso ng Langit. ¹⁸ At sa loob ng 40 taong panahon ay tiniis Niya sila sa gitna ng ilang. ¹⁹ At matapos Niyang lipulin ang pitong bansa na nasa lupain ng Canaan ay pinaghati-hati Niya sa kanila ang kanilang lupain. ²⁰ At matapos Niyang bigyan sila ng mga hukom sa loob *ng* 450 taon hanggang kay propeta Samuel. ²¹ Mula noon ay humingi sila ng isang hari, at ibinigay sa kanila ng Diyos si Saul na anak ni Kish, isang lalake na mula sa tribo ni Benjamin *sa loob ng* 40 taon. ²² At nang siya ay tanggalin ay itinatag Niya *para* sa kanila si David bilang hari, kung saan ay sinabi Niya at ipinatotoo, '*Natagpuan Ko* si David na *mula* kay Jesse, isang lalake na malapit sa Aking puso na gagawa sa lahat ng Aking magustuhan.'

Si Jesus ang Pinangakong Binhi ni David

²³ Mula sa binhi ng *taong* ito ang Diyos, ayon sa pangako, ay naglabas *para* sa Israel ng tagapagligtas *na* si Jesus ²⁴ na inanunsyo ni Juan bago pa mailantad ang pagdating Niya *sa pamamagitan* ng Lublob ng Pagbabalik-loob *para* sa lahat ng tao sa Israel. ²⁵ At habang tinutupad ni Juan ang karera *niya* ay sinabi niya, '*Sino* ba ako sa palagay niyo? Hindi ako *Siya*, pero pansinin niyo ang dumarating na kasunod ko. *Ni* hindi ako karapat-dapat na magtanggag ng *kanyang* pangyapak. '²⁶ Mga lalaking kapatid, mga anak na mula sa lahi ni Abraham, at kayong mga may takot sa Diyos, sa inyo ipinadala ang salita ng kaligtasang ito. ²⁷ Dahil ang mga naninirahan sa loob ng Jerusalem at ang mga pinuno nila na hindi Siya kinilala, sa pagkondena *sa Kanya*, ay talagang tinupad ang tinig ng mga propeta na binabasa nila tuwing linggo. ²⁸ At nang wala silang makitang dahilan para bitayin *Siya*, pinilit nila si Pilato na ipapatay Siya. ²⁹ At nang matupad na nila ang lahat ng bagay na naisulat patungkol sa Kanya, *Siya* ay ibinaba nila mula sa punong-kahoy *at* inilagay sa loob ng puntod. ³⁰ Pero ibinangon Siya ng Diyos mula sa mga patay ³¹ na nagpakita sa loob ng maraming araw sa mga umakyat na kasama Niya mula sa Galilee papuntang Jerusalem, na naging mga saksi Niya sa harap ng mga tao. ³² At inaanunsyo namin sa inyo ang Masayang Balita patungkol sa pangako na ibinigay sa mga ama ³³ na ito ay tinupad ng Diyos sa atin *na* kanilang mga anak nang itatag Niya si Jesus, na nakasulat rin sa gitna ng ikalawang Salmo, 'Ikaw ang Anak Ko, ngayong araw ay ipinanganak Kita. '³⁴ At patungkol sa bagay *na* Siya ay ibinangon Niya mula sa mga patay para hindi na bumalik sa pagkabulok, ito naman ang sinabi niya, 'Ibibigay Ko sa iyo ang matapat na kabanalan ni David.

Si Jesus ang Banal ng Diyos na Nagbangon Mula sa Patay

³⁵ Ganito rin sa isa pang *Salmo* ay sinabi niya, 'Hindi Mo ipahihintulot ang Iyong Banal na makaranas ng pagkabulok. '³⁶ Dahil talaga *naman* si David, matapos mapaglingkuran ang kanyang sariling henerasyon ayon sa plano ng Diyos, ay

namayapa na at naidagdag sa mga ama niya, at dumanas siya ng pagkabulok. ³⁷ Pero Siya na ibinangon ng Diyos ay hindi nakaranas ng pagkabulok. ³⁸ Kaya't dapat niyong malaman, mga kapatid na kalalakihan, na sa pamamagitan Niya ay ipinapangaral sa inyo ang kapatawaran ng mga kasalanan. ³⁹ At sa pamamagitan Niya, bawat isang nananalig ay naabsuwelto mula sa lahat ng bagay kung saan kayo ay hindi pwedeng maabsuwelto sa pamamagitan ng Batas ni Moises. ⁴⁰ Kaya't magingat kayo na hindi mangyari sa inyo ang sinabi sa *aklat* ng mga Propeta, ⁴¹ 'Pansinin niyo, kayong mga mangkukutya, magtaka kayo, at mapahamak: dahil ginagawa Ko ang isang gawain sa inyong kapanahunan, isang gawain na hindang-hindi niyo paniniwalaan kahit *pa* may magpaliwanag nito sa inyo!' ⁴² At pagkaalis ng mga Judio galing sa simbahan, naki-usuap ang mga Hentil sa kanila na ituro *nila* sa sususnod na Araw ng Pamamahinga ang mga salitang ito. ⁴³ At nang maghiwa-hiwalay na ang kapulungan, sumunod kina Pablo at Barnabas *ang* maraming Judio at mga bagong sapi sa relihiyong iyon. Pinagsabihan nila ang mga ito, *at* kinumbinsi sila na magpatuloy sa grasya ng Diyos.

Nainggit ang Mga Judio Dahil Maraming Tao ang Nanalig sa Masayang Balita

⁴⁴ At nang dumating na ang Araw ng Pamamahinga, halos buong lungsod ang dumagsa para pakinggan ang Salita ng Diyos. ⁴⁵ Pero nang makita ng mga Judio ang makapal na tao, sila ay napuno ng inggit at nagsalita laban sa mga bagay na sinasabi ni Pablo, kinukontra ang mga sinasabi *nila* at nagsasalita ng masasama. ⁴⁶ Pero naging matapang si Pablo at si Barnabas sabay sinabi, "Kinakailangan na sa inyo muna sabihin ang Salita ng Diyos, pero dahil ngayon ay itinaboy niyo *lang* ito at itinuring ninyong hindi kayo karapat-dapat para sa walang hanggang Buhay, pansinin niyo, sa mga Hentil *na* kami pupunta. ⁴⁷ Dahil ganito ang pagka-utos sa atin ng Panginoon, "Ibinukod Kita bilang isang liwanag sa mga dayuhang bansa, para Ikaw ay magsilbing kaligtasan hanggang sa kadulu-duluhan ng daigdig." ⁴⁸ At pagkarinig *dito* ng mga Hentil ay nagdiwang sila at humanga

sa Salita ng Panginoon, kaya't nanalig silang lahat na itinalaga para sa Buhay na walang hanggan. ⁴⁹ At ang Salita ng Panginoon ay naipadala sa lahat ng dako ng lalawigan. ⁵⁰ Pero inudyukan ng mga Judio ang mga deboto at ang mga kagalang-galang na kababaihan kasama ng mga kalalakihang namumuno sa lungsod, at nagsagawa sila ng pag-uusig laban kay Pablo at kay Barnabas, at pinalayas nila ang mga ito mula sa kanilang mga teritoryo. ⁵¹ Pero matapos nilang ipagpag ang mga alikabok sa mga paa nila laban sa mga ito ay nagpunta sila sa Iconium. ⁵² At ang mga alagad ay napuno ng kagalakan at Espiritu Santo.

Ministryo ng Masayang Balita sa Iconium

14 ¹ At nangyari sa loob ng Iconium nang sila ay magkasama, na pumasok sila sa loob ng simbahan ng mga Judio, at nagsalita sa paraan na nanalig parehas ang malaking bilang ng mga Judio at mga Griyego. ² Pero ang mga suwail na Judio ay inudyukan at pinasama ang mga kaluluwa ng mga Hentil laban sa mga kapatiran. ³ Kaya naman nanatili sila *roon* nang mahabang panahon. Matapang silang nagsasalita para sa Panginoon na nagpapatotoo sa Salita ng Kanyang biyaya at nagbibigay ng mga senyales at himala para magawa sa pamamagitan ng mga kamay nila. ⁴ Pero hati ang taong bayan, dahil ang isang bahagi ay panig sa mga Judio, at ang kabila *naman* ay panig sa mga apostol. ⁵ At nang magkaroon ng isang marahas na pag-atake ang mga Hentil kasama ng mga Judio at ng kanilang mga pinuno para pagsabihan sila ng masama at batuhin, ⁶ nalaman nila *ito*, *kaya't* tumakas sila papunta sa mga bayan ng Lycaonia, Lystra, at Derbe, at sa mga karatig bayan. ⁷ At doon ay nagproklama sila ng Masayang Balita.

Ministryo ng Masayang Balita sa Lystra

⁸ At may isang lalake sa Lystra na nakaupo roon, baldado ang mga paa, isang lumpo mula sa tiyan ng nanay niya na hindi pa kailanman nakalakad. ⁹ Narinig niyang nagsasalita si Pablo, na pagtitig sa kanya, at pagkakita na may pananalig siyang gumaling, ¹⁰ ay sinabi ng may malakas na boses, "Tumayo ka ng

tuwid gamit ang mga paa mo!" At siya ay lumukso at naglakad. ¹¹ At nang makita ng mga tao ang ginawa ni Pablo, ay nagsigawan sila *at* nagsalita sa wikang Lycaonia, "Ang mga diyos ay bumaba sa harap natin sa anyong tao!" ¹² At tinawag nga nilang Zeus, si Barnabas; at Hermes, si Pablo, dahil siya ang nangunguna sa pagsasalita. ¹³ Kaya ang pari ni Zeus na nasa harapan ng lungsod nila ay nagdala ng baka at pinagsama-samang bulaklak sa harapan ng pasukan, *at* hinangad niyang maghandog kasama ng mga tao. ¹⁴ Pero nang marinig *ito* ng mga apostol *na* Barnabas at Pablo ay pinunit nila ang mga baro nila sabay sugod sa gitna ng mga tao habang isinisigaw, ¹⁵ at sinasabing, "Mga kalalakihan, bakit niyo ito ginagawa? Kami rin ay mga tao na katulad ninyo na nagtuturo sa inyo na tumalikod mula sa mga walang kabuluhang bagay na ito patungo sa Diyos na buhay na may gawa ng langit at ng daigdig, at ng dagat, at ng lahat ng bagay na nakapaloob sa mga ito. ¹⁶ Na sa nakalipas na mga henerasyon ay hinayaan ang lahat ng mga bansa na mamuhay *ayon* sa *sarili* nilang pamamaraan. ¹⁷ Pero sa kabila nito ay tunay na hindi niya pinabayaan ang sarili Niya na walang patotoo. Gumagawa Siya ng mabuti sa atin *at* nagbibigay ng mga ulan mula sa langit at panahon ng anihan, *anupat* napupuno ng pagkain at kagalakan ang ating mga puso." ¹⁸ Sa kabila ng mga salitang ito ay nahirapan *pa rin* silang pahintuin ang mga tao para huwag nang mag-alay sa kanila. ¹⁹ Pero dumating ang mga Judio *na* galing sa Antioch at Iconium, at matapos nilang buyuin ang mga tao at batuhin si Pablo, *siya* ay kinaladkad nila sa labas ng lungsod sa pag-aakalang patay na siya.

Ministryo ng Masayang Balita sa Derbe at Perga

²⁰ Pero habang nakapaligid sa kanya ang mga alagad ay bumangon siya. Pumasok siya sa loob ng lungsod at kinabukasan ay umalis na siya kasama ni Barnabas papuntang Derbe. ²¹ Kaya't nang maiproklama ang Masayang Balita sa lungsod na iyon, at maturuan ang marami, ay bumalik sila papuntang Lystra, at Iconium, pati na sa Antioch. ²² Pinatatag nila ang mga kaluluwa ng mga alagad, habang nangangaral *sa kanila* na magpatuloy sa pananampalataya at dahil kinakailangan, sa pamamamagitan ng

maraming paghihirap, tayo ay pumasok sa loob ng Kaharian ng Diyos. ²³ At nang makapagtalaga *sila* ng mga punong-lingkod para sa kanila sa bawat konggregasyon *at* makapanalangin ng may pag-aayuno ay ipinagkatiwala nila ang mga ito sa Panginoon kung saan sila nanalig. ²⁴ At nang makapaglakbay *sila* sa Pisidia ay nagpunta *naman* sila sa Pamphylia. ²⁵ At nang makapangaral ng Salita sa loob ng Perga ay bumaba sila papuntang Attalia. ²⁶ At mula roon ay naglayag sila papuntang Antioch, kung saan sila ay nirekomenda sa pabor ng Diyos, dahil sa gawain na ginampanan nila. ²⁷ At nang dumating *sila* at tipunin ang konggregasyon, ikinuwento nilang lahat ang ginawa ng Diyos sa kalagitnaan nila, at kung paanong binuksan Niya ang pintuan ng pananampalataya sa mga dayuhang bansa. ²⁸ At nagpalipas sila roon *ng* mahabang panahon kasama ng mga alagad.

Pagtatalo Patungkol sa Batas ni Moises

15 ¹ At mayroong mga bumaba mula sa Judea na nagturo sa mga kapatiran ng ganito, "Maliban sa magpatuli kayo ayon sa tradisyon ni Moises, hindi kayo maaaring maligtas." ² Kaya *nang* si Pablo at si Barnabas ay magkaroon ng hindi maliit *na* pagtatalo at talakayan kasama nila, nagpasya silang paakyatin *sina* Pablo at Barnabas at iba pang galing sa kanila papunta sa mga apostol at mga punong-lingkod sa loob ng Jerusalem para magtanong tungkol sa bagay na ito. ³ Kaya naman *nang* sila ay maipadala ng konggregasyon, binaybay *nila* ang Phoenicia at Samaria, habang ikinukuwento ang pagbaling sa Diyos ng mga dayuhang bansa. At nagdulot sila ng matinding kagalakan sa lahat ng mga kapatiran. ⁴ At nang makarating sa Jerusalem ay pinaunlakan sila ng konggregasyon at ng mga apostol at ng mga punong-lingkod. At ikinuwento nila ang lahat ng ginawa ng Diyos sa pamamagitan nila. ⁵ Pero tumayo ang ilang mananampalataya mula sa grupo ng mga Pariseo *at* nagsabing, "Kailangan silang tuliin, at utusan *silang* sundin ang Batas ni Moises." ⁶ At nagpulong ang mga apostol at ang mga punong-lingkod para tignan ang tungkol sa bagay na ito. ⁷ At matapos magkaroon ng maraming talakayan ay tumayo si Pedro sabay sinabi sa harapan nila, "Mga lalaking

kapatid, nalalaman ninyo na noong unang mga araw ay pinili ng Diyos sa ating kalagitnaan na makarinig ang mga dayuhang bansa ng Salita ng Masayang Balita at manampalataya sa pamamagitan ng aking bibig. ⁸ At ang Diyos na nakababatid ng mga puso ang nagpatotoo sa kanila nang ibigay sa kanila ang Espiritu Santo tulad rin sa atin. ⁹ At wala Siyang nakitang pagkakaiba sa atin gayundin sa kanila nang linisin *Niya* ang kanilang mga puso sa pamamagitan ng pananampalataya. ¹⁰ Kaya't ngayon, bakit niyo sinusubukan ang Diyos sa paglagay *ninyo* ng pamatok sa ibabaw ng leeg ng mga alagad na kahit ang mga ama natin o tayo ay hindi nakayanang buhatin? ¹¹ Pero sa pamamagitan ng biyaya ng Panginoong Jesu-Kristo ay nananalig tayo na maligtas katulad rin nila. ¹² Pero nanahimik ang buong grupo at pinakinggan nila si Barnabas at Pablong naglalahad sa lahat ng ginawa ng Diyos na mga senyales at mga himala sa kalagitnaan ng mga dayuhang bansa sa pamamagitan nila.

Hindi Nararapat na Ipataw ang Batas ni Moises sa Mga Hentil

¹³ At pagkatapos nilang manahimik ay sumagot si Tyago na nagsabing, "Mga lalaking kapatid, pakinggan niyo ako: ¹⁴ Inilahad ni Simon kung paano nagbisita ang Diyos noong una para kumuha mula sa mga dayuhang bansa ng mga tao para sa Kanyang pangalan. ¹⁵ At sumasang-ayon sa mga ito ang mga salita ng mga propeta, kung paanong nakasulat, ¹⁶ 'Pagkatapos ng mga bagay na ito ay babalik Ako at itatayo Kong muli ang tolda ni David na bumagsak. At aayusin Kong muli ang mga sira nito at itatayo Ko ito. ¹⁷ Para nang sa ganun ang mga natitirang tao ay hanapin ang Panginoon, samakatuwid, para sa kanilang lahat na mga bansa na tinawag sa pangalan Ko, sabi *ng* Panginoon na gumagawa ng lahat ng ito. ¹⁸ Alam na ng Diyos ang lahat ng gawain *Niya* mula pa nang magsimula ang mundo. ¹⁹ Kaya naman, ang pasya ko, ay huwag nang pahirapan pa ang mula sa mga dayuhang bansa na bumaling patungo sa Diyos. ²⁰ Pero sulatan sila na umiwas mula sa mga karumihan, sa mga rebulto, at sa pakikipagtalik sa di asawa, at *mula* sa mga *hayop na* sinakal, at sa dugo. ²¹ Dahil mula *pa* noong mga unang

henerasyon, si Moises sa bawat lungsod, ay mayroon nang mga nangangaral *patungkol* sa kanya na nagbabasa *ng Biblia* sa loob ng mga simbahan tuwing Araw ng Pamamahinga." ²² Kaya't minabuti ng mga apostol at ng mga punong-lingkod kasama ng buong konggregasyon na pumili ng mga kalalakihan mula sa kanila para ipadala papunta sa Antioch kasama nina Pablo at Barnabas; *iyon ay sina* Judas, na ang apelyido ay Barsabas, at *si* Silas, mga kalalakihang namumuno sa mga kapatiran ²³ na nagsulat sa pamamagitan ng kamay nila ng mga sumusunod: "*Mula* sa mga apostol, at sa mga punong-lingkod, at sa mga kapatiran, Pagbati sa mga kapatiran na taga ibang bansa na nasa Antioch at Syria, saka sa Cilicia. ²⁴ Patungkol ito sa aming narinig na may ilang nagpunta mula sa amin na ginulo kayo ng mga salita na nagpabigat ng inyong mga kaluluwa nang sabihin nilang, 'Magpatuli kayo at sumunod sa Batas *ni Moises!* 'na hindi *naman* namin iniutos. ²⁵ Minabuti namin, habang nagkakatipon ng may iisang diwa, na pumili ng mga kalalakihan para ipadala sa inyo kasama ng mga minamahal naming Barnabas at Pablo, ²⁶ mga taong nagbigay ng kanilang mga kaluluwa alang-alang sa pangalan ng ating Panginoong Jesu-Kristo. ²⁷ Kaya naman pinadala namin si Judas at Silas na siya ring magpapahayag sa pamamagitan ng salita sa mga bagay na ito. ²⁸ Dahil mabuti sa tingin ng Banal na Espiritu at sa amin na huwag na kayong bigyan pa ng pabigat maliban sa mga mahahalagang bagay na ito; ²⁹ na umiwas sa mga bagay na inalay sa mga rebulto, at mula sa dugo, at mula sa mga sinakal na hayop, at mula sa pakikipagtalik sa di asawa, na kapag *inyong* maingat na iniwasan ay magdudulot kayo ng kabutihan sa inyong mga sarili. Magpakatatag kayo!" ³⁰ Kaya't nang sila ay magpaalam na ay nagpunta sila sa Antioch at nang tipunin nila ang mga tao ay ibinigay nila ang sulat. ³¹ At matapos na basahin ay nagdiwang sila dahil sa ginhawang dala nito.

Naghiwalay si Barnabas at Pablo ng Landas

³² Si Judas rin at si Silas na siya ring mga propeta ay nanawagan sa mga kapatiran at pinatatag ang kalooban *nila* sa pamamagitan ng maraming salita. ³³ At matapos nilang manatili ng ilang

panahon ay nagpaalam na sila ng may kapayapaan mula sa mga kapatiran papunta sa mga apostol. ³⁴ Pero minabuti ni Silas na maiwan roon. ³⁵ Pero *si* Pablo at *si* Barnabas ay nanatili sa Antioch na nagtuturo at napoproklama ng Masayang Balita ng Salita ng Panginoon na kasama ng marami pang iba. ³⁶ Pero paglipas ng ilang mga araw ay sinabi *ni* Pablo kay Barnabas, "Balikan naman *natin* para kumustahin ang mga kapatiran natin sa bawat lungsod kung saan tayo nagproklama ng salita ng Panginoon. Ano na kaya ang kalagayan nila?" ³⁷ Pero nagmungkahi si Barnabas na isama si Juan na kung tawagin ay Marcos. ³⁸ Pero naisip ni Pablo na mabuti na hindi siya isama *dahil* iniwanan niya sila sa Pamphylia at hindi tumuloy kasama nila papunta sa gawain. ³⁹ Kaya't nagkaroon sila ng matinding pagtatalo anupat naghiwalay *na lang* sila ng landas at dinala ni Barnabas si Marcos para maglayag papuntang Cyprus, ⁴⁰ Pero si Pablo, matapos piliin si Silas ay umalis habang ipinagkakatiwala ng mga kapatiran sa grasya ng Diyos. ⁴¹ At nilibot niya ang Syria at Cilicia, para patatagin ang mga konggregasyon.

Ministryo ng Masayang Balita sa Phrygia at Galatia

16 ¹ At siya ay dumating sa Derbe at Lystra, at kapansin-pansin ang isang alagad na naroroon *na* nagngangalang Timoteo, lalaking anak ng isang babaing Judio *at* mananampalataya pero ang ama ay isang Griyego. ² Siya ay may magandang patotoo ayon sa mga kapatiran na nasa Lystra at Iconium. ³ Hinangad ni Pablong makasama niya ang *taong* ito sa paghayo, at nang makuha ay tinuli niya ito dahil sa mga Judio na naroon sa mga lugar na iyon, dahil alam ng lahat na ang ama nito ay isang Griyego. ⁴ At habang dinaraan nila ang mga lungsod ay ibinigay nila sa mga ito ang mga tagubilin na napagpasyahang ipatupad ng mga apostol at ng mga punong-lingkod na nasa Jerusalem. ⁵ Kaya naman ang mga konggregasyon ay patuloy na tumatatag sa pananampalataya at patuloy sa paglaki ng bilang bawat araw. ⁶ At nang kanilang tahakin ang lalawigan ng Phrygia at ng Galatia *at* mapagbawalan ng Banal na Espiritung sabihin ang Salita sa loob ng Asia, ⁷ pagdating malapit sa Mysia ay

sinubukan nilang pumunta sa direksyon ng Bithynia, pero hindi sila pinayagan ng Espiritu. ⁸ Kaya pagdating nila sa Mysia ay bumaba sila papunta sa Troas. ⁹ At isang pangitain ang dumating kay Pablo sa kalagitnaan ng gabi. May isang lalaking taga Macedonia ang nakatayo, nakikiusap sa kanya, at nagsasabing, "Tumawid kayo sa Macedonia *at* tulungan mo kami!"

Ministryo ng Masayang Balita sa Philippi, Macedonia

¹⁰ At nang makita niya ang pangitain, agad kaming nagsikap na pumunta sa loob ng Macedonia, *dahil* napagalaman *namin* na tinawag kami ng Panginoon na iproklama ang Masayang Balita sa kanila. ¹¹ Kaya't nang makapaglayag mula sa Troas ay dumeretso kami papunta ng Samothracia at kinabukasan, papuntang Neapolis. ¹² At mula roon, papunta sa Philippi na siyang pangunahing lungsod *doon* sa parte ng Macedonia, isang kolonya. At nanatili kami sa loob ng lungsod na iyon ng ilang mga araw. ¹³ At sa araw ng Pamamahinga ay nagpunta kami sa labas ng lungsod sa tabing ilog kung saan ang tradisyunal na pananalangin ay matatagpuan. At nang makaupo ay nagsalita kami sa mga nagkatipong kababaihan. ¹⁴ At nakikinig ang isang babae na nagngangalang Lydia, isang tindera ng lilang tela *na* mula sa lungsod ng Thyatira na sumasamba sa Diyos. Binuksan ng Panginoon ang puso niya para bigyang pansin ang mga bagay na sinasabi ni Pablo. ¹⁵ At nang siya ay mailublob *sa tubig* kasama ng kanyang sambahayan ay nakiusap siya *at* nagsabing, "Kung sa hatol ninyo ay nananalig ako sa Panginoon, tumuloy kayo *at* manatili sa loob ng bahay ko." At napilit niya kami. ¹⁶ At nangyari, nang kami ay umalis papunta sa pananalangin, may nakasalubong kaming isang batang babae na sinasaniban ng espiritu ni Python na malaki ang naidalang kabuhayan sa mga panginoon niya sa pamamagitan ng panghuhula. ¹⁷ Sumunod siya kay Pablo at sa amin, *at* pasigaw na sinabing, "Ang mga taong ito ay mga lingkod ng kataas-taasang Diyos. Sila ang magtuturo sa atin sa daan ng kaligtasan!" ¹⁸ At ginawa niya ito sa loob ng maraming araw. Pero nang mairita na si Pablo ay hinarap niya ang espiritu sabay sinabing, "Inuutusan kita sa pangalan ni Jesu-

Kristo na lumabas mula sa kanya. At ito ay lumabas nang oras ding iyon. ¹⁹ Pero nang makita ng mga panginoon niya na nawala na ang pag-asa nila sa hanap-buhay, dinampot nila si Pablo at si Silas sabay kinaladkad papunta ng korte sa harapan ng mga mahistrado.

Pag-uusig ang Kapalit ng Kalayaan

²⁰ At nang dalhin sila sa mga mahistrado ay sinabi nila, "Ang mga taong ito na mga Judio ay nagdudulot ng malaking problema sa aming lungsod, ²¹ at nagtuturo ng mga kaugalian na ilegal para sa atin na mga Romano na tanggapin o gawin!" ²² At naghimagsik ang mga tao laban sa kanila, at ang mga mahistrado ay pinunit ang mga damit nila *sabay* nag-utos na hambalusin *sila*. ²³ At matapos silang bigyan ng maraming latay ay inilagay na *sila* sa loob ng bilangguan, *sabay* utos sa warden na bantayan sila ng mabuti, ²⁴ na matapos tumanggap ng ganitong utos ay inilagay sila sa kaloob-loobang kulungan at ang mga paa nila ay kinandado pa sa gitna ng isang kahoy. ²⁵ At sa pagsapit ng hatinggabi, si Pablo at si Silas ay nananalangin kasabay ng pag-awit ng hymno sa Diyos, at nakikinig sa kanila ang mga bilanggo. ²⁶ At bigla na lang dumating ang isang malakas na lindol anupat nayanig ang mga pundasyon ng bilangguan, at biglang bumukas ang lahat ng pintuan at natanggal ang lahat ng tanikala. ²⁷ At nang magising ang warden at makitang nakabukas ang mga pintuan ng kulungan ay binunot *niya* ang kutsilyo *at* tinangka niyang patayin ang sarili sa pag-aakalang nakatakas ang mga bilanggo. ²⁸ Pero sumigaw ng malakas si Pablo sabay sinabing, "Huwag mong saktan ang sarili mo dahil lahat kami ay narito!" ²⁹ At paghingi *niya* ng ilaw ay tumakbo siya at nanginginig na lumuhod sa harap ni Pablo at ni Silas.

Naligtas ang Warden ng Kulungan

³⁰ At pagdala sa kanila sa labas ay sinabi niya, "Mga panginoon, ano *po* ang kailangan kong gawin para maligtas ako?" ³¹ At sinabi nila, "Manalig ka sa Panginoong Jesu-Kristo at maliligtas ka, ikaw at ang sambahayan mo." ³² At sinabi nila ang Salita ng Panginoon

sa kanya at sa lahat ng nasa loob ng tahanan niya. ³³ At sila ay kinuha *niya* nang oras ding iyon *sa gitna* ng gabi, *at* nilinis niya ang mga dugo mula sa mga latay *nila* at agad *nila* siyang inilublob kasama ang buong *pamilya* niya. ³⁴ At nang papuntahin sila sa loob ng bahay niya ay naghain siya ng pagkain sa lamesa at nagdiwang *dahil* sa pagtanggap niya sa Diyos kasama ng pamilya. ³⁵ At pagsikat ng araw ay nagpadala ang mga mahistrado ng mga sarhento na nagsabing, "Palayain mo na ang mga taong iyan." ³⁶ At ibinalita ng warden ang mga salitang ito sa harapan ni Pablo, "Nag-utos na ang mga mahistrado para palayain na kayo. Kaya ngayon, lumabas na kayo *at* umalis ng mapayapa." ³⁷ Pero sinabi ni Pablo sa kanila, "Hinambalos *nila* kami sa harap ng madla *sabay* itinapon sa loob ng bilangguan, mga mamamayang Romano na di dumaan sa paglilitis. At ngayon ay palihim nila kaming palalayasin? Hindi ito tama, sa halip ay sila mismo ang dapat pumarito na maglabas sa amin." ³⁸ At ibinalita ng mga sarhento sa mga mahistrado ang mga salitang ito, at natakot ang mga ito nang marinig na sila ay mga Romano. ³⁹ At pagdating *roon* ay nagpaumanhin ang mga ito sa kanila, at nang ilabas na *sila* ay nakiusap ang mga ito na umalis na sa lungsod. ⁴⁰ Pero nang makalabas mula sa bilangguan ay pumunta sila sa loob ng Lydia at pagkakita sa mga kapatiran ay pinalakas nila ang loob ng mga ito sabay alis.

Ministryo ng Masayang Balita sa Thessalonica

17 ¹ At pagkadaan *nila* ng Amphipolis at Apollonia ay nakarating sila sa Thessalonica kung saan ay may simbahan ng mga Judio. ² At tulad sa nakasanayan ni Pablo ay pumasok siya *roon* kasama nila. At sa loob ng tatlong Araw ng Pamamahinga ay nangaral siya sa kanila gamit ang Biblia ³ na binubuksan ang kanilang kaisipan at ipinakikita na, "Narapat na maghirap ang Kristo at bumangon mula sa mga patay at si Jesus ang Kristong ito na ipinoproklama ko sa inyo." ⁴ At ilan sa kanila ay nakumbinsi at sumapi sila kina Pablo at kay Silas, kasama ang malaking bilang ng mga sumasambang Griyego, pati na ang hindi maliit na bilang ng mga pinunong kababaihan. ⁵ Pero ang mga Judiong hindi nanalig ay

nainggit at humakot sila ng ilang masasamang kalalakihan mula sa mga tambay sa palengke. At nang maipon na nila ang mga tao ay ginulo nila ang lungsod. At pag atake nila sa bahay ni Jason ay pinilit ng mga ito na palabasin sila sa gitna ng mga tao. ⁶ Pero nang hindi sila matagpuan ay kinaladkad nila si Jason at ilang mga kapatiran sa harapan ng mga mahistrado na sumisigaw sa pagsasabing, "Itong mga taong ito na nagpagulo sa buong mundo ay napadpad na rin dito, ⁷ na tinanggap ni Jason at lahat ng mga ito ay gumagawa ng labag sa mga patakaran ni Caesar sa pagsasabi na may isa pang hari, si Jesus!" ⁸ At nagulantang ang taong-bayan at ang mga mahistrado pagkarinig nila sa mga bagay na ito. ⁹ At nang makakuha ng piyansa mula kay Jason at *mula* sa iba pa ay pinakawalan na nila ang mga ito.

Ministryo ng Masayang Balita sa Berea

¹⁰ Pero pinaalis agad ng mga kapatiran sa gitna ng gabi sina Pablo pati na rin si Silas papunta ng Berea na pagdating *roon* ay pumunta sa loob ng simbahan ng mga Judio. ¹¹ At ang mga ito ay mas kagalang-galang kaysa iyong mga nasa Thessalonica na tumanggap ng Salita ng may buong sigasig, *at* araw-araw nilang sinasaliksik ang Biblia para alamin kung totoo nga ang mga bagay na ito. ¹² Kaya naman marami sa kanila ay nanalig kasama ng mga kagalang-galang na kababaihan at kalalakihang Griyego na hindi kakaunti ang bilang. ¹³ Pero nang malaman ng mga Judio mula sa Thessalonica na ang Salita ng Diyos ay ipinapangaral rin ni Pablo sa loob ng Berea, nagpunta rin sila roon para guluhin ang mga taong-bayan. ¹⁴ At sa puntong iyon ay pinaalis agad si Pablo ng mga kapatiran na animo ay papunta sa direksyon ng karagatan. (Pero naiwan roon sina Silas at si Timoteo.) ¹⁵ Pero ang mga naghahatid kay Pablo ay dinala siya hanggang sa Athens. At nang makarating ang utos kay Silas at Timoteo na sumunod sila sa kanya sa lalong madaling panahon, umalis na sila.

Ministryo ng Masayang Balita sa Athens

¹⁶ At habang naghihintay si Pablo sa kanila sa gitna ng Athens ang kanyang espiritu ay nagliyak sa kaibuturan niya nang makita niya na puno ng rebulto ang lungsod. ¹⁷ Kaya naman ay nagsimula siyang makipagdiyalogo sa loob ng simbahan kasama ng mga Judio at ng mga sumasamba, at araw-araw sa gitna ng pampublikong pagtitipon sa mga nakakasalamuha *niya* roon. ¹⁸ Pero *may* ilang mga mangangaral ni Epicurius at ni Zeno ang nakarinig sa kanya at sinabi ng ilan, "Ano ba ang gustong sabihin ng daldalerong ito?" Pero ang *iba*, "Mukha siyang taga-pangaral ng mga dayuhang diyos." Nangangaral kasi siya sa kanila *tungkol* kay Jesus at sa pagbangon ng mga patay. ¹⁹ At siya ay kinuha *at* dinala nila papunta sa Areopagus. Sabi nila, "Pwede ba naming malaman, ano ba itong bagong katuruan na binabanggit mo? ²⁰ Nagdadala ka kasi ng kataka-takang mga bagay sa aming mga pandinig kaya naman gusto naming malaman ano ba ang ibig sabihin ng mga bagay na ito." ²¹ (Lahat kasi ng mga taga Athens at ng mga dayuhang naninirahan doon ay wala nang ibang inatupag kundi magsabi at makinig ng mga bagay na bago *sa pandinig*.) ²² At pagtayo ni Pablo sa gitna ng Areopagus ay sinabi niya, "Mga kalalakihan ng Athens, napansin ko ayon sa lahat ng aking nakita na sobra kayong deboto sa *inyong* relihiyon. ²³ Dahil dumaan ako at nakita ko ang mga rebulto niyo. Natagpuan ko rin ang isang altar kung saan ay naka-ukit *ang*, 'Sa hindi kilalang Diyos.' Kaya naman, ang sinasamba niyo na hindi niyo kilala, Siya ang aking ipinakikilala sa inyo. ²⁴ Ang Diyos na may gawa ng daigdig at lahat ng nasa loob nito, Siya ang nagsisilbing Panginoon ng langit at ng daigdig. Hindi siya naninirahan sa loob ng mga templo na gawa ng tao, ²⁵ ni napaglilingkuran gamit ang mga kamay ng tao na parang nangangailangan *Siya* ng anumang bagay. Siya ang nagbibigay sa lahat ng hininga ng buhay, at sa bawat isa ng lahat ng bagay, ²⁶ at ginawa Niya mula sa iisang dugo ang lahat ng mga tao *sa bawat* bansa na naninirahan sa ibabaw ng buong daigdig, na inisip noon pa man na italaga ang mga hangganan ng kanilang tirahan at *ang mga bagay na magaganap* sa takdang panahon, ²⁷ nang sa ganun ay hanapin *nila* ang Panginoon, kung sakaling Siya'y totoong maramdaman

at matagpuan nila, kahit na Siya ay hindi *naman* talaga malayo mula sa bawat isa sa atin: ²⁸ dahil sa pamamagitan Niya ay nabubuhay at nakakakilos, at *tumatanggap tayo* ng ating pagkatao; tulad rin sa sinabi ng ilan sa inyong mga makata, 'Dahil Siya rin ang pinanggalingan natin.'

Ang Diyos ay Hindi Yari sa Bato, Ginto o Pilak

²⁹ Kaya bilang mga nilalang na mula sa Diyos, hindi natin dapat isipin na ang nagkakaisang Diyos ay tulad sa ginto, o sa pilak o sa bato na inukit gamit ang husay at imahinasyon ng tao. ³⁰ Kaya naman ang Diyos na pinalampas ang mga panahon ng kamangmangan; ngayon, ay Siyang nag-uutos sa lahat ng tao sa lahat ng lugar na magsisi, ³¹ dahil nagtalaga Siya ng araw kung saan ay huhusgahan Niya ang buong mundo gamit ang katuwiran sa pamamagitan ng Lalaking hinirang Niya, *kung saan* ay nagbigay Siya ng katiyakan sa lahat ng tao *nang* Siya ay ibangon Niya mula sa mga patay. ³² Pero nang marinig ang pagbangon ng mga patay, ang ilan ay nagtawanan at sinabi nila, "Pakikinggan ka namin uli tungkol sa bagay na ito." ³³ Kaya naman umalis na si Pablo mula sa kalagitnaan nila. ³⁴ Pero may ilang mga kalalakihan ang dumikit sa kanya *at* nanalig, *ilan* rin sa kanila *ay si* Dionisio na kasapi sa Areopagus at isang ginang na nagngangalang Damaris, at ilan pang kasamahan nila.

Ministryo ng Masayang Balita sa Corinth

18 ¹ At pagkatapos ng mga bagay na ito ay umalis na si Pablo mula sa Athens para magpunta sa Corinth. ² At natagpuan *niya* ang isang Judio na nagngangalang Aquila na pinanganak sa Pontus na kararating lamang mula sa Italy kasama nang asawa niyang si Priscilla. Ang dahilan ay nag-utos si Claudius na paalisin lahat ang mga Judio mula sa Roma. *At* pinuntahan niya sila. ³ At dahil parehas sila ng hanap-buhay ay nanirahan siya kasama nila at nagtrabaho, dahil ang trabaho nila ay manggagawa ng tolda. ⁴ At nangangaral siya sa loob ng simbahan sa bawat Araw ng Pamamahinga, at kinukumbinsi niya ang mga Judio at mga Griyego. ⁵ Pero nang dumating sina Silas at si Timoteo galing sa

Macedonia, si Pablo ay inudyukan sa espiritu na masigasig na magpatotoo sa mga Judio *na* si Jesus ang Kristo. ⁶ Pero nang sila ay manlaban at nagsalita na ng masasama, pinagpag *niya* ang mga damit sabay sinabi niya sa harapan nila, "Ang inyong dugo ay mapasa ibabaw ng ulo niyo! Ako ay malinis. Mula ngayon ay hahayo ako papunta sa ibang mga lahi." ⁷ At pagka-alis mula roon ay pumasok siya sa bahay ng isang nagnangalang Justo na sumasamba sa Diyos, kung saan ang bahay ay katabi *lang* ng simbahan. ⁸ Pero si Crispo ang pinuno ng simbahan ay nanalig sa Panginoon kasama ng buo niyang sambahayan, at marami sa mga taga Corinth na nakikinig ay nananampalataya at nagpapalublob *sa tubig*. ⁹ At sinabi ng Panginoon kay Pablo sa pamamagitan ng isang pangitain sa gabi, "Huwag kang matakot, sa halip ay magsalita ka at huwag kang manahimik, ¹⁰ dahil Ako ay kasama mo at walang aatake sa iyo para saktan ka, dahil marami Akong tao sa loob ng lungsod na ito." ¹¹ At nanatili siya *roon* ng isang taon at anim na buwan na nagtuturo sa kalagitnaan nila ng Salita ng Diyos. ¹² Pero habang si Gallio ang Senador sa Achaia ay sama-samang naghimagsik ang mga Judio laban kay Pablo, at siya ay dinala nila sa harap ng hukuman ¹³ sabay sinabi na, "Kinukumbinsi nito ang mga tao na sumamba sa Diyos nang di naaayon sa Batas!" ¹⁴ Pero bago pa buksan ni Pablo ang bibig ay sinabi ni Gallio sa harapan ng mga Judio, "Kung talaga namang ito ay *tungkol* sa anumang kasamaan o karumaldumal na krimen, maaari ko *pa* kayong pagtiyagaan sa masinsinang usapan, O mga Judio! ¹⁵ Pero kung iyan ay katanungan tungkol sa doktina at mga pangalan, at tungkol sa inyong batas, kayo-kayo na ang tumingin sa mga ito, dahil hindi ko gugustuhing maging hukom sa mga bagay na iyan." ¹⁶ At pinalayas niya sila mula sa hukuman. ¹⁷ Tapos ay sinunggaban ng lahat ng mga Griyego si Sosthenes na pinuno ng simbahan sabay ginulpi nila sa harapan ng hukuman, pero hindi man lang pinansin ni Gallio ang mga bagay na ito. ¹⁸ Pero matapos manatili ni Pablo ng mahaba-haba pang panahon ay nagpaalam na siya sa mga kapatiran *at* naglayag papunta ng Syria, at kasama niya *sina* Priscilla at Aquila na nag-ahit sa ulo *niya* sa Cenchrea dahil siya ay may panata.

Ministeryo ng Masayang Balita sa Ephesus

¹⁹ At dumating siya sa Ephesus, at sila ay iniwan niya roon: pero siya mismo ay pumasok sa loob ng simbahan para makipagdiyalogo sa mga Judio. ²⁰ Pero nang hilingin nila na manatili pa sa kanila ng mahabang panahon, hindi siya pumayag, ²¹ sa halip ay nagpaalam siya sa kanila na nagsabing, "Kailangan kong tuparin sa anumang paraan, itong pista na darating sa Jerusalem, pero muli akong babalik sa inyo *kapag* niloob ng Diyos." At naglayag na siya palayo sa Ephesus. ²² At nang makarating sa Caesarea, umakyat *siya* at bumati sa Konggregasyon, sabay lusong papunta ng Antioch. ²³ At matapos na manatili ng ilang panahon *roon* ay umalis na siya, naglalakbay ng sunod-sunod sa lalawigan ng Galatia at Phrygia, *kung saan* ay pinalakas niya ang *pananalig* ng lahat ng mga alagad. ²⁴ Samantala, may isang Judio na nagngangalang Apollo ang dumating sa Ephesus. Pinanganak siya sa Alexandria, isang lalaking mahusay magsalita *at* magaling sa Biblia. ²⁵ Siya ay naturuan sa Daan ng Panginoon, at siya ay masigasig sa pagsasalita at madetalye sa pagtuturo ng mga bagay patungkol sa Panginoon, *pero* ang Paglulublob ni Juan lamang ang alam niya. ²⁶ At siya'y nagsimulang magsalita ng buong tapang sa loob ng simbahan. Pero nang marinig siya ni Aquila at ni Priscilla, isinama nila siya, at ipinaliwanag sa kanya ng mas detalye ang Daan ng Diyos. ²⁷ At nang ginusto niyang pumunta sa loob ng Achaia, sumulat ang mga kapatiran sa mga alagad na nakikiusap na tanggapin siya, na pagdating ay malaki ang naitulong sa mga nanalig sa pamamagitan ng biyaya, ²⁸ dahil malupit niyang tinalo ang mga Judio sa pampublikong debate, nang ipaliwanag *niya* sa pamamagitan ng Biblia na si Jesus ang Kristo.

Ministeryo ng Masayang Balita sa Asia

19 ¹ At nangyari habang itong si Apollo ay nasa Corinth, nang maglakbay si Pablo sa mga bayan sa itaas ay napadpad *siya* sa Ephesus, at nang makita ang ilang mga alagad ² ay sinabi niya sa kanila kung, "Tinanggap niyo *naba* ang Espiritu Santo *mula* nang manampalataya *kayo?*" At sinabi nila sa kanya, "Hindi pa nga

namin narinig kung mayroon *ngang* Espiritu Santo." ³ At sinabi niya sa kanila, "Sa anung paraan kayo nailublob kung ganun?" At sinabi nila, "Sa lublob ni Juan." ⁴ At sinabi ni Pablo, "Totoong si Juan ay naglublob *gamit* ang Lublob ng Pagsisisi, nang sabihin *niya* sa mga tao na dapat silang manalig sa darating *na* kasunod niya, iyon ay kay Jesus, Ang Kristo." ⁵ At nang makapakinig ay nagpalublob sila sa tubig gamit ang pangalan ng Panginoong Jesus ⁶ At nang ipatong ni Pablo ang mga kamay sa kanila ay dumating sa kanila ang Espiritu Santo, at sila ay nagsimulang magsalita sa kakaibang wika, at magpahayag ng salita ng Diyos. ⁷ At nasa 12 ang lahat ng kalalaking nandoon. ⁸ At pagpasok *niya* sa loob ng simbahan ay nagsalita siya ng may kalayaan na nagpatuloy sa loob ng tatlong buwan, nakikipagdiyalogo at nagpapaliwanag sa mga bagay patungkol sa Kaharian ng Diyos. ⁹ Pero nang patuloy na nagmatigas at di naniwala ang ilan, *sa halip* ay nagsasalita pa ng masama *laban* sa Daan sa harapan ng madla, nilayasan *na niya* ang mga ito sabay hiniwalay ang mga alagad *doon* sa lugar na pahingahan ng isang *nagngangalang* Tyrannus, kung saan ay araw-araw siyang nangangaral. ¹⁰ At ito ay nagpatuloy sa loob ng dalawang taon, kaya naman lahat ng mga nakatira sa Asia ay nakarinig ng Salita ng Panginoong Jesus, di lamang mga Judio kundi pati ang mga Griyego. ¹¹ At gumagawa ang Diyos ng mga di pangkaraniwang mga himala sa pamamagitan ng mga kamay ni Pablo. ¹² Kaya naman kapag ang mga panyo o mga pamunas ng kamay *na* idinidikit sa balat niya ay dinadala sa mga may karamdaman, nawawala ang mga sakit nila at lumalayas ang mga masasamang espiritu mula sa kanila. ¹³ Pero may ilang mula sa mga itineranteng Judio *ang* nagtangkang tawagin ang mga inaalihan ng mga masasamang espiritu para palayasin ang mga demonyo sa pangalan ng Panginoong Jesus. Sabi nila, "Inuutusan namin kayo...kay Jesus na ipinapangaral ni Pablo!" ¹⁴ At may pitong *mga* anak na lalake si Sceva na Judio, isang pangulo ng kaparian, na gumagawa nito. ¹⁵ Pero nang sumagot ang masamang espiritu ay sinabi nito, "Kilala ko si Jesus at kilala ko si Pablo, pero kayo, sino ba kayo?" ¹⁶ At tinalunan sila ng taong sinasaniban ng masamang espiritu. At nang sila'y masunggaban *nito* ay dinaig sila nito, kaya naman hubad at sugatan silang tumakbo palayo sa bahay na iyon. ¹⁷ At

kumalat ang kaalamang ito sa lahat ng mga Judio pati na sa mga Griyego na nakatira sa Ephesus, at dinapuan silang lahat ng takot. *At* ang pangalan ng Panginoong Jesus ay patuloy na naluluwalhati. ¹⁸ At marami sa mga nanalig ang lumalapit, hayagang umaamin at nagsasabi ng mga ginawa nila. ¹⁹ Marami rin sa mga gumagamit ng mahika na inilabas ang kanilang mga libro, *sabay* sinilaban *ang mga iyon* sa harapan ng lahat. At kinuwenta nila ang halaga ng mga iyon at *napag-alaman* nila *na ito ay aabot sa 50 libong pirasong pilak*. ²⁰ Ganito kamakapangyarihan ang Salita ng Panginoon lumago at lumaganap. ²¹ Ngayon, matapos maganap ng mga bagay na ito ay nagplano si Pablo sa kaibuturan ng espiritu na dumaan sa Macedonia at Achaia papunta sa Jerusalem. Sinabi niya ang ganito, "Pagkatapos ko roon ay kailangan ko ring makita ang Rome." ²² Kaya't nagpadala *siya* ng dalawa sa mga alalay niya, si Timoteo at si Erasto, papunta ng Macedonia; *at* siya ay nanatili pa ng ilang panahon sa Asia.

Pag-Uusig na Dumating sa Asia

²³ At kasabay ng panahong iyon ay dumating *ang* di maliit na kaguluhan patungkol sa Daan. ²⁴ Dahil may isang nagngangalang Demetrio na isang platero na gumagawa ng mga templong pilak ni Artemis *at* nagdadala *ng* hindi kakaunting kita sa mga manggagawa, ²⁵ na nang pulungin niya kasama ng iba pang mga manggagawang katulad nila ay nagsabing, "Mga kababayan, alam niyo *naman* na mula sa hanap-buhay na ito tayo kumikita. ²⁶ Nakikita niyo rin at naririnig na hindi lamang sa Ephesus, kundi halos sa kabuuan ng Asia, ang Pablong ito ay nakahikayat na ng sangkatutak na tao na magbago ng ugali sa pagsasabi na hindi mga diyos ang mga ginawa sa pamamagitan ng mga kamay. ²⁷ At hindi lamang ang parte nating ito ang nanganganib na mawalan ng halaga, kundi pati ang templo ng dakilang diyosang Artemis ay mawalan ng kuenta, at humantong rin sa pagkawasak ang kanyang kadakilaan na siyang sinasamba sa Asia at sa buong mundo." ²⁸ At *matapos* nilang *mapakinggan* ay napuno sila ng galit at nagsigawan sila habang sinasabi, "Dakila si Artemis ng mga taga Ephesus. ²⁹ At ang buong lungsod ay

napuno ng kaguluhan: at nang makuha *nila* si Gaius at Aristarchus, mga taga Macedonia na kasama ni Pablo sa paglalakbay, ay sumugod sila ng sabay-sabay papunta sa lugar ng tanghalan.³⁰ Pero nang tangkain ni Pablo na pumunta palapit sa mga tao, hindi siya pinahintulutan ng mga alagad.³¹ At ilan rin sa mga pinunong opisyal ng Asia, na mga kaibigan niya, ay nagpadala ng mga mensahero sa kanya *para* pakiusapan *siyang* huwag nang hayaan ang sarili na pumunta sa tanghalan.³² Isang *bagay* ang isinisigaw ng ilan, ang iba *ay tungkol* naman sa ibang bagay, dahil lito ang konggregasyon. Ang karamihan nga *sa kanila* ay hindi alam *kung* ano ang dahilan bakit sila nagkatipon-tipon.³³ At kinaladkad nila si Alejandro mula sa karamihan sabay tinulak siya ng mga Judio. At sumenyas si Alejandro *gamit* ang kamay sa hangad na magpaliwanag sa mga tao.³⁴ Pero nang malaman na siya ay Judio ay nagkaroon ng iisang sigaw mula sa lahat na tumagal ng dalawang oras. Sila ay sumisigaw *ng*, "Dakila si Artemis ng mga taga Ephesus!"³⁵ At nang patahimikin ng sekretaryo ang mga tao ay sinabi niya, "Mga kalalakihan ng Ephesus, sino namang tao ang hindi kinikilala *na* ang lungsod ng mga taga Ephesus ay mananamba ng dakilang diyosang Artemis at yung nalaglag mula kay Jupiter?"³⁶ Yamang hindi maikakaila *ang* mga *bagay na ito*, dapat kayong huminahon at huwag kumilos ng pabigla-bigla.³⁷ Dahil dinala niyo ang mga lalaking ito na hindi *naman* nagnanakaw sa templo o nagsasalita ng masama laban sa diyosa ninyo.³⁸ Kaya kung talagang si Demetrio at ang mga manggagawa na kasama niya ay mayroong bagay na laban sa kanino man, mayroong mga hukuman at mga opisyal na tatanggap sa kanila: dyan sila dapat magdemandahan sa isa't isa.³⁹ Pero kung nagdedemanda kayo ng anumang patungkol sa iba pang bagay, reresolbahin iyan sa gitna ng opisyal na pagtitipon.⁴⁰ Dahil nanganganib rin tayo na makuwestiyon patungkol sa kaguluhan ngayong araw, yamang walang iisang mananagot *dito* na pwede naming ibigay na rason patungkol sa rayot na ito."⁴¹ At pagkasabi nito ay pinaalis na niya ang konggregasyon.

Binalikan ni Pablo ang Mga Alagad sa Iba't ibang Lugar

20 ¹ Pero matapos na tumigil ang kaguluhan ay tinawag ni Pablo ang mga alagad at nang makapagpaalam ay umalis na siya para maglakbay papunta ng Macedonia. ² At nang makapunta sa iba't ibang lugar doon, at mapalakas sila ng maraming Salita ay lumakad na siya papunta ng Greece, ³ at nagtagal *siya roon* ng tatlong buwan. Nang gumawa ang mga Judio ng planong pananambang *laban* sa kanya habang papalayag *siya* sa direksyon ng Syria, nagkaroon siya ng dahilan para bumalik sa daan ng Macedonia. ⁴ At sinamahan siya hanggang sa Asia *nina* Sopater na taga Berea, at *ni* Aristarchus na taga Thessalonica, saka *ni* Secundus, pati *ni* Gaius na taga Derbe, saka *ni* Timoteo, at ng mga taga Asia *na si* Tychicus at Trophimus. ⁵ Ang mga ito ay nauna *at* naghintay sa amin sa Troas. ⁶ Pero naglayag kami mula *sa* Philippi pagkatapos ng mga araw ng tinapay na walang lebadura, at pinuntahan namin sila sa loob ng limang araw doon sa Troas kung saan ay nanatili kami ng pitong araw. ⁷ At sa kalagitnaan ng unang *araw* ng linggo, habang nagkakatipon ang mga alagad para paghati-hatiin ang tinapay, si Pablo, na handa nang umalis kinabukasan, ay nagturo sa kanila at nagpatuloy siya ng pagsasalita hanggang hatinggabi. ⁸ At maraming nakalagay *na* ilawan sa tuktok na palapag kung saan sila nagkatipon.

Nakatulog si Eutico sa Pangangaral ni Pablo

⁹ Pero may isang kabataan *na* ang pangalan *ay* Eutico *na* nakaupo sa tabi ng bintana na tinatamaan na ng matinding antok. Nang si Pablo *ay* magsalita pa ng mahaba-haba, tuluyan na *siyang* nakatulog *at* nahulog siya sa ibaba mula sa ikatlong palapag, at patay na siya nang iakyat. ¹⁰ At bumaba si Pablo sabay dapa at yakap sa kanya. Sinabi nito, "Huwag na kayong magkagulo dahil ang kaluluwa niya ay nasa kanya *na!*" ¹¹ At pagakyat rin ay pinaghati-hati niya ang tinapay, sabay kumain at pagkatapos ay nagsalita pa siya ng mahaba-haba hanggang sa pagsikat ng araw, at umalis na siya. ¹² At inuwi nila ang batang

lalake na buháy at hindi masukat ang kanilang kasiyahan. ¹³ Pero nauna na kaming sumakay ng barko na naglayag papunta ng Assos. Doon *namin* planong sunduin si Pablo dahil ganito ang bilin niya, sa pagnanais niyang maglakad *na lamang* sa biyahe. ¹⁴ At nang magkita na kami doon sa Assos ay isinakay na namin siya sabay punta ng Mitylene. ¹⁵ At nang maglayag kami mula roon, kinabukasan ay dumating kami sa tapat ng Chios, at sumunod *na araw* ay dumating kami sa Samos. At paghinto sa Trogyllium, sumunod na *araw* ay nakarating na kami sa Miletus. ¹⁶ Nagdesisyon kasi si Pablo na lampasan na ang Ephesus para hindi na siya gumugol ng panahon sa loob ng Asia sa pagmamadali niya: para kung kakayanin ay umabot *pa* siya sa Jerusalem sa araw ng Pentecostes. ¹⁷ Kaya't mula sa Miletus ay nagpadala *siya ng mensahe* papunta ng Ephesus *para* tawagin ang mga punong-lingkod ng mga konggregasyon.

Huling Habilin ni Pablo sa Mga Punong-Lingkod ng Mga Konggregasyon

¹⁸ At nang makarating sila sa harapan niya ay sinabi niya sa kanila, "Nalalaman niyo *na* mula *pa* sa unang araw ng pagdating ko sa Asia kung paano ako namuhay kasama niyo sa lahat ng panahon ¹⁹ na naglilingkod sa Panginoon nang buong kapakumbabaan, at maraming luha at mga pagsubok na nangyari sa akin sa pamamagitan ng mga planong pananambang ng mga Judio: ²⁰ kung paanong wala ni isang kapaki-pakinabang na bagay ang aking ipinagkait *at* hindi ko ipinaalam sa inyo, at itinuro sa inyo sa publiko at sa mga bahay-bahay, ²¹ masigasig na nagpapatotoo di lamang sa mga Judio kundi pati sa mga Griyego ng pagbabalik-loob patungo sa Diyos, at pananalig patungo sa ating Panginoong Jesu-Kristo. ²² At ngayon, tignan niyo, nakatali ako sa espiritu para maglakbay papunta sa Jerusalem na hindi nalalaman ang mga bagay na mangyayari sa akin doon, ²³ maliban sa ang Espiritu Santo ay nagpapatotoo sa bawat lungsod na nagsasabing mga posas at mga paghihirap ang naghihintay sa akin. ²⁴ Pero hindi ako natitinag dahil dito, ni hindi ko itinuturing ang kaluluwa ko na mahalaga *pa* sa akin para matapos lamang ang karera ko ng may kagalakan at ang

ministryong tinanggap ko mula sa Panginoong Jesus—ang lubusang ipatotoo ang masayang balita ng kagandahang-loob ng Diyos. ²⁵ At ngayon, tignan niyo, alam ko na kayong lahat na pinuntahan ko para ipangaral ang Kaharian ng Diyos ay hindi na makikita ang mukha ko, ²⁶ dahil dito ay nagpapatotoo ako ngayong araw na ito sa inyo na malinis ako mula sa dugo ng lahat. ²⁷ Dahil hindi ako nagpigil na ideklara sa inyo ang lahat ng kalooban ng Diyos. ²⁸ Kaya't magbantay kayo ng mabuti sa inyong mga sarili at sa lahat ng kawan kung saan ang Espiritu Santo ay itinalaga kayo bilang mga tagapangasiwa para alagaan ang konggregasyon ng Diyos na binili Niya gamit ang Kanyang sariling dugo. ²⁹ Dahil alam ko ito, na pagkatapos kong umalis ay darating ang mga salbahing lobo sa kalagitnaan niyo na hindi paliligtasin ang kawan. ³⁰ At mula sa inyong mga sarili ay maglilitawan ang mga lalaking magsasalita *ng mga aral* na binaluktot para tangayin ang mga alagad papunta sa kanila. ³¹ Dahil dito ay magbantay kayo ng mabuti *at* alalahanin niyo na sa loob ng tatlong taon, araw at gabi, ay hindi ako tumigil na pagsabihan ang bawat isa na may kasama pang mga luha. ³² At ngayon mga kapatid, ipinagkakatiwala ko kayo sa Diyos at sa Salita ng kagandahang-loob Niya na may kakayanang magtaguyod at magbigay sa inyo ng pamana kasama ng lahat ng mga pinaging-banal. ³³ Hindi ko hinangad ang pilak, o ginto, o damit ninuman. ³⁴ Kayo rin ang nakakaalam na ang mga kamay na ito ang nagtaguyod sa mga pangangailangan ko pati na sa mga kasamahan ko. ³⁵ Sa lahat ng bagay ay ipinakita ko sa inyo na ganito dapat *kayo* magtrabaho para matulungan ang mga naghihirap at alalahanin ang mga salita ng Panginoong Jesus na Siya *misma* ang nagsabi, "Mas mapalad ang magbigay kaysa sa tumanggap." ³⁶ At pagkasabi nito ay lumuhod siya kasama nilang lahat sabay nanalangin. ³⁷ At nagkaroon ng matinding iyan ang lahat at niyakap nila si Pablo ng mahigpit, sabay halik sa kanya. ³⁸ Ang ikinalungkot *nila* ng higit sa lahat ay nang sabihin niya ang salita na hindi na nila makikita pa ang kanyang mukha. At siya ay sinamahan nila papunta sa barko.

Bumiyahe si Pablo Patungong Jerusalem

21 ¹ At nangyari nang makapaglayag ay lumayo na kami sa kanila. Dire-diresto lang kami *hanggang* sa makarating papunta sa Cos, at sumunod *ay* sa Rhodes, at mula roon *ay* sa Patara. ² At nang makakita ng barko na dadaan sa Phoenicia, sumakay kami doon sabay alis. ³ At nang makita *na namin* ang Cyprus at lampasan ito sa kaliwa *namin*, kami ay naglayag papuntang Syria, at dumaong na kami sa Tyre, dahil doon nagdidiskarga ng kargamento ang barko. ⁴ At nang matagpuan ang mga alagad, kami ay nanatili pa roon ng pitong araw. Sinabi nila kay Pablo sa pamamagitan ng Espiritu na huwag pumanhik sa Jerusalem. ⁵ Pero nang makumpleto na namin ang mga araw, umalis na kami para maglakbay. Hinatid *nila* kami kasama ng lahat ng mga asawang babae at mga anak hanggang sa labas ng lungsod. At pagluhod sa tabing dagat ay nanalangin kami. ⁶ At nang makapagpaalam na sa isa't isa ay sumakay na kami sa barko, at umuwi na sila. ⁷ At nang matapos namin ang biyahe sa Tyre, dumating kami sa Ptolemais at binati ang mga kapatiran *saka* nanatili ng isang araw sa kanila. ⁸ At kinabukasan, umalis na sina Pablo papunta sa Caesarea, at pagpasok sa loob ng bahay ni Felipe na evangelista na kabilang sa Pito, sa kanya na kami nanuluyan, ⁹ at siya ay may apat na anak na dalaga na nakapagpapahayag ng salita ng Diyos. ¹⁰ At nang makapanatili kami ng maraming araw *ay* may isang propetang bumaba mula sa Judea na nagngangalang Agabos. ¹¹ At pagkalapit sa amin at pagkakuha sa sinturon ni Pablo ay pareho *niyang* iginapos ang sariling mga kamay at mga paa sabay sinabing, "Ganito ang sinasabi ng Espiritu Santo: ang lalaking may-ari ng sinturong ito ay igagapos sa ganitong paraan ng mga Judio sa loob ng Jerusalem, at ipauubaya sa kamay ng mga dayuhan." ¹² At nang marinig namin ang mga bagay na ito ay nakiusap hindi lamang kami, kundi pati ang mga taga roon na huwag na siyang umakyat pa sa Jerusalem. ¹³ Pero sumagot si Pablo, "Anung dahilan ng inyong pag-iyak at pagdurog sa aking puso? Dahil hindi lamang ako handang maaresto kundi mapatay na rin sa Jerusalem alang-alang sa pangalan ng Panginoong Jesus!" ¹⁴ At nang hindi siya

makumbinsi ay tumahimik na kami *sabay* sabing, "Ang kalooban ng Panginoon ang mangyari." ¹⁵ At pagkatapos ng mga araw na iyon ay nagimpake na kami paakyat sa Jerusalem. ¹⁶ At sumama rin sa amin ang mga alagad mula sa Caesarea *na* may kasamang isang Mnason na taga Cyprus, isa nang matandang alagad kung saan kami ay maaaring manuluyan.

Sinikap ng mga Pinuno sa Jerusalem na Linisin ang Pangalan ni Pablo

¹⁷ At nang makarating kami sa Jerusalem ay masaya kaming tinanggap ng mga kapatiran. ¹⁸ At sumunod *na araw* kasama naming nagpunta si Pablo sa harapan ni Tyago at lahat ng mga punong-lingkod na nagkakatipon. ¹⁹ At matapos nilang magbatian ay isa-isa niyang inilahad ang mga bagay na ginawa ng Diyos sa gitna ng mga dayuhang bansa sa pamamagitan ng kanyang ministryo. ²⁰ At sila, nang marinig *ito*, ay nagpuri sa Panginoon at sinabi pa nila sa kanya, "Nakikita mo, kapatid, kung gaano karami, *at* di mabilang silang mga Judio na nanampalataya, at lahat sila ay masigasig *na tumatalima* sa Batas. ²¹ At nabalitaan nila ang tungkol sa iyo na nagtuturo ka *daw* sa lahat ng mga Judio sa gitna ng mga dayuhang bansa *na* talikuran si Moises sa pagsasabing huwag nang tuliin pa ang mga anak nila ni sumunod sa mga tradisyon. ²² Ano na ngayon? Siguradong kailangan nang magtipon ang madla, dahil maririnig nila na dumating ka. ²³ Kaya't gawin mo itong sasabihin namin sa iyo: mayroon kaming apat na kalalakihan na may panata sa kanilang mga sarili. ²⁴ Pagkakuha *mo* sa kanila ay maghugas ka na kasama nila. Gastusan mo na rin ang para sa kanila para makapag-ahit sila ng ulo, at malaman ng lahat na ang mga bagay na ipinaalam sa kanila patungkol sa iyo ay walang kabuluhan, sa halip *ay* namumuhay ka rin ng naaayon sa Batas. ²⁵ Patungkol naman sa mga dayuhang bansa na nanampalataya, sumulat na tayo at nagdesisyon na huwag na nilang gawin ang mga ito, maliban sa pare-pareho nilang iwasan ang bagay na inalay sa mga rebulto at ang dugo, at ang hayop na sinakal, at ang pakikipagtalik sa di asawa. ²⁶ Kaya't kinabukasan ay kinuha ni Pablo ang mga kalalakihan. Pagkatapos nilang sabay na magpalinis ay pumasok

siya sa loob ng templo para ipakita ang pagtatapos ng mga araw ng paglilinis hanggang sa makapag-alay ng handog para sa bawat isa sa kanila. ²⁷ Pero nang malapit nang matapos ang pitong araw, ang mga Judio na mula sa Asia, nang makita siya sa loob ng templo, ay inudyukan ang buong madla at siya ay dinampot nila ²⁸ habang sumisigaw, "Mga kalalakihang Israelita, tumulong kayo! Ito ang tao na nagtuturo sa iba't ibang lugar laban sa bayan, at sa Batas, at sa lugar na ito. Bukod pa dyan, ay nagdala pa siya ng mga Griyego sa loob ng templo at dinungisan ang banal na lugar na ito!" ²⁹ Dahil bago mangyari ito ay nakita *nila si* Trophimus na taga Ephesus sa loob ng lungsod na kasama niya, na inakala nila ay dinala ni Pablo sa loob ng templo.

Nagkagulo ang Jerusalem sa Pagtuklas kay Pablo

³⁰ At nagulo ang buong lungsod, sabay nagtakbuhan ng sabay-sabay ang mga tao. At nang madampot na si Pablo ay kinaladkad nila siya palabas sa templo, at biglang sinarado ang mga pintuan. ³¹ At habang nagsisikap silang mapatay siya, dumating ang balita sa heneral ng batalyon na nagkakagulo na sa buong Jerusalem, ³² na agad nagsama ng mga pulis at mga kapitan sabay sugod sa kanila. Pero nang makita nila ang heneral at ang mga pulis ay tumigil sila ng pambubugbog kay Pablo. ³³ Kaya't lumapit ang heneral, dinampot siya at nag-utos na posasan *siya* ng doble, at nagtangong kung sino siya at ano ang kanyang nagawa. ³⁴ At *ang ilan* sa taong-bayan ay sumisigaw ng isang bagay, ang iba sa kanila ay iba naman. At nang hindi kinayang malaman ang totoo dahil sa ingay ng tao ay nag-utos itong dalhin siya papunta ng kampo. ³⁵ Pero nang makarating siya sa harap ng hagdanan, ang nangyari ay binitbit na siya ng mga pulis dahil sa karahasan ng taong-bayan. ³⁶ Sinusundan kasi siya ng sangkatutak na tao na sumisigaw, "Iligpit na yan!" ³⁷ At nang malapit na si Pablong ipasok sa loob ng kampo ay sinabi niya sa heneral, "Pwede *po* ba akong magsabi ng anumang bagay sa inyo?" At sinabi nito, "Marunong ka *magsalita sa* Griyego? ³⁸ Hindi ba ikaw yung taga Egypt na noon ay nagdulot ng gulo at namuno sa 4,000 kalalakihang mamamaslang papunta sa ilang?" ³⁹ Pero sinabi ni

Pablo, "Ako *po* ay isang tunay na Judio, isang taong mula sa Tarsus ng Cilicia, mamamayan *ng* hindi kailitang lungsod. At nakikiusap *po* ako sa inyo na payagan akong magsalita sa harap ng mga tao." ⁴⁰ At nang payagan siya, tumayo si Pablo sa ibabaw ng hagdanan *sabay* senyas ng kamay sa madla. At nang magkaroon ng malaking katahimikan ay nagsalita siya *sa* wikang Hebreo na nagsabing,

Nagpatotoo si Pablo sa Kanyang mga Kababayan

22 ¹ "Mga kapatid *na* kalalakihan at mga ama, pakinggan niyo *po* ngayon ang aking depensa sa harapan ninyo." ² At nang marinig na nagsasalita siya sa kanila sa wikang Hebreo, lalo pa silang tumahimik at sinabi niya, ³ "Ako talaga ay isang lalaking Judio na isinilang sa loob ng Tarsus ng Cilicia, pero pinalaki sa loob ng lungsod na ito sa paanan ni Gamaliel, naturuan ayon sa mahigpit na disiplina ng minanang Batas, *at* naging masigasig sa Diyos tulad ninyong lahat ngayon. ⁴ Isa ako sa umusig sa daang ito hanggang sa kamatayan, pinoposasan at dinadala sa mga bilangguan di lamang mga kalalakihan, pati rin mga kababaihan. ⁵ Maski rin ang pangulo ng kaparian ay makapagpapatotoo sa akin pati na ang buong kapulungan ng mga punong-lingkod kung saan rin ay natanggap *ko* ang mga sulat para sa mga kapatiran sa Damascus. Nagpunta ko *roon* para dalhin rin ang mga nandoon na nakaposas papunta sa Jerusalem para sila ay maparusahan. ⁶ At nangyari, habang ako *ay* naglalakbay at papalapit na sa Damascus magtatanghaling tapat, *na* biglang *may* malakas *na* liwanag mula sa langit ang suminag sa paligid ko. ⁷ At nalaglag ako papunta sa lupa sabay narinig ko ang tinig na nagsasabi sa akin, '*Saul*, Saul, bakit mo ako inuusig?' ⁸ At sumagot ako, '*Sino po kayo, Panginoon?*' At sinabi Niya sa akin, '*Ako si Jesus na Nazareno na iyong inuusig.*' ⁹ Talaga ring nakita ng mga kasamahan ko ang liwanag at sila ay natakot, pero hindi nila narinig ang boses nung nagsasalita sa akin. ¹⁰ At sinabi ko, '*Ano po ang gagawin ko, Panginoon?*' At sinabi ng Panginoon sa akin, '*Tumayo ka at pumunta ka sa Damascus at doon ay sasabihin sa iyo ang tungkol sa lahat ng*

bagay na nakahanda nang gawin mo.'¹¹ Pero nang hindi *na* ako makakita dahil sa kaningningan ng liwanag na iyon, inakay na *lang ako* ng mga kasamahan ko *at* nakarating ako sa Damascus.¹² At si Ananias, isang lalaking matapat na lumalakad ayon sa Batas, na pinatutunayan ng lahat ng mga nakatirang Judio *roon*,¹³ nang lumapit at tumayo sa harapan ko ay sinabi niya sa akin, 'Kapatid na Saul, buksan mo ang mga mata mo.' At nakita ko siya sa oras ding iyon.¹⁴ At sinabi niya, 'Ang Diyos ng ating mga ama ay pinili ka para malaman ang kalooban Niya at para makita Ang Matuwid, at para madinig ang tinig mula sa Kanyang bibig.¹⁵ Dahil ikaw ay magiging saksi Niya sa harapan ng lahat ng tao ng mga bagay na iyong nakita at narinig.¹⁶ At ngayon, ano pa ang hinihintay mo? Tumayo ka na, maglublob ka at maghugas ng mga kasalanan mo habang tumatawag sa pangalan ng Panginoon.'¹⁷ At nangyari sa aking pagbabalik sa Jerusalem at habang nananalangin ako sa loob ng templo ay nabuksan *ang* espiritwal na mata ko.¹⁸ At nakita *ko* Siya na nagsasalita sa akin, 'Magmadali ka at bilisan mo ang pag-alis mula sa Jerusalem dahil hindi nila tatanggapin ang iyong patotoo tungkol sa Akin'¹⁹ At sinabi ko, 'Panginoon, alam nila na ako ay nagpakulong at nambugbog sa bawat simbahan ng mga nananalig sa Iyo.²⁰ At nang madanak ang dugo ni Esteban na saksi Niyo, ako rin ay nakatayo doon at sumang-ayon sa pagpatay sa kanya. Ako pa ang nagbantay sa mga damit ng mga pumatay sa kanya.'²¹ At sinabi Niya sa akin, 'Umalis ka na dahil ipadadala Kita sa mga malalayong bansa."

Di Tinanggap ng mga Tao ang Testimoniya ni Pablo

²² Pero siya ay pinakinggan nila hanggang sa salitang ito at sumigaw *na* sila na nagsabing, "Puksain mula sa daigdig ang isang *taong* katulad nito, dahil hindi siya karapat-dapat *pang* mabuhay!"²³ Pero habang nagsisigawan sila at naghahagis ng mga damit at ibinabato *ang* alikabok sa gitna ng hangin,²⁴ ang heneral ay nag-utos na dalhin siya sa loob ng kampo *sabay* sabing imbestigahan siya gamit ang panghagupit para sa pamamagitan nito ay malaman kung ano *ba* ang dahilan *at* ganoon na lang sila sumigaw sa kanya.²⁵ Pero nang iunat na siya

gamit ang panaling balat, nagsalita si Pablo sa kapitan na nakatayo roon, "Legal ba para sa inyo na hagupitin ang isang taong Romano na hindi pa nalilitis?" ²⁶ Pero nang marinig *ito* ng kapitan ay umalis siya, ibinalita sa heneral *at* sinabing, "Pag-isipan niyo *po* ang iniisip niyong gawin, dahil ang taong ito ay isang Romano!" ²⁷ At paglapit ng heneral ay sinabi sa kanya, "Sagutin mo ako, ikaw ba ay isang Romano?" At sinabi niya, "Opo." ²⁸ Sagot naman ng heneral, "Nakuha ko sa malaking halaga ang kalayaang ito." Pero sinabi ni Pablo, "Ako naman, nung ako ay isinilang." ²⁹ Kaya't agad lumayo mula sa kanya ang mga nag-iisip na pahirapan siya, at ang heneral rin ay natakot nang malaman na isa siyang Romano, at dahil siya ay ginapos niya. ³⁰ At kinabukasan, sa layong malaman ang katiyakan kung bakit siya ay inaakusahan ng mga Judio, siya ay pinalaya nito mula sa kulungan at nag-utos na pumunta ang mga pangulo ng kaparian at ang buong konseho nila. At pagbaba ni Pablo ay pinatayo *siya* nito sa kalagitnaan nila.

Humarap si Pablo sa mga Pinunong Judio

23 ¹ At nang matitigang mabuti ni Pablo ang konseho, ay sinabi niya, "Mga kapatid *na* kalalakihan, ako ay namuhay sa Diyos ng buo *at may* mabuting konsensya hanggang sa araw na ito." ² Pero nag-utos *si* Ananias na pangulo ng kaparian sa mga nakatayo sa tabi niya na suntukin ang bibig niya. ³ Kaya't sinabi ni Pablo sa harap nito, "Pakitang-tao, darating ang panahon *na* susuntukin ka ng Diyos! Nakaupo ka pa para hatulan ako ayon sa Batas, pero nag-uutos ka *naman* na suntukin ako taliwas sa Batas?" ⁴ At sinabi ng mga nakatayo roon, "Binabastos mo ang pangulong pari ng Diyos!" ⁵ At sinabi ni Pablo, "Hindi ko alam mga kapatid na siya *pala* ang pangulo ng kaparian dahil nakasulat, 'Huwag mong pagsasalitaan ng masama ang pinuno ng iyong bayan.' ⁶ Pero nang malaman ni Pablo na ang isang bahagi ay *binubuo* ng mga Saduseo at ang kabila *naman ay* ng mga Pariseo, sumigaw siya sa gitna ng konseho, "Mga kapatid na kalalakihan! Ako ay isang Pariseo, anak ng isang Pariseo. Tungkol sa pag-asa at pagbangon ng mga patay ay nililitis ako!" ⁷ At nang sabihin

niya ito ay nagkaroon ng pagtatalo sa pagitan ng mga Pariseo at ng mga Saduseo, at nahati ang kapulungan. ⁸ Dahil di lamang sinasabi ng mga Saduseo *na* walang pagbangon ng mga patay kundi wala ring *mga* anghel o *mga* espiritu, pero ang mga Pariseo ay ipinapahayag silang lahat. ⁹ At nagkaroon ng malakas na sigawan, at tumayo ang mga dalubhasa sa Biblia na kabilang sa mga Pariseo sabay nakipagtalo *at* sinabing, "Wala kaming makitang masama sa taong ito. Pero kung *may* espiritong nagsalita sa kanya o anghel ay huwag nating labanan ang Diyos!"

Dahilan ng Mga Pag-Uusig na Kinakaharap ni Pablo

¹⁰ Pero nang magkaroon ng malaking kaguluhan, sa takot ng heneral na baka mahati nila *ang katawan* ni Pablo, ay nag-utos ito sa mga tropa ng kapulisan na babain *at* puwersahan siyang kunin mula sa kalagitnaan nila at dalhin *siya* sa loob ng kampo. ¹¹ Pero sumunod na gabi ay tumayo sa tabi niya ang Panginoon sabay nagsabing, "Lakasan mo ang loob mo, Pablo, dahil kung paano ka nagpatotoo sa mga bagay na patungkol sa Akin sa loob ng Jerusalem, sa ganitong paraan ka rin dapat magpatotoo sa loob ng Rome." ¹² At pagsikat ng araw *ay* may ilang mga Judio *ang* nagka-isa *para* ilagay ang sarili nila sa ilalim ng sumpa na nagsabing hindi sila kakain o iinom hanggang sa mapatay nila si Pablo. ¹³ At may higit sa 40 ang kasabwat sa planong ito. ¹⁴ Lumapit sila sa mga pinunong pari at sa mga punong-lingkod *sabay* sinabing, "Isinailalim namin ang aming mga sarili *sa* isang sumpa, *na* hindi kami titikim ng pagkain hanggang sa mapatay namin si Pablo. ¹⁵ Kaya't ngayon ay kausapin niyo ang heneral kasama ng konseho para ibaba siya bukas sa inyo na animo ay gagawa pa *kayo ng* mas *masusing* pag-iimbestiga sa mga bagay na patungkol sa kanya, at kami *naman* ay mag-aabang na sa paglapit niya *at* nakahanda *na* kami para patayin siya." ¹⁶ Pero nang marinig ng lalaking anak ng babaing kapatid ni Pablo ang *planong* pananambang ay nagpunta ito at pumasok sa loob ng kampo *sabay* ibinalita ito kay Pablo. ¹⁷ At tinawag ni Pablo ang isa sa mga kapitan *at* nagsabing, "Dalhin mo ang batang ito sa heneral dahil mayroon itong bagay na ipaaalam sa kanya." ¹⁸ Kaya naman kinuha niya ito *at* dinala niya sa harapan ng heneral

at sinabi, "Tinawag ako ng bilanggong *si* Pablo *at* hiniling na dalhin *ko* ang batang ito sa harapan niyo. Mayroon *po siyang* bagay *na* sasabihin sa inyo." ¹⁹ At hinawakan ng heneral ang kamay nito at nang akayin palayo *ay* personal niyang tinanong ito, "Ano ba ang bagay na sasabihin mo?" ²⁰ At ito ay nagsabing, "Ang mga Judio ay nagkasundo na humiling *po* sa inyo na ibaba si Pablo bukas papasok sa konseho na parang gagawa *pa sila* ng isang mas masusing pag-iimbestiga patungkol sa kanya. ²¹ Pero huwag kayong magtiwala sa kanila dahil may higit *na* 40 mga kalalakihan mula sa kanila ang naka-abang sa kanya na sinumpa ang mga sarili na hindi kakain o iinom hanggang sa siya ay mapatay nila. At ngayon *po* ay handa na sila, *at* nag-aabang sa pangako *na* manggagaling sa inyo. ²² Kaya naman ay pinauwi na ng heneral ang batang lalake *sabay* utos *sa kanyang*, "Huwag mong sabihin kanino man na ibinigay mo sa akin ang impormasyong ito."

Dinala si Pablo kay Gobernador Felix

²³ At tinawag *niya* ang dalawang kapitan *sabay* sinabing, "Maghanda kayo *ng* 200 pulis para bumiyahe hanggang Caesarea, at 70 caballero, at 200 arkero pagdating *ng* alas nuebe ng gabi. ²⁴ At bigyan *niyo* ng mga hayop na masasakyan si Pablo para madala nila ng ligtas kay gobernador na Felix." ²⁵ *Sabay* sumulat *siya* ng isang liham na naglalaman ng ganitong mensahe: ²⁶ "Claudios Lysias sa kagalang-galang na gobernador Felix, isang pagbati, ²⁷ Ang lalaking ito ay dinampot ng mga Judio, at nang malapit na nila *siyang* patayin ay dumating *ako* kasama ng mga kapulisan *para* sagipin siya, matapos na malaman na isa siyang Romano. ²⁸ At nang naisin *ko* pang malaman ang dahilan kung bakit nila siya inaakusahan ay ibinaba ko siya papunta sa konseho nila. ²⁹ Dito ko natuklasan *na* ang akusasyon nila ay may kinalaman sa mga bagay na nakapaloob sa Batas nila, at wala namang kinalaman sa krimen na karapat-dapat na tumanggap ng parusang kamatayan o pagkakabilanggo. ³⁰ Pero nang dumating sa akin ang impormasyon *na* kumikilos na ang mga Judio para tambangan ang lalaking ito, agad ko *siyang* ipinadala sa inyo. Sinabihan *ko* rin ang mga taga-usig na sabihin sa

harapan ninyo ang *mga daing nila* laban sa kanya. Paalam." ³¹ Kaya naman kinuha ng mga pulis si Pablo ayon sa ipinag-utos sa kanila, *at siya* ay dinala nila sa gitna ng gabi papunta ng Antipatris. ³² At kinabukasan, iniwan *nila* ang mga caballero *para* samahan siya, *sabay* alis nila pabalik sa kampo, ³³ na nang makapasok sa loob ng Caesarea, at maibigay ang liham para sa gobernador ay iniharap rin nila si Pablo sa kanya. ³⁴ At binasa *iyon* ng gobernador. At nagtanong ito *kung* anung lalawigan siya nagmula. At nang malaman na *siya ay* mula sa Cilicia ³⁵ ay sinabi nito, "Diringgin kita kapag dumating na rin ang mga taga-usig mo." At nag-utos ito na bantayan siya sa loob ng palasyo ni Herodes.

Nilitis si Pablo sa Harapan ng Gobernador

24 ¹ Pero matapos *ang* limang araw ay bumaba ang pangulo ng kaparian *na si* Ananias kasama ng mga punong-lingkod at isang Tertullus *na* tagatalumpati na siyang naglahad ng impormasyon sa gobernador laban kay Pablo. ² At nang ipatawag siya ay nagsimula *siyang* akusahan ni Tertullus na nagsabing, "Malaking kapayapaan ang *aming* nakamtan sa pamamagitan niyo at magagandang bagay ang nangyari sa bansang ito dahil sa inyong pagpapalano. ³ *Ito po'y* tinatanggap namin, kagalang-galang *na* Felix, sa lahat ng pagkakataon at sa lahat ng lugar ng may buong pasasalamat. ⁴ Ngunit para hindi *na* ako maging malaking balakit *pa* sa inyo, ako *po'y* nakikiusap na dinggin niyo kami sandali *ayon* sa inyong kabaitan. ⁵ Sapagka't nasumpungan *namin* ang pesteng lalaking ito, na pasimuno ng rebelyon sa lahat ng mga Judio sa buong mundo, at isa sa *mga* pinuno ng kulto ng mga Nazareno ⁶ na nagtangka ring dungisan ang templo, pero siya ay nahuli namin at ibig *sana* namin *siyang* hatulan ayon sa aming batas, ⁷ subalit pagdating *po* ni heneral Lysias *siya* ay kinuha nito mula sa aming mga kamay gamit ang matinding dahas, ⁸ sabay nag-utos sa mga *nag*-aakusa sa kanya na pumunta sa inyo para mula sa inyo mismo ay magawang imbestigahan *at* malaman ang patungkol sa lahat ng mga bagay na ito na aming ipinaparatang sa kanya." ⁹ At kinumpirma rin ng

mga Judio ang mga bagay na iyon *at* nagpahayag *na* ganun nga ang nangyari.

Depensa ni Pablo sa mga Paratang ng mga Judio

¹⁰ Kaya't sumagot si Pablo *ng ganito* matapos na senyasan siya ng gobernador para magsalita, "*Dahil* alam *ko* na kayo *po ay naging* hukom sa bansang ito sa mahabang panahon, malugod *ko pong* isasalaysay ang mga bagay patungkol sa aking saril. ¹¹ Maaari niyo *pong* beripikahin na hindi hihigit sa 12 araw mula nang ako *po ay* umakyat para sumamba sa Jerusalem. ¹² Hindi rin nila ako natagpuang nakikipagtalo kaninuman sa loob ng templo o lumilikha ng rayot *dala ang* sangkatutak na mga tao ni sa loob ng mga simbahan o saan man sa lungsod. ¹³ Ni hindi nila kayang ipakita sa harapan ko ang mga bagay *na* inaakusa nila laban sa akin ngayon. ¹⁴ Pero aaminin *ko po* ito sa inyo na ayon sa Daan na tinatawag nilang kulto, sa paraan na ito ako *po ay* naglilingkod sa Diyos ng aming mga ninuno, lubos na naniniwala sa lahat ng bagay na naisulat sa Batas at sa mga Propeta. ¹⁵ Umaasa sa Diyos katulad rin ng pag-asa nila sa darating na pagbangon ng mga patay, di lamang ng mga matutuwid kundi pati ng mga di matuwid. ¹⁶ At dahil dito ako mismo ay nagsisikap na laging magkaroon ng malinis na konsensya sa harapan ng Diyos at ng mga tao. ¹⁷ Ngayon, matapos ang maraming taon ay dumating ako para magdala ng mga handog at ng mga tulong sa aking bansa. ¹⁸ Kung saan ay natagpuan nila ako na nakapaglinis na sa loob ng templo na walang kasamang makapal na tao o may kasamang mga nagrarayot. Pero *ang talaga pong* pinanggalingan *noon ay* iyong ilang mga Asianong Judio ¹⁹ na dapat *po* sana ay narito sa harapan niyo at naghahabla ng kaso kung mayroon man silang anumang laban sa akin. ²⁰ O *kaya naman* ay sabihin ng mga narito mismo kung may nakita silang mali sa akin nung ako ay tumayo sa harapan ng konseho, ²¹ maliban sa isang pangungusap na ito na isinigaw ko nang *ako ay* tumayo sa kalagitnaan nila na, "Patungkol sa pagbangon ng mga patay ako ay nililitis sa harapan niyo ngayong araw."

Nagpatotoo Patungkol kay Kristo si Pablo sa Gobernador

²² Pero nang marinig ni Felix ang mga bagay na ito, pinatigil niya *muna* sila *yamang* lubos niyang nalalaman ang mga bagay tungkol sa Daan. Sinabi nito, "Pagbaba ni heneral Lysias ay makakapagdesisyon ako ayon sa mga bagay *na hinain* niyo." ²³ At inutos *nito* sa kapitan na bantayan si Pablo *at* bigyan rin *siya* ng layang makapaglibang at huwag pagbawalan ang kanyang mga kakilala na tumulong o bumisita sa kanya. ²⁴ At matapos ang ilang mga araw nang dumating si Felix kasama *si* Drusilla na asawa nito na isang Judio, pinatawag nito si Pablo at nakinig sa kanya patungkol sa pananalig kay Kristo. ²⁵ Pero habang nagsasalita siya patungkol sa katuwiran, at pagpipigil sa sarili pati na ang kahatulan na darating ay natakot si Felix sabay sinabing, "Umalis ka *na muna* ngayon at ipatatawag kita *kapag* may oras *na uli ako*." ²⁶ Samantala, umaasa rin ito na bibigyan siya ni Pablo ng pera para palayain niya ito. Kaya naman ay madalas siya nitong ipatawag para makipag-usap rito. ²⁷ Pero nang matapos ang dalawang taon ay pinalitan ni Porcius Festus sa puwesto si Felix, at sa kagustuhan ni Felix na makahakot ng suporta sa mga Judio, iniwan niyang nakakulong si Pablo.

Nanawagan si Pablo na Humarap sa Emperador

25 ¹ Kaya't pagdating *ni* Festus sa lalawigan, matapos ang tatlong araw ay umakyat siya galing ng Caesarea papunta sa Jerusalem. ² Pero ang pangulo ng kaparian, kasama ang mga pinuno ng mga Judio ay nagsabi sa kanya ng mga bagay na laban kay Pablo at nakiusap rito, ³ humihiling ng pabor laban sa kanya na kung maaari ay maipadala siya sa Jerusalem; (naghahanda na ang mga ito ng pananambang para patayin siya habang nasa daan.) ⁴ Pero sumagot naman si Festus *na* si Pablo ay dapat na bantayan sa loob *ng* Caesarea, at sa maigsing panahon siya mismo ay malapit nang bumiyahe *pabalik roon*. ⁵ Sabi niya, "Kaya't kayong mga pwedeng makababa ay dapat na maghabla sa kanya kung mayroon mang *kalokohan* ang lalaking ito." ⁶ At nang siya'y makapagpalipas ng higit sa 10 araw kasama

nila, bumaba na siya sa Caesarea. Kinabukasan, nang maupo siya sa hukuman, ay nag-utos siya na dalhin roon si Pablo. ⁷ At pagdating niya, ang mga Judiong bumaba mula sa Jerusalem na nakatayo sa paligid ay naghain ng marami at mabibigat na akusasyon laban kay Pablo na hindi *naman* nila kayang patunayan. ⁸ *Kung saan* ay idinipensa niya ang ganito, "Hindi ako nagkasala laban sa alinmang batas ng mga Judio, o ng templo, o ng Emperador." ⁹ Pero sa kagastuhan ni Festus na humakot ng pabor sa mga Judio, sinagot niya si Pablo sabay sinabing, "Gusto mo ba na umakyat sa Jerusalem para doon malitis sa harapan ko patungkol sa mga bagay na ito?" ¹⁰ Pero sinabi ni Pablo, "Nakatayo ako sa harapan ng hukuman ng Emperador kung saan *po* ako dapat na litisin. Wala *po* akong ginawang masama sa mga Judio na kayo rin naman ang mas nakakaalam ng mabuti. ¹¹ Dahil kung ako nga ay totooong nakagawa ng masama at nakagawa ng anumang karapat-dapat sa parusang kamatayan, hindi ako tatangging mamatay. Pero kung wala namang *saysay* ang mga bagay na ipinaparatang nila sa akin, walang sinuman ang may kapangyarihang isuko ako sa kanila. Ako po ay nananawagan sa Emperador!" ¹² Kaya't si Festus, matapos makausap ang konseho, ay sumagot, "Nanawagan ka *sa* Emperador? Sa Emperador ka pupunta."

Hinangad ng Hari na Pakinggan si Pablo

¹³ At lumipas ang ilang mga araw *na* si Haring Agrippa at *si* Bernice ay dumating sa Caesarea para batiin si Festus. ¹⁴ At nang manatili sila roon ng maraming araw, inilahad ni Festus sa hari ang mga bagay na patungkol kay Pablo. Sabi niya, "May isang lalaking bilanggo na iniwan si Felix ¹⁵ at kinausap *ako* ng mga pangulo ng kaparian at ng mga punong lingkod ng mga Judio tungkol sa kanya *nang* ako ay nasa Jerusalem *pa*, humihiling *na* masentensyahan siya. ¹⁶ Sumagot ako sa kanila na hindi paraan ng mga Romano na ibigay *na lang* ang isang tao para bitayin nang hindi pa humaharap ang akusado sa mga nag-aakusa, at nabibigyan ng pagkakataong ipagtanggol ang sarili patungkol sa akusasyon. ¹⁷ Kaya't nang dumating sila rito, hindi *ko na* ipinagpaliban *pa*, sa sumunod *na araw* ay naupo *ako* sa gitna ng

hukuman *at* nag-utos *na* dalhin roon ang lalake. ¹⁸ Kung saan, nang humarap ang mga taga-usig ay wala naman silang akusasyon ng krimen na hinain ayon sa inaasahan ko. ¹⁹ Pero mayroon silang ilang mga reklamo laban sa kanya *na* patungkol sa kanyang relihiyon, at patungkol sa isang Jesus na namatay na pinaniniwalaan ni Pablo na nabuhay. ²⁰ At nang mawindang nako patungkol sa imbestigasyon na ito ay nagsabi ako kung papayag siyang pumunta sa Jerusalem at doon malitis patungkol sa mga bagay na ito. ²¹ Pero nang umapela si Pablo na maproteksyunan siya hanggang sa madinig ng Kagalang-galang, nag-utos ako na bantayan siya hanggang sa maipadala ko siya sa Emperador." ²² At sinabi *ni* Agripa sa harap ni Festo, "Gusto ko ring mapakinggan ang tao." At sinabi niya, "Bukas ay mapapakinggan mo siya." ²³ Kaya't kinabukasan ay dumating si Agripa at si Bernice na napaliligiran *ng* karangyaan *at* malaking *hukbo*. At pumasok *siya* sa loob ng hukuman kasama ng mga heneral at ng mga kilalang mga tao ng lungsod, saka nag-utos kay Festo na ilabas nito si Pablo. ²⁴ At sinabi ni Festo, "Haring Agripa, at lahat ng mga kalalakihan *na* naritong kasama natin, tignan niyo ang *taong* ito na kung saan lahat ng grupo ng mga Judio sa loob ng Jerusalem pati rin dito ay nakipag-usap sa akin habang isinisigaw *na* hindi na siya dapat pang mabuhay. ²⁵ Pero nang maunawaan ko na wala *naman pala* siyang ginawa na karapat-dapat sa *parusang* kamatayan at siya rin mismo ay nanawagan sa Kagalang-galang *na Emperador*, minabuti ko *po* na ipadala nga siya. ²⁶ Wala *rin naman po* akong anumang maisulat sa panginoon *ko* tungkol sa kanya *nang* may katibayan. Kaya naman *po* dinala ko siya sa harapan ninyong *lahat* at lalo na sa inyong harapan, Haring Agripa, para matapos ang pagsisiyasat ay mayroon na akong bagay na maisulat. ²⁷ Para sa akin kasi ay hindi tama na ipadala ang isang bilanggo at hindi ipaalam ang paratang laban sa kanya."

Nagpatotoo si Pablo sa Hari at sa Bagong Gobernador

26 ¹ At sinabi *ni* Agripa sa harap ni Pablo, "Maaari ka *nang* magsalita para sa sarili mo." Kaya inunat ni Pablo ang kamay *para* magbigay ng depensa, ² "Patungkol sa lahat ng bagay *na* ipinaparatang sa akin ng mga Judio, Haring Agripa, itinuturing ko *pong* mapalad ang aking sarili *na* makapagbigay ng depensa sa harapan niyo ngayon. ³ Lalo na't eksperto kayo sa lahat ng kultura pati *na* rin sa mga intriga patungkol sa mga Judio. Kaya naman ay hinihiling ko *po* sa inyo *na* pagtiyagaang pakinggan ako. ⁴ Sa totoo *lang po*, alam ng lahat ng mga Judio sa Jerusalem ang paraan ng pamumuhay ko mula pagkabata na nagsimulang mangyari sa loob ng aking bansa. ⁵ Kilala na nila ko sa simula *pa lamang*, kung nais nilang magpatotoo, na ayon sa pinakamahigpit *na* sekta ng aming relihiyon ay namuhay ako *na* isang Pariseo. ⁶ At ngayon, dahil sa pag-asa na ipinangako ng Diyos sa *aming* mga ninuno, ako ay nakatayo *at* nililitis. ⁷ Kung saan ang labindalawa naming tribo, na sa gabi't araw ay masugid na naglilingkod, ay umaasang darating. Patungkol sa pag-asang ito, Haring Agripa, ako ay inaakusahan ng mga Judio. ⁸ Bakit *naman* maituturing na di kapani-paniwala sa inyo na ang Diyos ay nagpapabangon ng mga patay? ⁹ Sa katonayan, naisip ko *dati* sa aking sarili *na* kailangan akong gumawa ng maraming bagay laban sa pangalan *ni* Jesus na Nazareno ¹⁰ na *siya* ngang ginawa ko sa Jerusalem. At nang tanggapin ko ang kapangyarihan mula sa mga pangulo ng kaparian, kinulong ko sa mga bilangguan ang maraming mga banal; at nagbigay ako ng boto *para* sila ay patayin. ¹¹ At madalas, sa lahat ng mga simbahan habang pinarurusahan ay pinipilit ko silang lapastanganin ang Diyos. At sa tindi ng galit ko sa kanila ay nang-uusig ako kahit pa umabot sa malalayong mga lungsod. ¹² Kung saan rin ay naglakbay ako papuntang Damascus na may awtoridad at pahintulot na galing sa mga pangulo ng kaparian. ¹³ *Habang ako ay* nasa gitna ng daan sa katanghaliang tapat, *mahal na* hari, nakita ko at nilang kasama ko sa pagbiyahe *ang* isang *ilaw* mula sa langit, higit *pa* sa araw ang kaliwanagan, na nagliwanag sa paligid ko!

Nilahad ni Pablo ang Pagkatawag sa kanya ni Kristo

14 At *nang* lahat kami ay napahandusay sa lupa, narinig ko *ang* isang boses na nagsasalita sa akin at sinasabi sa wikang Hebreo, 'Saul, Saul, bakit mo Ako inuusig? Masalimuot para sa iyo na sumipa laban sa matutulis na pamalo.' 15 At ako *naman* ay nagsabi, 'Sino *po* ba kayo, Panginoon?' At sinabi Niya, 'Ako *si* Jesus na inuusig mo. 16 Pero bumangon ka at tumayo ka sa iyong mga paa, dahil sa layuning ito ay nagpakita Ako sa iyo, para piliin ka *bilang* lingkod at saksi ng di lamang sa mga bagay na nakita mo, kundi pati rin sa mga bagay na ipapakita Ko pa sa iyo. 17 Inililigtas kita sa gitna ng taong bayan, at sa mga dayuhang bansa kung saan kita ngayon ipinadadala. 18 Para buksan ang kanilang mga mata, para ibaling *sila* mula sa kadiliman tungo sa kaliwanagan at *mula* sa kapangyarihan ni Satanas tungo sa Diyos, para tanggapin nila *ang* kapatawaran ng mga kasalanan, at *maging* tagapagmana kasama nila na pinagingbanal ng pananampalataya na nasa Akin. 19 Mula sa puntong iyon, haring Agripa, ako ay hindi naging suwail sa makalangit *na* pangitain, 20 sa halip ay inanunsyo *ko* una sa loob *ng* Damascus at Jerusalem, pati na rin sa buong lalawigan ng Judea at sa mga *karatig na* bansa na magsipagsisi at bumaling *sila* tungo sa Diyos habang gumagawa ng mga aksyon *na* katumbas ng pagsisisi. 21 Dahil sa mga bagay na ito ay inaresto ako ng mga Judio sa gitna ng templo sa pagtatangka nilang patayin *ako*. 22 Kaya't nang tanggapin *ko ang* tulong na galing sa Diyos, ako ay nakatayo pa rin hanggang sa araw na ito, nagpapatotoo di lamang sa *mga* aba pati rin sa *mga* dakila, walang ibang sinasabi *kundi ang* parehong sinabi ng mga propeta at *ni* Moises na mangyayari sa hinaharap: 23 na magdaranas ng hrap ang Kristo, na mauuna *Siyang* bumangon mula sa mga patay, *na siyang* magpapahayag ng liwanag sa taong bayan at sa ibang mga bansa."

Napaniwala ang Hari sa Testimonya ni Pablo

24 Pero habang isinasalaysay niya ang mga bagay na ito ay pasigaw *na* sinabi ni Festo, "Nababaliw ka na, Pablo! Ang sobrang kaalaman ay nagdudulot ng kabaliwan mo!" 25 Pero nagsabi siyang, "Hindi *po* ako nababaliw, kagalang-galang *na*

Festo, sa halip *ay* makatotohanan at may karunungan ang mga salitang binibigkas ko. ²⁶ Dahil alam ng hari *ang* patungkol sa mga bagay na ito kung saan rin ako ay malayang nakapagsasalita, dahil ako ay kumbinsido *na* walang ni isa sa mga bagay na ito ang lingid mula sa kanya dahil ito ay hindi naganap sa isang sulok *lamang*. ²⁷ Haring Agripa, naniniwala *po* ba kayo sa mga propeta? Alam ko pong naniniwala kayo." ²⁸ At sinabi ni Agripa sa harapan ni Pablo, "Kaunti na lang ay makukumbinsi mo na ako na maging Kristiyano." ²⁹ At sinabi ni Pablo, "Dalangin ko *po* sana sa Diyos na sa kaunti man o sa marami, hindi lamang kayo kundi pati *na ang* lahat ng mga nakikinig sa akin ngayong araw, ay maging katulad ko rin, maliban *lamang* sa mga gapos na ito!" ³⁰ At nang sabihin niya ang mga bagay na ito ay tumayo na ang hari at ang gobernador, pati rin si Bernice at ang mga kasama nilang nakaupo. ³¹ At pag-alis roon ay nag-usap usap sila *at* sinabing, "Wala *namang* ginagawa ang taong ito na karapat-dapat sa parusang kamatayan o pagkakakulong." ³² Sinabi pa *ni* Agripa kay Festo, "Napalaya na sana ang taong ito kundi *lamang* siya nanawagang humarap sa Emperador."

Naglayag Papuntang Italy sina Pablo

27 ¹ At nang mapagpasiyahan na kami ay dapat na maglayag papuntang Italy, pinagkatiwala nila si Pablo at iba pang mga bilanggo sa isang kapitan na nagngangalang Julio mula sa tropa *ng Emperador* Augusto. ² At pagsakay ng barko *sa* Adramyttium ay naglayag *na* kami sa planong bumiyahe papunta sa mga lugar sa Asia, kung saan *ay* kasama namin *si* Aristarchus na taga Macedonia ng Thessalonica. ³ At sumunod ay dumaong kami sa Sidon, *kung saan* ay trinato ni Julio ng may kabaitan si Pablo at pinayagan na pumunta siya sa mga kaibigan para tumanggap ng pagkalinga. ⁴ At pagsibat mula roon ay naglayag kami malapit sa Cyprus dahil pasalungat ang direksyon ng hangin. ⁵ At nang makatawid sa dagat ng Cilicia at Pamphylia ay dumating kami sa loob *ng* Myra sa Lycia. ⁶ At doon ang kapitan ay nakakita ng barkong mula sa Alexandria na bumibiyahe papuntang Italy; *at* doon niya kami pinasakay. ⁷ Pero *nang*

makapaglayag *kami* ng dahan-dahan sa loob ng maraming araw at nahirapang makarating sa tapat ng Cnidus (*dahil* hindi kami hinayaan ng hangin), naglayag *na lang kami* sa Crete sa tapat ng Salmone;⁸ At di pa *kami* halos nakalampas doon ay dumating kami sa loob ng isang lugar na kung tawagin ay Magandang Pier malapit *kung* saan naroon ang lungsod ng Lasea.⁹ Ngayon, nang lumipas *ang* mahabang panahon at ang paglalayag ay naging delikado na (*dahil* rin lumipas na ang pag-aayuno), nakiusap na si Pablo¹⁰ na nagsabi sa kanila, "Mga ginoo, nakikita ko na itong paglalayag na mangyayari ay magdudulot *ng* disgrasya at malaking pinsala hindi lamang sa kargamento at sa barko, kundi pati sa ating mga kaluluwa!"

Di Nila Pinakinggan ang Babala ni Pablo

¹¹ Pero naniwala ang ang kapitan sa tagatimon at sa may-ari ng barko kaysa sa mga sinabi ni Pablo.¹² Hindi rin ginawa iyong daungan bilang paradahan sa taglamig, ang karamihan ay nagbigay payo rin na maglayag na mula roon sa anu pa mang paraaan para kayanin nilang makarating sa Phenice para *doon* magpalipas ng taglamig na isang daungan sa Crete *kung saan* tanaw ang direksyong timog-kanluran at direksyong hilagang-kanluran.¹³ At nang umihip ng banayad ang hangin mula sa timog, inisip *nilang* nakamtan na ang *kanilang* inaasahan, inangat nila *ang angkla sabay* naglayag malapit sa baybayin ng Crete.¹⁴ Pero di nagtagal pagkatapos ay sumalpok sa harapan nito ang isang napakalakas na hangin na tinatawag *na* Euroclydon.¹⁵ At nang tangayin na ang barko at hindi nito kinayang labanan ang hangin, hinayaan na naming magpatangay *na lang*.¹⁶ At nang mapadpad kami sa isang maliit na isla na tinatawag na Clauda ay nagawa naming maneobrahin ng kaunti ang barko¹⁷ na nang angatin ay gumamit sila ng mga pangsuporta na nagpapatibay sa barko sa takot na baka tumama sila sa gitna ng mga mabababaw na buhangin. Nang ibaba na *nila* ang layag ay umusad na sila.¹⁸ Pero nang sumunod *na araw* ay hinambalos kami ng malalakas na alon *kaya* ginawa nila ang pagbabawas ng kargamento.¹⁹ At sa ikatlong *araw* ay pinagtatapon namin ang mga kagamitan ng barko gamit ang

sarili naming mga kamay. ²⁰ At nang hindi *pa* rin lumitaw *ang* araw ni ang mga bituin sa loob ng mahabang panahon, at may hindi kaliitang bagyo *ang* kinakaharap *namin*, nawala na ang lahat *ng* pag-asa na kami ay maligtas *pa*.

Dumating ang Anghel ng Diyos

²¹ At matapos na di makakain *ng* mahabang *panahon*, sa puntong iyon ay tumayo si Pablo sa kalagitnaan nila sabay sinabing, "Dapat talaga, mga ginoo, na nakinig *kayo* sa akin: hindi naglayag mula sa Crete at naharap sa trahedya at sa pinsalang ito! ²² At ngayon ay nakikiusap ako sa inyo na lakasan ang loob dahil walang sinuman ang makakaranas *na* mapahamak *ang* kaluluwa mula sa inyo maliban sa barko. ²³ Dahil ngayong gabi ay tumayo sa tabi ko *ang* anghel ng Diyos na nagmamayari sa akin at aking pinaglilingkuran. ²⁴ Sabi nito, 'Huwag kang matakot, Pablo, kailangan kang tumayo sa harapan *ng* Emperador, at pansinin mo, ipinagkaloob ng Diyos sa iyo ang lahat ng naglalayag na kasama mo. ²⁵ Dahil dito, mga ginoo, ay mabuhayan kayo ng loob dahil naniniwala ako sa Diyos na mangyayari *nga* ito sa ganitong paraan, ayon sa sinabi Niya sa akin. ²⁶ Pero kailangan nating bumangga sa gitna ng isang isla." ²⁷ Pero pagdating ng ika-14 na gabi, habang kami ay tinatangay sa gitna ng Adriatic, sa kalagitnaan ng gabi ay inakala ng mga mandaragat na palapit *na* sila sa isang kalupaan. ²⁸ At nang maghulog ng lubid sa ilalim ng tubig, ay nalaman nila *na* 20 *dipa ang lalim*, at nang makausad *pa* ng kaunti at nang muling maghulog ng lubid sa ilalim ng tubig ay nalaman nila *na* 15 *dipa na*. ²⁹ At sa takot na baka tumama sila sa gitna ng mabatong lugar ay naghulog *sila ng* apat *na* angkla mula sa likuran ng barko *at* nanalangin silang lumitaw na *ang* araw. ³⁰ Pero tinangkang tumakas ng mga mandaragat mula sa barko. At nang ibaba ang bangka sa ibabaw ng dagat, nagpanggap *sila* na maghuhulog ng mga angkla mula sa unahan ng barko. ³¹ Sinabi ni Pablo sa kapitan at sa mga pulis, "Maliban *sa* manatili ang mga ito sa loob ng barko, hindi niyo kakayaning maligtas!" ³² Kaya naman pinutol ng mga pulis ang mga lubid ng bangka at hinayaan itong mahulog. ³³ At nang paparating na ang *sikat ng* araw, nakiusap

si Pablo sa lahat na kumuha ng makakain. Sabi niya, "Ika-14 *na* araw *na* ngayon ng paghihintay niyo *at* patuloy *na* pag-aayuno, na walang tinatanggap *na* anuman. ³⁴ Dahil dito ay nakikiusap ako na kumuha kayo ng makakain dahil ito ay para sa inyong kaligtasan, dahil walang buhok mula sa ulo ninyo ang malalaglag."

Ligtas na Dumaong ang Barko sa Dalampasigan

³⁵ At pagkasabi nito at pagkakuha sa tinapay ay nagpasalamat siya sa Diyos sa harapan ng lahat at matapos hatiin *iyon* ay nagsimula siyang kumain. ³⁶ At nang silang lahat ay mabuhayan ng loob, sila rin ay kumuha ng pagkain. ³⁷ At kaming lahat na nasa barko *ay* 276 na kaluluwa. ³⁸ At nang mabusog sa pagkain, binawasan nila ang bigat ng barko *at* itinapon ang trigo sa gitna ng dagat. ³⁹ At nang magliwanag *na ay* hindi nila nakilala ang lupain, pero nakita nila *ang* isang look sa tabi ng dalampasigan kung saan ay inisip nila kung kakayanin nila *na doon* dalhin ang barko. ⁴⁰ At nang tanggalin *na nila* ang mga angkla ay pinabayaan nila *ang mga ito* sa gitna ng dagat, sabay niluwagan ang mga tali sa mga timon, *saka* inangat ang pinakamalaking layag para maitulak ng hangin, at dumiretso sila papunta ng dalampasigan. ⁴¹ At nang mapadpad sa gitna ng lugar kung saan nagsasalubong ang dalawang dagat, pinapunta nila ang barko sa lupa at sa puntong *iyon* ay bumaon ang unahan ng barko *at* nanatiling hindi gumagalaw, pero ang hulihang parte ng barko ay nasira dahil sa hampas ng mga alon. ⁴² At nakahanda na ang mga pulis na patayin ang mga bilanggo *para* hindi *sila* makalangoy *at* makatakas. ⁴³ Pero sa hangad ng kapitan na iligtas si Pablo ay pinigilan niya ang plano nila, at nag-utos *na* maunang lumusong ang mga marurunong lumangoy *at* magpunta sa kalupaan. ⁴⁴ At ang natira naman, ang ilan *ay sumakay* sa ibabaw ng mga tabla, at ang iba *ay* sa ibabaw *ng* mga bagay *na* galing sa barko. At ganito nga ang nangyari na lahat ay ligtas na nakarating sa kalupaan.

Ministeryo ng Masayang Balita sa Melita

28

¹ At nang makaligtas sa disgrasya, sa puntong iyon ay napag-alaman nila na Melita ang pangalan *nitong* isla. ² At pinagpakitaan kami ng mga barbaro ng hindi pangkaraniwang kabaitan: dahil matapos magpaliyab ng apoy ay tinanggap nila kaming lahat. Anlamig rin kasi dahil sa pagbuhos ng ulan. ³ At nang mamulot si Pablo *ng* maraming panggatong at *kanyang* ilagay sa ibabaw ng apoy, lumabas *ang* isang ahas dahil sa init *sabay* pulupot sa kamay niya. ⁴ At nang makita ng mga barbaro ang hayop na nakasabit mula sa kamay niya, sinabi nila sa isa't isa, "Malamang na mamamatay-tao ang taong ito na *bagaman* nakaligtas mula sa dagat, ay hindi hinayaan ng hustisya na mabuhay *pa!*" ⁵ Kaya naman ipinagpag niya ang hayop papunta sa apoy, *at* walang nangyaring masama sa kanya. ⁶ Pero sila ay naghihintay *na* siya *ay* mamaga o biglang mabuwal *at* mamatay. Kaya naghintay sila nang mahabang panahon, at nang makitang walang nangyari sa kanyang masama ay nagbago sila ng isip *sabay* sabing, "Siya ay isang diyos!" ⁷ Ngayon malapit sa loob ng lugar na iyon ang mga lupain ng pinuno ng isla *na* nagngangalang Publio na nang anyayahan *kami* sa loob ng bahay niya ay trinato kami ng napakaganda *sa loob ng* tatlong araw. ⁸ At nangyari *na* ang ama ni Publio ay nakaratay *at* pinahihirapan ng lagnat at pagtatae ng dugo. Siya ay nilapitan ni Pablo, at matapos ipanalangin ay inilapat ang mga kamay sa kanya *at* pinagaling siya. ⁹ Kaya nang mangyari ito, ang iba ring may sakit sa loob ng isla ay pumunta at nagsipaggaling. ¹⁰ Ang *mga ito* rin ang nagparangal sa amin ng maraming karangalan, at nang pag-alis *namin* ay nagdala sila sa harapan *namin* ng mga bagay na kakailanganin.

Nakarating sa Rome si Pablo

¹¹ At matapos *ang* tatlong buwan ay naglayag *na* kami sakay *ng* isang barko mula sa Alexandria na may simbolong Castor at Pollux na nagpalipas lang ng taglamig sa loob ng isla. ¹² At nang mapadpad sa Syracuse, kami ay naghintay ng tatlong araw, ¹³ kung saan umikot kami *at* nakarating sa Rhegium. At matapos *ang* isang araw ay umihip ang hangin mula sa timog, *at* sa

ikalawang araw ay dumating kami sa Puteoli. ¹⁴ Kung saan *kami* ay nakakita ng mga kapatiran, nakiusap sa amin na tumuloy sa kanila ng pitong araw, at nang mangyari ito ay dumating na kami sa loob ng Rome. ¹⁵ At mula roon, nang marinig ng mga kapatiran ang mga bagay na patungkol sa amin ay lumabas sila para makipagkita sa amin hanggang sa plaza ni Appius at Tatlong Lugar ng Inuman. *At* nang makita sila ni Pablo, siya ay nagpasalamat sa Diyos *at* nabuhayan ng loob. ¹⁶ At nang makarating kami sa Rome ay ipinagkatiwala ng kapitan ang mga bilanggo sa kapitan ng kampo, pero pinayagan nito si Pablong manatili sa tabi nito kasama ng pulis na nagbabantay sa kanya. ¹⁷ At nangyari matapos ang tatlong araw ay nagpatawag ng pagpupulong si Pablo sa mga pinunong Judio: at nang makapagpulong sila ay sinabi niya sa kanila, "Mga lalaking kapatid, *bagaman* wala akong ginagawang laban sa bayan o sa mga tradisyon ng mga ninuno, ako ay napasa kamay ng mga Romano *na* isang bilanggo mula sa Jerusalem. ¹⁸ Nang matapos nila akong imbestigahan ay nais na nila *akong* palayain, dahil wala naman akong ginawa para maharap sa parusang kamatayan. ¹⁹ Pero nang magsalita laban *dito* ang mga Judio ay napilitan akong umapela sa Emperador hindi dahil mayroon *akong* anumang iaakusa laban sa bayan ko. ²⁰ Sa dahilang ito kaya ko kayo tinawag, para makita at makausap *kayo* dahil alang-alang sa pag-asa ng Israel ako ay nakagapos sa tanikalang ito."

Ministryo ng Masayang Balita sa Rome

²¹ At sinabi nila sa kanya, "Wala *naman* kaming sulat na tinanggap mula sa Judea patungkol sa iyo ni sinumang mula sa kapatiran ang dumating *at* nagbalita o nagsabi ng anumang masama tungkol sa iyo. ²² Pero naisip naming mabuting marinig mula sa iyo *kung* ano ang iniisip mo, dahil patungkol sa kultong ito, alam talaga namin na ito ay tinutuligsa saan mang lugar." ²³ At nang makapagtalaga *sila para sa* kanya ng isang araw, maraming dumating papunta doon sa tinutuluyan niya kung saan ay ipinaliwanag niya *at* ipinatotoo ng buong-buo ang Kaharian ng Diyos. Sinikap niya ring kumbinsihin sila sa mga bagay

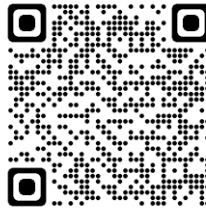
patungkol kay Jesus mula sa Batas ni Moises pati rin sa mga Propeta mula umaga hanggang gabi. ²⁴ At talagang napaniwala ang ilan sa mga bagay na sinabi, pero *ang* ilan ay hindi makapaniwala. ²⁵ At nang hindi magkasundo ang isa't isa ay umalis na sila matapos sabihin ni Pablo *ang* isang salita, "Sakto ang binanggit ng Espiritu Santo sa pamamagitan *ni* Isaias na propeta tungkol sa ating mga ninuno, ²⁶ na nagsabing, 'Puntahan mo ang mga taong ito at sabihin, sa pakikinig ay maririnig niyo pero hinding-hindi niyo mauunawaan at sa pagtingin ay makikita niyo pero hinding-hindi niyo maiintindihan. ²⁷ Dahil nagkakalyo na ang puso ng mga taong ito at ang mga taynga ay hirap nang makarinig, at ang mga mata nila ay kanilang sinara, dahil baka makita nila sa mga mata at marinig nila sa mga taynga at maunawaan nila sa puso at sila'y magbago, at mapagaling Ko sila. ²⁸ Kaya *naman* dapat niyong malaman na ang kaligtasan ng Diyos ay ipinadala na sa mga dayuhang bansa at sila ay pakikilingan *ito*." ²⁹ At matapos niyang sabihin ang mga bagay na ito ay umalis na ang mga Judio na may malaking katanungan sa kanilang mga sarili. ³⁰ At nanatili si Pablo *ng* buong dalawang taon sa kanyang inuupahang bahay at pinaunlakan niya ang lahat ng nagpupunta sa kanya. ³¹ habang ibinabalita ang Kaharian ng Diyos at itinaturo ang mga bagay patungkol sa Panginoong Jesu Kristo ng buong laya *at* walang humahadlang.

This work is brought to you by:

Also available on Android Devices

Scan QR

For more info visit our website

Scan QR

Ang Konggregasyon ni Kristo by [Ang Malayang Biblia](#) is licensed under

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Based on a work at <https://github.com/openbibles/Malayang-Biblia-Translation>.

Permissions beyond the scope of this license

may be obtained by contacting malayangbiblia@gmail.com